

BORDERHOLIC

BORDER COLLIE CLUB CZECH REPUBLIC

Toberoi Zeppelin (foto: Daniel Jeleň)

Ginger Geree Hafkins (foto: František Čížek)

Zamyšlení

Z průběhu a výsledků členské schůze jsem byl poněkud rozladěn a tak jsem se rozhodl napsat do BH tuto mojí úvahu.

Mít čas věci promyslet

Řešily se tam některé záležitosti, které by měl dle mého nejprve projednat výbor a eventuálně potom členská schůze. Od toho zde přece výbor je, proto byl zvolen a členská základna mu dala důvěru. Alespoň na dobu, po kterou je výbor zvolen, by bylo dobré, kdyby tu důvěru měl.

Výbor by neměl dělat unáhlená rozhodnutí, ale zrovna tak členská schůze by neměla dělat unáhlená rozhodnutí bez důkladného předchozího rozboru. Výbor musí připravit program schůze minimálně měsíc před jejím konáním a již ho nesmí měnit. No a na schůzi může kdokoliv přednést nějaký návrh, o kterém se hlasuje. Tím se může stát, že bude návrh přijat bez toho, aby byl řádně projednán. Neříkám, že se něco takového stalo, nekomentuji ani, jestli bylo rozhodnutí členské schůze správné nebo špatné, o to totiž již nejde, jedná se o princip.

Myslím, že členové výboru by měli mít na členské schůzi stejné podmínky jako nějaká skupina členů Spolku, která si připraví něco, co chce prosadit. Dle mého by to mělo vypadat tak, že výbor navrhne program, zveřejní ho a vyzve členskou základnu, aby ho eventuálně do určité doby před schůzí, např. 14 dnů, doplnila. Na členské schůzi se pak bude hlasovat jen o předem formulovaných otázkách. Všichni a tedy i členové výboru, budou mít možnost se na otázky připravit a nerozhodovat se až na schůzi v divoké atmosféře dohadů a bez řádně ověřených podkladů. Tento svůj návrh, který již v některých spolcích dobře funguje, předložím na výboru k projednání jako úpravu jednacího řádu.

Nedodržování řádů

Ve své zprávě předsedy jsem napsal, že za těch 7 měsíců ve

funkci jsem obdržel 2200 emailů, které se týkaly činnosti BCCCCZ a mnoho dalších emailů jsem napsal. Proč taková frekvence výměny názorů? Bohužel, mnoho emailů, které jsem v mém působení ve funkci předsedy Spolku BCCCCZ dostal, se týkalo diskuze s členy (a dokonce i s nečleny) BCCCCZ, kteří se vehementně domáhali něčeho, na co třeba podle řádů nemají právo. Už vůbec se mi nelíbilo, když někteří hned „vytahovali“ osobní záležitosti. Bylo by mi mnohem sympatičtější, kdyby pokorně přiznali, že udělali chybu a o výjimku poprosili.

Na odvolání proti rozhodnutí výboru má každý právo, musí mít ale jiné argumenty než to, že v jiných případech jsme rozhodli jinak. Výbor rozhoduje každou záležitost individuálně. Kdyby byly na všechno řády nebo tabulky, což prostě není v silách nikoho udělat, výbor by tu nemusel být.

Výbor občas musel řešit záležitosti, které patří do kategorie občansko-právních. Výbor nemůže zasahovat např. v těch případech, kdy chovatel s majitelem šteněte z jeho chovu podepsali špatnou smlouvu, nebo ji vůbec nepodepsali. Základní poučení je v tom, že si každý musí

dát velký pozor, jakou smlouvu podepisuje. Pokud smlouvu neseíše žádnou, těžko může zpětně něco vymáhat a dovolávat se rozhodnutí někoho jiného.

Další záležitostí jsou dodatečné protesty, především se týkají sportovních akcí. Zásadní poučení je v tom, že protesty k pravidlům je třeba dávat před akcí, případně ihned po skončení akce, dokud je možné to řešit. Většinou je protest i zpoplatněn. Je zajímavé, že v kuloárech je protestů dost a dost, ale řádnou proceduru, kdy by protestující složil organizačnímu výboru požadovanou sumu, jsem ve svém životě zažil pouze jednou. Když je protest oprávněný, stěžovateli se peníze vracejí. Každý ví, že odvolat se lze jen na technické záležitosti, ne na hodnocení rozhodčího. Když je akce uzavřena a rozdají se ceny, už by se na tom nemělo nic měnit. Dávat protest proti pravidlům klubové soutěže po jejím skončení je prostě pozdě. Navíc klub má právo na vlastní pravidla. Vztít titul lze pak již jen tehdy, když se zjistí ze strany závodníka nějaký podvod nebo doping.

Chtěl bych zdůraznit, že ve výboru je 5 členů, tedy 5 hlasů. Rozhodování

je kolektivní. Navíc si výbor může přizvat odborníka nebo právníka, k dispozici má řády. No a právě těch řádů je třeba se držet především. Začínám si uvědomovat, že nárůst různých diskuzí, osobních výpadů a protestů narůstá paradoxně s tím, čím je výbor ke členům vstřícnější. Výbor pod vedením Michala Krejčího výjimky připouštěl opravdu jen velmi výjimečně. Každý si to uvědomoval a tak řády dodržoval, případně vyhodnotil, že žádat o výjimku je zbytečné. Nyní

si asi spousta lidí myslí, že jim to nějak projde, případně se jim to mírně prodraží. To ale správné není.

Závěr

Jak vidno, nátlak u mne vyvolává spíše negativní reakce. Byl bych rád, kdyby se členové Spolku BCCCZ více starali o prospěch borderek, než o ten svůj. Byl bych rád, kdyby se řády více dodržovaly.

Radko Loučka

Představení výboru

Ing. Radko Loučka, CSc.
Předseda
Česká Rybná u Žamberka
mobil: 603888362
rloucka@volny.cz

Stanislava Balogová
Místopředsedkyně
Ústí nad Labem - Brná
mobil: 777270168
lusikastana@seznam.cz

Monika Švarcová
Poradkyně chovu
Plasy
mobil: 602181673
zazgiru@volny.cz

Ing. Petra Opočenská
Jednatelka - rezignace k 15. 8.2016
Svídnice u Chrudimě
mobil: 605228119
opocenskap@email.cz

Bc. Renata Zelyczová
Hospodářka
Ústí nad Labem - Sebusín
mobil: 602511887
rzelyczova@seznam.cz

Kandidatura Renata Zelyczová

Dobrý den, kdo jsem a čím jsem již víte, teď možná trochu toho, proč kandiduji a čím se bavím ve volném čase. Svou první Border Kollii jsem si pořídila jako naprostý laik, který chtěl původně krátkosrstou čubu malého plemene na gauč a občasné procházky. V roce 2008 stačil pouhý jeden pohled do očí 3-měsíčního štěněte Border Kollie a bylo „vymalováno“. Od té doby uplynulo mnoho skvělých bordeřích let, díky kterým chovám již 3 úžasné exempláře tohoto plemene. Spolu se věnujeme 7mi sportům. Některým profesionálně, některým prostě proto, že nás to baví. Mám zkušenosti nejen s pořádáním závodů a zkoušek, ale také s

administrativou s tím spojenou a se supportem ostatním pořádajícím. V klubu BCCCZ jsem členem. Ráda bych tímto kandidovala do výboru a pokračovala v aktivní propagaci daného klubu, propagaci akcí, rozšíření portfolia výstav a závodů... jednoduše bych ráda pokračovala v tom, co se za 2 roky podařilo stávajícímu výboru dokázat. Věřím, že mé letité zkušenosti v zaměstnání i v organizování různých akcí, budou pro klub a jeho vedení přínosem.

V Ústí nad Labem,
25.8.2015
Bc. Renata Zelyczová
www.borderhyeny.cz

Kandidatura Mgr. Anna Hrochová

Vážení členové klubu, milí majitelé border kolií a příznivci plemene, Omluvte mou familiárnost hned v začátku tak důležitého psaní, jako je kandidátka do výboru klubu, avšak má to své opodstatnění. Věřím totiž, že členové klubu jsou lidi, které ať jsou jinak velice rozdílných povah i názorů, spojuje jedna vlastnost - láska k border koliím. A právě to je ten styčný bod, na kterém bych chtěla postavit své působení ve výboru klubu.

Jsem majitelkou třech border kolií, chovatelkou, trenérkou flyballu, se svými psy dále aktivně trénuji dogdancing, dogfrisbee, před rokem nás učarovalo pasení, kterému se od té doby pravidelně věnujeme. Ve svém chovu dbám na perfektní zdraví, zachování charakteristické povahy a typického exteriéru. Jsem také členkou BCCCZ. A jsem za to ráda. Jsem přesvědčená, že klub je pro mne přínosem, ať už se to týká

podpory rozmanitých akcí (závody, přednášky, výstavy...), nebo možnosti konzultace ale i konfrontace ve věcech týkajících se chovu. Ráda bych, aby se klub i nadále rozvíjel, aby sloužil nejen svým členům, ale aby, a to především, pozitivním směrem uchovával tak úžasné plemeno, jakým je border kolie, s jejími ryzími povahovými i exteriérovými vlastnostmi. Chtěla bych se během svého potencionálního působení v klubu zaměřit na možnosti vzdělávání členů klubu v oblasti historie původu, psychologie, zdraví, exteriéru i chovu border kolií, a to v podobě seminářů s erudovanými lektory.

Dovolím si poznamenat, že jsem člověk otevřený, zvědavý a komunikativní, s uměním naslouchat. I to bych chtěla uplatnit při případných návrzích, ale i výtkách členů klubu. Bohužel, vzhledem k tomu, že v současné době odchovávám čtyřtýdenní vrh své chovatelské stanice Royal Fellow, nemohu se osobně účastnit voleb. Pokud budete mít však v souvislosti s mou kandidaturou jakýkoliv dotaz, ráda Vám jej zodpovím osobně.

V Medvědicích dne 30. srpna 2015
Nově kooptovaná jednatelka klubu
Mgr. Anna Hrochová

ZPRÁVA PŘEDSEDY BCCCZ

Přednesená na členské schůzi

V první řadě si dovoluji oznámit, že jsme na základě požadavku NOZ museli změnit název, nyní jsme Spolek BCCCZ. Stanovy jsou registrovány u Rejstříkového soudu MS, tedy již ne u MV. Stále jsme členem ČMKU prostřednictvím Svazu kynologických klubů (SKK). Uvažovali jsme sice o přímém členství, ale museli bychom být 2 roky klubem tzv. „prozatímním“. V tom případě bychom 2 roky neměli právo vysílat na valnou hromadu

své delegáty, navrhopvat a volit do orgánů ČMKU.

Dále bych chtěl oznámit, že jsem s předsedou ČMKU podepsal smlouvu o poskytování služeb plemenné knihy č. 1, ve které jsou dohodnuty především ceny a termíny dodání veškerých služeb, které ČMKU poskytuje Spolku BCCCZ. Smlouva platí na dobu neurčitou.

Od minulé členské schůze uběhlo 7 měsíců a scházíme se znovu. Hlavním důvodem jarního termínu bylo projednání požadavku některých členů na

úpravu chovatelského systému. Návrh se uvolila připravit Beata Štýbrová. Aby bylo všem jasné, jak fungují genetické zákony, výbor spojil konání členské schůze s konáním semináře o genetice, šitým na míru hlavně borderkám. Toto téma bude projednáváno samostatně v další části programu členské schůze.

Každoročně se na členské schůzi vyhlásují kluboví šampióni, bude tomu tak i letos. Kromě toho ale budou letos poprvé předávány poháry a ceny Fitmin i těm nejlepším v soutěži Pes a fena roku. Všem oceněným gratuluji. Nyní k činnosti výboru a celého spolku.

Nedávno na vlastní žádost ukončila členství ve výboru Monika Šnajdárková. Na její funkci výbor kooptoval Renatu Zelyczovou, která se své funkce ihned ujala a mohu říci, že s velkou vervou a profesionálním přístupem. Její kooptaci je nutné dnes potvrdit, aby mohla být v RS zapsána jako statutární orgán a měla všechna práva, která jí přísluší především ve funkci hospodářky, tedy především manipulace s financemi Spolku BCC CZ. Jejím hlavním úkolem

je nyní spolu s účetní Janou Janků dokončit odložené daňového přiznání za rok 2015.

Po nástupu do funkce jsem byl překvapen obrovským zapojením členů výboru do řešení otázek, týkajících se dění kolem fungování klubu a borderek, včetně velké snahy o zlepšení chovatelských podmínek u klubové činnosti. Když jsem dnes začal psát tuto zprávu, spočítal jsem si emaily, týkající se BCC CZ. Denně si třídím poštu a tak to pro mne nebyl žádný problém. Zjistil jsem, že za těch 7 měsíců, co jsem opět ve funkci předsedy, jsem obdržel více než 2200 emailů, což je v průměru asi 10 emailů denně (a to nepočítám ty, které jsem poslal já). To myslím o aktivitě členů výboru hovoří za vše.

Dovoluji si tímto všem členkám výboru (a to i Monice Šnajdárkové a Renatě Zelyczové) poděkovat za práci, vzájemnou spolupráci, konstruktivní přístup a hlavně za čas, který pro BCC CZ obětovaly a věřím, že tomu tak bude i nadále. Děkuji i členům KRK, že jsou s výborem v úzkém kontaktu a s řešením některých záležitostí výboru pomáhají.

Výsledky činnosti výboru jsou

transparentně uvedeny v zápisech, které jsou pravidelně uveřejňovány na web stránkách. Za povšimnutí stojí i to, že na web stránkách BCC CZ jsou podrobně a aktuálně uveřejňovány také hlavní činnosti členů Spolku BCC CZ. Je toho hodně. Za vedení stránek bych chtěl poděkovat Radkovi Šípovi, za obnovení a vedení zpravodaje Borderholic Martině Paulino

a všem členům její redakční skupiny, za vedení databázi Iloně Morávkové a Veronice Tvrde, v neposlední řadě pak všem referentům i všem dalším, kteří se dílčím způsobem podílejí na organizování chovatelských a sportovních akcí. Jménem nás všech DĚKUJI.

Radko Loučka
Předseda Spolku BCC CZ

Zpráva předsedy KRK

Přednesená na členské schůzi

Současná Kontrolní a revizní komise spolku BCC CZ, tzv. KRK, byla zvolena na výroční členské schůzi ve Svojanově v září 2015. Její složení je Simona Sochorová, Martina Paulino a Radek Šíp.

Členové komise již před svým zvolením deklarovali mimo jiné, že jejich cílem je obnovit důvěru mezi výborem a kontrolní a revizní komisí, nebýt jakýmsi drábem, ale naopak partnerem výboru Spolku. Nepeskovat výbor za případné pochybení, ale pomáhat jim předcházet.

Bez ochoty ze strany výboru by to ale nešlo a zůstalo by to jen přáním KRKu. Naštěstí současný výbor Spolku je velice otevřený

a standardně zahrnuje členy kontrolní a revizní komise do všech svých jednání. KRK se snaží být na těchto jednáních dobrým hostem, spíše jen sledovat diskuzi a poskytnout věcné rady, připomínky a zkušenosti, tam kde je to vhodné. Členové KRKu také využívají své přítomnosti při jednáních následně při práci webmastera a šéfredaktorky zpravodaje Borderholic. Celá komunikace napříč Spolkem je o to rychlejší a efektivnější.

KRK má za to, že spolupráce mezi výborem a kontrolní a revizní komisí je výborná, a věří, že tomu tak bude i nadále.

Během fungování současného výboru Spolku došlo k rezignaci Moniky Šnajdárkové na funkci

hospodářky a členky výboru. Ukázala se tak nevýhoda současného způsobu volby do výboru, kdy členové kandidují do výboru, ale funkce se rozdělují až po volbách. Monika totiž o funkci hospodářky nestála, nekandidovala s vidinou této práce, ale zbyla na ní. Přestože se snažila, její práce ji nenaplňovala a ani pro ni neměla vhodné vzdělání či zkušenosti.

Bohužel z uvedených důvodů nebylo možné včas připravit daňové příznání a výbor byl z časových důvodů nucen odložit daňové příznání až na červen. Spolek tím sice získal čas, ale stálo to nějaké peníze a potřebná práce se stejně musí udělat.

Po rezignaci Moniky byla cíleně oslovena a kooptována Renata Zelyczová, která má mnohaleté zkušenosti v oblasti účetnictví a financí. Renata byla kandidátkou na volební schůzi ve Svojanově a ve Spolku se již dříve aktivně podílela na organizaci sportovních akcí. Spolek tak má nyní ve výboru členku, která hospodaření velmi dobře rozumí, stejně jako Martinu Paulino v Kontrolní a revizní komisi.

Funkce hospodáře a funkce poradce chovu jsou odborně náročnější. Pokud by byl v budoucnu zvolen

výbor, kde by nebyl žádný vhodný člen pro tyto funkce, může to ohrozit fungování Spolku.

Stojí tedy za zvážení návrh, který občas mezi členy Spolku zazní, zda v budoucnu nezměnit způsob kandidatury a voleb, kdy by se kandidovalo přímo do funkcí, či alespoň zvlášť do vybraných odbornějších funkcí. Teď a tady neřešme detaily, výhody a nevýhody, to je na rámec této zprávy.

Jako přímý účastník jednání výboru chci využít dnešní příležitosti a apelovat na naše členy, aby ne vždy dali na facebookové křiklouny a profesionální kritiky. Nedovolme, aby se hulvátství, pomlouvání, nesmyslná kritika, emotivní výlevy a hledání konspiračních teorií stalo běžným způsobem jednání v našem Spolku.

Závěrem bych chtěl poděkovat výboru nejen za jeho nebyvalou otevřenost, ale i velké množství práce, které od svého zvolení v září 2015 vykonal. Dokáže se povznést nad případné osobní vztahy a každý jednotlivý člen výboru pracuje v zájmu našeho Spolku.

Děkuji za pozornost.

Radek Šíp

Informace ze Setkání zástupců Chovatelských klubů, Brno 4. 6. 2016

ČMKU

ČMKU má nové www stránky. ČMKU chystá úpravu databázi PK, aby do ní mohli nahlížet poradci chovů, případně pověřené osoby klubů. V počtu zapsaných psů do PK v porovnání s počtem lidí je ČR v rámci FCI na čtvrtém místě za severskými státy Finsko, Norsko, Švédsko. PK ČMKU již má skoro ve všech ukazatelích vyšší počty vrhů, narozených štěňat, importů aj. než ostatní PK ČR dohromady. Zazněl i rozbor klubových normativů. Dost klubů se v minulosti snažilo dělat je hodně podrobné a nyní se dostávají více do problémů, než ty kluby, které mají normativy volnější. Chystá se plošné školení rozhodčích exteriéru.

Dogoffice

Systém pro správu výstav. Pokud je potřeba něco řešit, mají se lidé obrátit na autora databáze Pavla Čapka info@5q.cz. S opravami je ochotná pomoci i pracovnice ČMKU.

Je možnost vytvořit také nové napojení Dogoffice na web stránky klubu.

Cena je dohodou podle požadavků.

Systém má několik rovin a tedy i možností přístupů. Za odeslání vstupních listů je paušál 500 Kč, jinak

za každého přihlášeného psa se platí 1 Kč. Již lze údaje o psech vybrat z PK a pak odpadá riziko chyb při prepisech.

Vemodia

Proběhla prezentace Veterinární laboratoře Vemodia, která má akreditaci ISO17025, takže s uznáváním výsledků i v zahraničí. Odebranou krev (odebírat může jen veterinář) skladují a tak lze dodatečně stanovit nemoci, které v době odběru třeba ještě známy nebyly, protože pokrok v tomto směru je obrovský, každý rok přináší mnohem více informací. Existuje zde možnost vlastního svozu krve po celé ČR (tel. 800505053), výsledky mají do 7 dnů. Konzultace tel. 230 234 001. Doporučená je analýza Multiplex NGS a to rovnou u štěňat.

V laboratoři dělají také STR analýzu identifikace psa ID za 950 Kč standardně a pak co řádek genomu, to 1150 Kč.

Existuje i možnost testů pro událost, např. když pes kousne a je potřeba důkaz. Dělají i molekulární detekci mikroorganismů a patogenů. Více na www.vemodia.cz

Radko Loučka

Představení: Pes roku 2015

AGILITY PES

Blossom Garden's Cool Mint

foto: Lenka Blachová

majitel: Lenka Šulíková

chovatel: Susanne Freidank

datum narození: 15.7.2009

otec: On my Own Eyron Braveheart

matka: On my Own Ginny's Blossom

chovný

Flash je pro mě osudovým a výjimečným psem, díky kterému jsem poznala opravdový svět různých kynologických sportů, kterých jsme za jeho život prošli hned několik. Agility jsem si zamilovala jen díky němu, jeho nadšení, chuti a spolehlivosti, kterou on má. Opravdu pravidelně jsme se spolu začali agility věnovat od jeho 3 let (letos mu bude 7). Běháme nejen pod naší trenérkou, ale poslední dva roky jezdíme na intenzivky různých trenérů po celé ČR. V dubnu to byly 3 roky, co jsme společně zkusili naše první závody. V současné době běháme v elitní kategorii LA3 a započali jsme druhý rok na A3Championa. Doufám, že Flashovi vydrží síly a hlavně zdravý ještě mnoho let, a agility scénu jen tak brzo neopustíme, protože on je nejen skvělý parťák, ale také můj učitel pro budoucí psy.

AGILITY FENA

Immortal Beauty z Černobílých

foto: Kristýna Machková

majitel: Kristýna Hanzlíková

chovatel: Monika Švarcová

datum narození: 23.3.2009

otec: Eyes of the World Galaxy

matka: Henriet Czechmate

chovná

Zpočátku jsme se s Beauty věnovaly více sportům. Přišla jsem však na to, že i náš den má bohužel pouze 24 hodin a moje láska k agility zvítězila. Život se psem není jen o sportu. Jsou to i procházky po lesích, cvičení na balančních podložkách, zdravotní péče, která je pro sportujícího psa nezbytná. Čas společně strávený vytváří mezi psem a jeho pánem důvěru, která je pro agility velmi důležitá. Samotným tréninkem agility teď již spolu s Beauty trávíme jen zlomek času. Beauty již spoustu věcí umí, a tak ožívujeme jednotlivé prvky v sekvencích. Většinu chyb na závodech stejně udělá psovod. Úspěch pro nás je každý doběhnutý parkur. Beauty je účastnice EO 2014, A3Ch, CACAg a společně jsme získaly i několik cen v juniorské kategorii.

CANICROSS PES

Only For Jet Bohemia Patrice

majitel: Lucie Jetmarová

chovatel: Patricie Doškářová

datum narození: 8.7.2013

otec: Justintime Gasko Prim

matka: Genta Slezský hrádek

chovný

Joey se narodil 8.7.2013 a už od prvního pohledu na štěně „salámistu“ bylo jasné, že patří do mé rodiny. Vyrostl z něj přesně takový parťák, jakého jsem si vždy přála i přesto, že jsem jako majitelka u svojí první Border Collie udělala spoustu chyb a i přesto, že Joey sám o sobě měl „svůj svět“ – slyším, ale neposlouchám. Přes všechny problémy jsme se sladili na jednu vlnu a kráčíme „tlapku v ruce“ ke společným cílům, dle našich možností, a zdokonalujeme se oba dva v tom, co on i já máme tak moc rádi.

Jedním z našich koníčků je právě Canicross. Mezi borderkáři sport v rozkvětu, neboť na startovních listinách Border Colií pomalu ale jistě přibývá. A já se moc těším na další a další vyčerpané lidské tváře

s konečným úsměvem od „ucha k uchu“ po vcelku dosti náročném sportovním výkonu. Přepálené starty na 1000%, plíce zapomenuté na startu nebo někde na lesní cestě, křiknete pravá, pes zahne vlevo a objímáte strom... To vše ke canicrossu patří. Borderky dominují mnoha sportům a všichni víme proč, nicméně u canicrossu to není pravidlem. Musíte držet hlavně Vy. A právě ve Vaší hlavě musí vládnout myšlenka : „Když nemůžeš, přidej...“ Společných canicross tréninků je čím dál víc, stačí jen správně začít, ptát se, nechat si poradit, běhat a- zase jen běhat... Budete krok za krokem lepší a lepší, myšlenky budou veselejší a od začátku do konce tvoříte tým. Vy dva/ Vy dvě- navždy a napořád. Běhat canicross můžete kdekoliv a kdykoliv a Vaš psí parták poběží vždycky rád, pokud bude mít tu správnou motivaci. Když se oblékám do běžeckého oblečení a soukám na sebe podsedač, беру do ruky vodítko s postrojem, Joey se už vrtí a vrká na mě, abych přidala, že přeci jdeme běhat a proč mi přípravy trvají tak dlouho... Některý pes vidí agility parkur, jiný frisbee, další figuranta na obranách. Joey vidí postroj, les, park, rybník- kde jsme už také společně přistáli- já křikla pravá, ale kachničky na rybníku byly lepší motivace. Štěstí mísící se s radostí v jeho očích jako hořící plamínky, když dře za sebe a snaží se mi ještě pomoci, je k nezaplacení. Podobné jako když pase ovečky, jeho vášeň, jeho život, ale přeci trochu jinak... Běháme, abychom byli, spolu a napořád, Joey a já.

COURSING PES + VŠESTRANNÝ PES

Fleck for fun Lusika

majitel: Andrea Soldánová
chovatel: Stanislava Balogová
datum narození: 17.1.2009
otec: Detania Victory
matka: Bonnie Lusika
chovný

Flíček je mou první Border kolií a žijeme spolu již 7 let. Je opravdu všestranným psem, vyzkoušeli jsme spolu všechny možné psí sporty. Z nich Flíčka nejvíc baví flyball a coursing, to jsou jeho sporty číslo

jedna. Já ráda říkám, že jsou to sporty, které mu nekazím :-). V letošním roce se nám povedlo získat titul Klubového šampiona BCC CZ. Flíček je společenský pes, miluje plavání, běhání za vlašťovkami, procházky, sporty, jednoduše každou zábavu. Je také báječným canisterapeutickým psem.

KCh. Fleck for fun Lusika, narozen 17.1.2009

chovný pes (DKK HD-B, DNA CEA,CL,TNS Normal, DOV neg.)

Mistr Čech 2013 v coursingu, Mistr BCC CZ v coursingu 2015, Canisterapeutický pes

Zkoušky: BH, ZZO, ZOP, SPr1,SPr2, StPr1, ZPU-1, ZM, F1, DwD1, DwD2, MD1, HtM1, titul MoD1,LA1, LA2, OB-Z, FLY 19, ZVOP
Výstavy: V1, CAC

COURSING FENA

Aderyn z Nefritu

majitel: Tereza Frumarová
chovatel: Eva Koliandrová
datum narození: 14.5.2010
otec: Ace del Mulino Prudenza
matka: Be Happy od Zlatonosné říčky
chovná

Aderyn z Nefritu je mojí první BOC s PP. Věnujeme se mnoha disciplínám a dalo by se říci, že Rína je pravá borderka, baví ji úplně vše co jsem ji kdy ukázala, ale coursing je její vášně. Vždy ji stačí přijet na závod či trénink a slyšet zvuk motoru navijáku a stává se z ní blázen, který by udělal vše jen aby se dostal na dráhu. Ke coursingu jsme se dostaly úplnou náhodou, když jela kamarádka se svými naháčky na trénink vzala nás sebou a my myslely, že si to pouze vyzkoušíme. Rínka ještě tentýž víkend vyběhala podmínky pro získání licence a pak začala jezdit na závody. Defakto závody jsou pro nás zároveň jedinou možností, kde běhat, neboť tréninky v našem okolí se tolik nekonají. Coursing je pro nás doplňkem ke všem aktivitám a jsem ráda, že i přes to dokáže Rínka na závodech uspět.

DOGDANCING FENA

Ice Star z Bengasu

majitel: Veronika Tvrda
 chovatel: Veronika Vostrá
 datum narození: 21.5.2011
 otec: Geri Foxy Fox
 matka: Abigeil z Bengasu
 chovná

Ajska se mi narodila na objednávku před pěti lety po dokončení státnic. Původně měla být hlavně parťačka ke koním a rekreační sportovec, jako nadšený kynolog-začátečník jsem chtěla vyzkoušet všechno (což se nám, snad krom obran, povedlo). Protože mám odmala kladný vztah k hudbě, dogdancing pro nás byla odjakživa aktivita číslo jedna. Titul Master of Dogdancing 1 se nám podařilo složit už v jejích 16 měsících. Účastnily jsme se několika Mistrovství ČR a BCCCZ v dogdancingu. Velké rodinné události v letech 2014 a 2015 mi poněkud bránily ve sportování, o to více si vážím tohoto úspěchu, který se nám podařilo dosáhnout a pomyslně tak završit Ajsky vrcholovou kariéru. Nedávným ziskem titulu Master of Dogdancing - Freestyle splnila víc, než jsem od ní (a od sebe) kdy očekávala.

DOGFRISBEE PES

Amazing Cloudy ranč

majitel: Kristýna Nosková, Marcela Nosková
 chovatel: Iveta Vítková
 datum narození: 8.4.2012
 otec: Blessed Borders Firm Foundation
 matka: DUPY DUP Deabei

Mejza je 4 letý modrobílý miláček, který žije pro frisbee. Je to dřič tělem i duší pro paničku

Kristýnu Noskovou udělá cokoliv. Ze všeho nejvíce je baví Quadruped ve kterém jsou držiteli světového rekordu 84,16 m , 2x mistři České republiky, 2x výherci European Quadruped series. S Kristýnou si rád zahraje i Freestylee a účastnili se i MS USDDN V USA .

Ve volných chvílích se věnují poslušnosti, flybalu (FLY 16) , dogdancingu a rádi vyjedou i na kolo.

DOGFRISBEE FENA

Cola z Vysokého Újezda

majitel: Kateřina Dvořáková
 chovatel: Miroslav Vostřez
 datum narození: 14.6.2013
 otec: Coudy od Ančičky
 matka: Erna Suleana

První dvě místa v této soutěži pro nás byla příjemnou tččkou za loňskou sezónou dogfrisbee. Na druhé místo spadla Abby (Attractive Abbygale Fast and Foolish), která se věnuje hlavně Quadrupedu. Se svým páníčkem jsou v této disciplíně mistři ČR 2014 a 2015 a zároveň jim patří český rekord.

Pohár si však odvezla naše mladší fena Cola (Cola z Vysokého Újezda), která začala závodit minulý rok. Pro její rychlost, obratnost a spolehlivost v chytání se věnujeme hlavně disciplínám Super MiniDistance a TimeTrial, zkusili jsme však i Freestyle starters, kde se hned na prvních závodech umístila na prvním místě a na druhých závodech jí patřilo 3. místo. Největším úspěchem je pro nás 2. místo v TimeTrialu na MČR 2015. Obě fenky se připravovaly na dogfrisbee už od štěňátka, ale občas zkusíme i jiné sporty. Kromě tréninků trávíme čas hlavně na procházkách, běháme, jezdíme na koloběžce a jakmile počasí dovolí, chodíme plavat – budujeme fyzickou kondici na závody. Důležité je hlavně to, aby nás to všechny bavilo.

FLYBALL PES

EX Speedy Dream

majitel: Marcela Nosková
 chovatel: Kateřina Kovaříková
 datum narození: 27.6.2013
 otec: ACE OF Speedy Dream
 matka: ATHEA ANGEL
 Budgerigar
 chovný

Exík (3 roky) je nástupcem po mém prvním borderáčkovi Dracovi z Temného hvozdu. Společně se věnujeme hlavně flyballu (FLY 16) a dogfrisbee, ale i dogdancingu a občas zajdeme i na pasení . Rád se prohání i u koloběžky. Pracuje rád a s nasazením, ale také u toho přemýšlí a to je to, co se mi na něm velmi líbí.

FLYBALL FENA

AC-DC Fast and Foolish

majitel: Michaela Nováková
 chovatel: Michaela Nováková
 datum narození: 5.3.2011
 otec: Terminator vom Kuschelmuschel
 matka: Foolish Bree Hardy Horde
 chovná

Mia se flyballu věnuje od roku 2012. To, že bude flyballovým psem, se vědělo hned po rozhodnutí, že zůstane doma, takže hned jak jí to věk dovolil, začala trénovat v týmu se svojí maminkou. Je již 4. generací flyballových psů. Už na trénincích se projevil její skvělý potenciál a stala se oporou svého družstva The Rebels, ve kterém běhá na pozici startovního psa, kde toho za turnaj odběhá nejvíce a není třeba ji střídat. Z absolutního klidu, který je pro startovního psa nutný, dokáže ihned vystřelit a podat maximální výkon. Za rok 2015 odběhla 179 běhů. Má tedy neskutečnou

výdrž, a ač se během závodu zdá, že by měla zpomalovat, tak ona naopak s každým dalším během zrychluje. Flyball je pro ni a pro nás sport číslo 1, takže nechybí na žádném flyballovém turnaji.

Rychlost je pro Mienku typická, běhá rychle, přemýšlí rychle, reaguje rychle, dokonce se i mazlí rychle a velice ráda. Položí vám hlavu na rameno, a pokud přestanete hladit, pak se otočí, položí si hlavu na vaše druhé rameno, případně vám olízne obličej, aby se ujistila, že skutečně o ní víte. Kromě flyballu se věnuje ještě agility, kde běhá v kategorii LA3. Úspěchy: FLY16 1. vicemistr ČR ve flyballu 2012, 2. vicemistr ČR ve flyballu 2013, 2014, 2015, 2. místo na Mistrovství Evropy 2015 ve 2. divizi

OBEDIENCE PES

Trust your heart Conalls Joy

majitel: Lucie Gabrielová
 chovatel: Sandra Lima da Silva
 datum narození: 5.4.2009
 otec: Fast Forward Casa d'Arinia
 matka: Rising Sun Conall
 chovný

Joy je importovaný pracovní pes z Německa s průkazem původu FCI i ISDS. Je to tvrdý, sebevědomý a vyrovnaný pes, nekonfliktní k jiným psům. Lidi, vodu, ovce a tenisáky miluje. A pak samozřejmě i mě, bez toho by to vše nešlo. Obedience cvičíme od štěněte, je to náš sport číslo jedna. K letošnímu vítězství v soutěži Pes roku vedla dlouhá cesta. Nejvíc si za naši kariéru vážím 299,5 bodů ve třídě OB1, titulu Vítěz třídy OB2 na Mistrovství ČR 2012, kvalifikace a reprezentace na Mistrovství světa 2013 (Maďarsko) a 2015 (Itálie). V nejvyšší třídě OB3 dosahuje Joy pravidelně na známku výborná. Je to už vyzávoděný pes. Je mu 7 let, má za sebou 46 startů na obedience závodech, z toho 29 ve třídě OB3. Na závodech je na něj spoleh. Víím, že co do něj vložím v tréninku, to předvede. Mezi jeho nejoblíbenější cviky patří aporty, chůze a přivolání. Na závodech nás poznáte podle jeho hlavy na zemi při dlouhodobých

odložených vleže, podle vysoké chůze s veselým ocáskem a pomalého sedni napříč cviky. Beru ho, jaký je a užívám si každý trénink i společné volné chvíle v lese či u vody.

OBEDIENCE FENA

Cat Ballow Hardy Horde

foto: Jana Krátká

majitel: Ladislava Richterová

chovatel: Bořivoj Šimek

datum narození: 23.5.2006

otec: Ghost of Pinewood Country

matka: Annie Dot Hardy Horde

chovná

“Kety” Cat Ballow Hardy Horde

Obedience šampion, Klubový šampion BCCCCZ, Šampion ve výkonu BCCCCZ,

Mistr ČR obedience 2009 a 2014

3.místo české reprezentace na MS obedience 2013

Vicemistr ČR obedience 2011 a 2012

Vicemistr ČR obedience border collií 2012, 2013, 2015

1x CACT, 2x res.CACT, res.CACIOB,

7x kvalifikace a účast na MS obedience

MoD1 (Master of dogdancing 1.úrovně), canisterapeutické zkoušky (opakovaně), několik zkoušek ze sportovní kynologie, dále LA1, ZVOP, v současné době se věnujeme pouze obedienici

Kety je mou první border collií. Je to velmi vnímavá, vstřícná fena, nadšený aportér a stále veselý parťák. Obedienici se věnujeme od dob vzniku klubu Obedience CZ v České republice, tedy již 9. rok. Naším největším úspěchem v obedienici byl výkon na MS obedience v roce 2013, kdy i díky našemu výkonu česká reprezentace obsadila úžasné 3.místo v týmech. Velkým sportovním úspěchem pro mě je i to, že se nám daří držet se na předních pozicích v soutěžích, ale hlavně jsem ráda, že Kety je stále vesele naladěná, připravená a ochotná k jakékoliv činnosti. Nedávno

oslavila 10.narozeniny. Do cvičení stále vkládá hodně energie a já pevně doufám, že jí elán a nadšení ještě dlouho vydrží.

PASENÍ PES

Billy Kid Corlan Gi

foto: Zdeněk Sleha

majitel: Iva Jílková

chovatel: Zuzana Černá

datum narození: 5.4.2013

otec: Perfect Grimm

matka: Quazi Miveko

Billy Kid Corlan Gi, nar 5.4.2013 pracuje na naší farmě, občas se zúčastní i trialu a běhá flyball.

PASENÍ FENA

I-Gyfu

majitel: Daniela Rájová

chovatel: Gautrey Eric

datum narození: 18.5.2013

otec: Brave Kid

matka: E-Leah Nessie's Spirit

chovná

Fenku Gyfu, nar. 18.5.2013, jsem importovala z Francie, je z vynikajících pracovních a trialových linií. Věnujeme se spolu pouze pasení. Gyfu má výborný cit pro ovce, je velmi vnímavá, rádase učí, je lehce ovladatelná. Velmi ráda pracuje a má neskutečný “will to please”. V loňském roce jsme závodily v IHT2 a byla to naše první závodní sezona. Bohužel si letos při tréninku poranila 4. prst na pravé zadní noze a tak jsme ještě nezačaly trénovat. Doufám, že se situace stabilizujeme a my letošní sezonu nepropásneme. S Gyfu jsme skvělý tým, spoléháme jedna na druhou a každou společnou minutu při tréninku nebo závodu si užíváme.

SPORTOVNÍ KYNOLOGIE PES

Casie od Appaloosek

majitel: Michaela Lepařová
 chovatel: Otakar Pohl
 datum narození: 17.7.2011
 otec: Borderline Country
 Justinstyle
 matka: Arushka Plume Hardy
 Horde
 chovný

Casie od Appaloosek je téměř pětiletý pes, kterému doma říkáme Keme. Kemík se od štěněte vedl k různým psím sportům. První zkušenosti s výcvikem byla poslušnost na cvičišti v Náměšti na Hané, které jsme střídali s agility a frisbee. Zkusil pást ovce, něco málo z dogdancingu a velmi rád se chodil předvádět na výstavě.

Vzhledem k dostupnosti a možnostem v okolí jsme se však později naplno začali zabývat sportovní kynologií a obediencí, kterým věnujeme téměř každý den asi půl hodinky. Chodit na stopy, obrany i cvičit poslušnost je poměrně časově náročné. Když je v dobré fyzické kondici, pracuje rád, ochotně a s nadšením.

Ikdyž se říká, že borderka si vybírá potravu a jí velmi málo, na našeho Kemíka to neplatí. To, že má rád vše a rád okusoval vše se mu stalo osudným. Sežral plastovou činku a musel jít na operaci. Stálo to dlouhou dobu léčení a vyřazení z jeho oblíbených aktivit. Doteď nese následky.

I přes to všechno to nevzdal a za svůj život zvládl složit 25 zkoušek z výkonu, účastnit se mistrovství mládeže i spousty jiných závodů. Pro letošní rok 2016 se stal mistrem ČR mládeže v obedienci, obhájil tak titul z loňského roku.

SPORTOVNÍ KYNOLOGIE FENA

Illusion Magic Aibara

foto: Martina Irglová
 majitel: Petra Malá
 chovatel: Michaela Palfiová

datum narození: 15.10.2008
 otec: Hector Czechmate
 matka: C'Brown Jessye Gasko Prim
 chovná

Moje fenka Illusion Magic Aibara, která letos oslaví 8 let, se především věnovala dogdancingu a sportovní kynologii v menším měřítku. Vzhledem k tomu, že v dogdancingu dosáhla na nejvyšší titul Champion of Dogdancing, začala jsem se s Megy věnovat sportovce více.

Na svém kontě máme ze sportovní kynologie zkoušky ZZO, ZZO1, ZM, BH, ZOP, ZPU-1. Prvním naším cílem byl Klubový šampion výkonu, který jsme získali, a teď nově Klubový šampion. Jsem velmi ráda, že se iniciátoři akce Pes a Fena roku 2015 do této akce pustili. Pro nás je to motivace k dalším výzvám. Letos si velice vážím ceny Fena roku 2015 za sportovní kynologii, neb ty nižší zkoušky jsme složily již dříve a tudíž jsme musely závodit již ve třídách vyšších a skládat náročnější zkoušky. Moje fenka je velmi všestranná a i přesto, že se musíme potýkat s obtížnými cviky jako je metrovka, při výšce mé feny 44cm, nic nás neodradí. Tréninku obětují tolik kolik je třeba, aby pes pochopil vše co je ve zkoušce obsaženo a rozuměl každému povelu, nikdy svého psa nepřecvičuji. Vždy jsme na zkoušku či závod byly připravené.

VÝSTAVY PES

Heavenly Rebel Jeffija

foto: Nikola Balajková
 majitel: Mgr. Petra Novotná
 chovatel: Mgr. Petra Novotná
 datum narození: 3.8.2014
 otec: Borderline Country
 Leonardo
 matka: Merrinda My Summer
 Charm
 chovný

Ch Heavenly Rebel Jeffija je mladý a nadějný pes ze spojení dvou jedinců, jejichž krev pochází z Austrálie. Je povahově velmi vyrovnaný, temperamentní a přátelský. Jeho povahu nejlépe vystihuje canisterapeutická činnost, které se věnuje. Na výstavě byl poprvé představen ve věku 8 měsíců a do jednoho roku svého života se stal Junior Šampionem České republiky a Slovenské republiky. V současné době, tj. ve věku 22 měsíců, se stal Šampionem Slovenska a má úspěšně složený zkoušky ZZO, ZVOP, BH. Je samozřejmostí, že každé jeho ocenění a vítězství je pro mě jako pro chovatele a majitele největším úspěchem. Úspěch v tomto oboru se nedá shrnout na jednu výstavu, na jedno ocenění, ať už je to CAJC, CACIB, BOS či BOB. Mám velkou radost, že se Denny umístil na prvním místě v soutěži Pes roku 2015, zvláště když vidím stoupající úroveň soupeřů, která je rok od roku vyšší. Největší můj úspěch je však on samotný, Denny. Jsem šťastná, že se mi podařilo jako chovateli, z vlastního plánovaného vrhu, vybrat a vychovat zdravého a krásného jedince. Není jen úspěšný na výstavách, ale dává radost lidem v mém okolí, když se věnuje canisterapii. Mám ze všech jeho úspěchů velkou radost.

VÝSTAVY FENA

Zafirah Amber Foxy Fox

majitel: Karolina Koucká
 chovatel: Helena Pulpánová
 datum narození: 7.4.2013
 otec: Borderline Country Leonardo
 matka: Simaro Angela Lansbury
 chovná

foto: Jana Hnátková

Zafi je první fena, se kterou se věnuji výstavám.

Zafirku jsem pečlivě vybírala, přesto když jsem si ji kupovala, netušila jsem, kam až to spolu dotáhneme. Prvního šampiona – Junior Šampiona ČR – Zafi získala ve svých 13ti měsících a další tituly brzy následovaly.

Dnes se může pyšnit šesti šampiony (Junior šampion ČR, Šampion SK, Grand šampion SK, Šampion ČMKU, Grand šampion ČR, C.I.E. šampion),

národními vítězi, krajským vítězem, Pražským vítězem, kvalifikací na Crufts a je čekatelem Klubového šampiona.

Zafi nezahálí ani v psích sportech a má složeno několik zkoušek:

ZVOP, ZOP, OB-Z, F1, DwD1, MD1, HtM1, DwD2, canisterapeutická zkouška

Zafirka je neskutečný mazel, ale zároveň pěkný čertík.

ZÁCHRANAŘINA FENA

Aywy z Ohromujícího světa

majitel: PhDr. Kateřina Jančaříková, Ph.D.
 chovatel: Iva Rácová
 datum narození: 3.4.2007
 otec: Freestyler Red Sensation vom Sumelocenna
 matka: Aries Ika Unique Forever
 chovná

Aywy se narodila v CHS z Ohromujícího světa chovatelky Ivy Rácové 3. 4. 2007. Díky ní se mi splnil můj kynologický sen – mít psa společensky užitečného. To Aywy skutečně je. Je vycvičená pro pátrání v plochách a v sutinách a řadu let opakovaně obnovuje canisterapeutický certifikát.

Přípravenost pro pátrání dokázala dvěma složenými postupkami záchranářských zkoušek podle národního zkušebního řádu ZTV1-3 (pátrání v plochách) a ZZP1-3 (pátrání v sutinách). Je připravena pátrat i v lavinách, složila zkoušku ZLP1, ale vyšší lavinové zkoušky nesložila kvůli nedostatku sněhu v termínech zkoušek, na které jsme se přihlásily. Velice si vážím toho, že těžkou zkoušku ZTV3 složila dokonce 2x. Podruhé na Českém poháru ZTV 2015, kde se ztratou jediného bodu na plný počet a získala CACT. Také složila plošný i sutinový atest ministerstva vnitra (s platností 2015-2017), což znamená, že v případě neštěstí spojeném s pohřešování osob, které se stane v okolí našeho bydliště, nás buď policisté (v případě pátrání po ztraceném člověku v terénu) nebo hasiči (v případě zavalení osob) volají do pátrací akce. Je třeba poznamenat,

že atest ministerstva vnitra má poměrně málo psů, obvykle kolem 20 a že oba dva atesty má asi 5 psů v republice (čísla se mírně mění, protože některým psům platnost atestů vyprší, jiní ho naopak složí).

Během let jsme byly s Aywy 3x hledat pohřešovanou osobu. Několikrát do měsíce k nám jezdí děti nebo lidé s hendikepem a asi 1x do měsíce my jezdíme za nimi.

Aywy je mým prvním psem, kterého jsem cvičila jako psa záchranářského. To, že jsem ji – jako psovod-záchranář začátečník – vycvičila a dosáhla obou atestů ukazuje, že se Aywy povedla. Navzdory mým začátečnickým chybám se nám povedlo dosáhnout pomyslného vrcholu – dostat se do Integrovaného záchranného systému.

Aywy mi pomáhá se zvířaty na dvoře i v práci. Pomohla mi vychovat děti a uvedla je do kouzel kynologie. Jako dítě jsem měla malého kníračce. Měla jsem ho moc ráda, ale, také jsem se těšila, že si po něm jednou pořídím jiného psa, kterého vychovám lépe... Aywy je pes, jakého bych neměnila. Zažily jsme toho spolu hodně a doufám, že ještě zažijeme.

Děkujeme klubu, že nás ocenil. Nepracujeme pro ocenění. Ale je to milé!

VŠESTRANNÁ FENA

Terezka Dajavera

majitel: Jana Sommrová

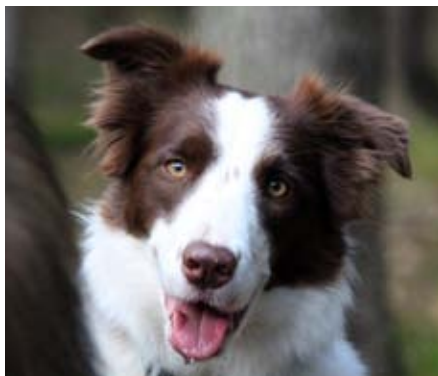
chovatel: Daniela Rájová

datum narození: 29.3.2014

otec: UNO Gulden Land

matka: ENERGY of Dajavera

chovná

Terezka Dajavera je dvouletá fenka

s obrovskou chutí do práce, je to radost jak pro ni, tak pro mě. Vše co dělá, dělá jako pravá bordera, s pravým a nefalšovaným nasazením a elánem. Původní plány, že se budeme věnovat pasení a obedience, se rychle rozšířily a záhy byla na svém prvním obranářském víkend. Od té doby figuranta tak miluje, že by ho nejraději celého sežrala! Sportovní kynologie je tedy naší další disciplínou a od zimy se věnujeme též flyballu. Dosažené zkoušky: HWT, IHT1, OBZ, OB1, ZZO, BH, FLY19

Návrh na chovatelskou skupinu v BCCCZ

Návrh: Beata Štýbrová

Poznámky **modře**: R. Loučka

5 členů/rovnoprávné hlasy – z různých okruhů chovu – rozdělení funkcí (zdraví, výstavy, sport-pasení, bonitace, agenda) – jsou službou pro členy klubu.

Chovatelská skupina v BCCCZ vlastně existuje, i když neoficiálně. Jsou v ní kromě poradce chovu i zpracovatelé databází a pomocníci při bonitacích, případně výstavách. Hlavní chovatelské záležitosti se ale probírají přímo ve výboru a s účastí KKK.

Náplň: Sledování zdraví, komunikace s vyhodnocovateli (dohledání výsledků DOV), vedení databáze, sledování zahraničí, monitoring a osvěta dalších rizikových nemocí ovlivněných genetikou thyroid, rakovina, hydrocefalus...etc

To se ale již dělá mnoho let. Uvedené nemoci sice mohou být ovlivněny genetikou, ale zatím pro ně nejsou testy, takže o jejich genetice vůbec nic nevíme a nedá se na ně testovat.

Zvýšení a sledování chovatelské hodnoty psů – zavedení

chovatelských selekcí už chovných zvířat – a) podle fenotypu, b) podle genotypu

Testovat lze jen na genotyp

Ad a)

Dle fenotypu „s“ – podmínky – výborný na klubové nebo speciální výstavě BCCCZ, RTG DKK: A, OCD: neg., DOV: neg., DNA CEA, CL, TNS: neg., vloha pro pasení, důležité vybrání při Klubové výstavě BCCCZ tříčlennou komisí (zahraniční rozhodčí + dva z komise) – zohledňují rodokmen – znají rodiče, nikdo z komise neposuzuje svého psa/odchov

Ad b)

Dle genotypu „se“ - pes - 5 potomků z dvou různých vrhů se „s“, fena – 3 potomci z dvou vrhů se „s“

Dle genotypu „SE“ - pes - 5 potomků z dvou různých vrhů se „s“ + sám selektován, fena– 3 potomci z dvou vrhů se „s“ + sama selektována

„s“, „se“, „SE“ bude psáno před jménem a před titulem...např. s.Aika z Byronu, s.Ch. Aika z Byronu...

Uvedené testování není na genotyp a navíc počet zvířat nemá reálný

podklad, je zvolen zcela náhodně. Směšuje se mnoho věcí, které ale vzájemně nesouvisí.

Každoroční vyhodnocování nejlepšího výstavního psa (vypracovat tabulku dle výsledků MVP, NVP a speciálních výstav v ČR), monitoring a zveřejňování výsledků českých výstav na webu klubu – propojení s databází *Vyhodnocuje se.*

Zjednodušení Klubového šampiona krásy 2x CAC z Klubové/Speciální výstavy + výborná z MVP + 1 zkouška (jakákoliv)

Vyhodnocuje se, ale vyžadujeme i výkon.

Každoroční vyhodnocení nejlepšího pracovního psa – vypracovat tabulku bodů na jednotlivé sporty, monitoring nahlášených sportovních úspěchů – zkoušek jednotlivých členů – zveřejňování na webu – *Vyhodnocuje se* příprava pracovní selekce...

Co to znamená, jak to dělat???

Pořádání odborných seminářů, péče o české rozhodčí a jejich informovanost. *Dělá se.*

Hlasování o výjimkách, žádostech ze strany členů. *Dělá se.*

KL elektronické, bez nutnosti udání krycích psů,

KL se vydávají, funguje to, elektronická verze se připravuje

součástí KL upozornění na ne-přípustné spojení (merle x merle, úzká příbuzenská etc.) a podmínky krytí. Při bonitaci vždy dva z CHS + rozhodčí (dle vzdálenosti, dohody). Podílení na inovaci, kontrole chovatelského řádu. *Dělá se.*

Podílení na inovaci, kontrole chovatelského řádu. *Dělá se.*

Přehledné zveřejnění aktuálně nakrytých fen a narozených štěňat členů – včetně krátkém infu o rodičích, kontakt na chovatele, volná štěňata – propojení na databázi. Inzerce, komerce.

PROČ? Navíc to běží na soukromém webu.

2.11.2015, Štěpánov Hrubý

Komentář k návrhu selekce BOC

Hlavním důvodem pořádání členské schůze v jarních měsících bylo jednání o návrhu B. Štýbrové na vznik chovatelské skupiny a selekci chovných psů.

Aby bylo všem na členské schůzi jasné o čem genetika je a jaké jsou v ní zákonitosti, výbor Spolku BCCCCZ zorganizoval konání semináře o genetice, jehož program byl speciálně sestaven pro BCCCCZ. Tento čtyřhodinový seminář členské schůzi předcházel. Kromě toho před tímto seminářem proběhly 3 další čtyřhodinové semináře pro kynologickou veřejnost, kde byly zákonitosti genetiky představeny obecněji.

Dalším počinem výboru bylo, že jsme požádali odborníky z oboru genetiky, statistiky a IT o pomoc s vylepšením záznamů do databáze, především jak najít způsoby vyhodnocování, propojení databáze a chovatelských záznamů u poradce chovu. Pokud by vznikla nějaká komise, mohla by se třeba zabývat vyhodnocováním frekvence vybraných genů v populaci, což by mohlo v praxi představovat vyhledávání jedinců zlepšovatelů, či zhoršovatelů vybraných vlastností, jejich

zveřejňováním, ale hlavně aktivním vyhledáváním vhodných spojení jako služby pro chovatele. Takovou činnost však již může dělat jen odborník a ne nějaký volený člen spolku BCCCCZ, navíc ne ten, který je třeba delegován do komise za pasení. Ten odborník to především musí chtít dělat. Tím to vše ale nekončí, je potřeba zodpovědět i další otázky, např. jestli to ten člověk bude dělat zdarma a dlouhodobě? Budou majitelé psů souhlasit s uveřejněním i negativního zjištění? Bude ten člověk natolik spolehlivý, že mu povolíme přístup do databáze, ve které by mohl samovolně dělat úpravy, nedej Bože ji totálně shodit?

Návrh BŠ na selekci chovných psů je z velké části převzatý z webu KCHBO (klubu chovatelů belgických ovčáků – www.kchbo.cz) a upravený, aby nebyl tak složitý a nezahrnoval navíc různé sporty. Na webu KCHBO je odůvodnění tzv. selektivní chovnosti následující: „Selektivní chovnost se provádí za účelem vybrání špičkových jedinců co do exteriéru, povahy i zdraví. Selektivní chovnosti mají vybrat jen ty nejlepší z nejlepších.“

Já se ptám PROČ? Odůvodněním

přece není, že pes je nejlepší z nejlepších. Jak to někdo může tvrdit? Jde vždy jen o nejlepšího podle znaků, které si někdo určil. Ale i ten jedinec, který má nejlepší výsledky z výstav a z nějakého sportu, nemusí být pro chov takovým přínosem jako pes, který má např. imunitu k nějaké letální nemoci či mutaci na nějakou pozitivní vlastnost. No a my bychom ho při tzv. selektivním chovu nepoužili, protože v jiných vlastnostech je zcela průměrný? Jací bychom byli chovatelé?

Problém vidím v tom, že kdo ty návrhy tvořil, moc o genetice a zootechnických postupech nevěděl, jeho výklad genotypu na základě fenotypu je dost úsměvný. Jde vlastně o prezentaci jakéhosi výběrového (elitního) chovu, stanoveného podle směsice kritérií, které spolu moc nesouvisí a nepodloženého odhadu, že u psů stačí 5 potomků a u fen 3. To je prostě střelené od boku. Výběr POUZE ze dvou vrhů pro selekci je také dost výsměch genetice. Také soustředění jen na potomky je nedostatečné. Když se posuzuje dědivost, hledí se i na analýzu sourozenců, případně i polosourozenců. Některé vady se klidně mohou projevit tzv. „ob generaci“. Pokud bychom měli

zavádět nějaké, tzv. „tvrdé“ selekční opatření u již chovných jedinců, tak by to znamenalo vyřadit sourozence a rodiče i potomky z chovu, kdyby se prokázala nějaká závažná genetická vada. To ale v návrhu chybí. Jsem si skoro jistý, že by k tomu ale byl mezi chovateli velký odpor. Většina lidí sice může souhlasit, ale jakmile se jich to doopravdy bude týkat, obrátí o 180 stupňů.

V návrhu jde tedy spíše o jakousi kontrolu dědivosti, než selekci. Kontrola dědivosti je ale velmi složitá a nelze ji v chovu psů prakticky uplatňovat. To lze dělat v chovech krav, slepic, králíků, prostě u hospodářských zvířat. Dle mého je v návrhu špatné pochopení selekce. V základu může být pozitivní, nebo negativní, ale vždy je jen na jeden, nebo jen na několik málo znaků. Existuje několik druhů selekci. My v BCC CZ aplikujeme tu stabilizující, tedy vyzýváme standard a odstraňujeme negativní extrémy (ale pozor, vždy selektujeme na jeden znak). V tomto návrhu je tzv. „vše v jednom“, celkový popis psa, zdraví a sport. Takže se vlastně na nic neselektuje. Jen se vybírají elitní jedinci v mnoha znacích najednou. POZOR. Každý, i elitní jedinec, ale může nést nějakou skrytou vadu.

V minulosti právě na to už mnoho chovů doplatilo. Jedinci z elitních chovů byli natolik žádáni, že pak měli spoustu potomků. Ale běda, když se za několik generací ta skrytá vada projevila. Bylo by dobré, kdyby si příznivci návrhu pozorně přečetli knihu Hellmutha Wachtela: Chov psů v roce 2000, kterou překládala naše známá chovatelka borderek (stejně jako knihu Janet Price Border kolie od A do Z) Jana Dušková. Z knihy vyjímám asi nejdůležitější myšlenku: Naším cílem MUSÍ být geneticky variabilní čistokrevný pes. „Elitní chov“ může být ničivý luxus. http://bspes.cz/wiki/Hellmuth_Wachtel:_Chov_ps%C5%AF_v_roce_2000

I když jsem ve výboru těch prvních 10 let existence klubu BCC CZ nebyl, jako předseda redakční rady BH jsem se skoro všech jednání zúčastnil a mohu říci, že se požadavek na zavedení elitních chovů diskutoval několikrát a vždy byl dost rázně smeten ze stolu. Důvody jsou jasně, nehledě na to, že zavedení takového „opatření“ jen rozdmýchává nevraživost a závist mezi chovateli. Pokud nejsou přesně rozpracována kritéria a neznáme osoby, které by tu práci chtěli dělat, vidím v tom jen množství další práce bez velkého efektu.

Další body mi k podrobnému rozboru předloženého dokumentu připadají nepodstatné, navíc si myslím, že většinou už v chovu BOC fungují nebo jsme je zavrhlí. Proč by měl např. Spolek BCC CZ dělat inzerci pro chovatele zdarma, když i pro členy spolku je zpoplatněna 200 Kč? A proč by se tím měla zabývat chovatelská skupina?

Výbor každoročně vyhodnocuje nejlepší jedince jak v chovu, tak ve sportu a dokonce i v propojení chovu a sportu. Zdraví hlídáme snad nejvíc ze všech klubů, několik dědičných nemocí máme podchycených od samého počátku chovu BOC v ČR, s tím se asi žádný jiný klub u nás pochlubit nemůže. Zatím se asi zapomnělo na vyhodnocení nejlepších chovatelů a o tom vlastně možná návrh BŠ skrytě byl. Proč ne, já jsem pro, aby nejlepší chovatelé byli každoročně vyhodnocováni. Pro to ale nepotřebujeme volit nějakou komisi, stačí, když se toho někdo ujme, sestaví kritéria, nechá je schválit a bude sbírat a vyhodnocovat data. Pak sežene sponzora a zajistí vyhlášení výsledků. Každý se pak může podle toho řídit, a když bude hledat vhodného psa ke krytí, nebo

chovatelskou stanicí, tak se obrátí na ty, kteří byli vyhodnoceni jako nejlepší. Problém je ale třeba v tom, jak budeme porovnávat mezi sebou chovatelské stanice podle počtu psů. Chovatel, který bude mít doma třeba 10 chovných jedinců, bude pravděpodobně úspěšnější, než chovatel jedné fený. Jiní ale o něm budou říkat, že je „množitel“. Co když ale nějaký chovatel bude namítat, že na výstavách jeho chovatelská skupina vždycky poráží toho chovatele, kterého zvolená skupina posuzovatelů výsledků nevybrala? Jiný bude namítat, že byla kritéria špatně vybrána. To je právě to, je jednoduché něco tzv. „nadhodit“, ale není vůbec

jednoduché to propracovat, aby to fungovalo a bylo k užitku.

Závěr

Návrh mě přivedl k zamyšlení, proč byl podán a jak by mohl být v BCCCZ užitečný. Škoda, že se nemohla BŠ zúčastnit semináře ani členské schůze. Diskuze o návrhu tak totiž vyzněla trochu naprázdno se závěrem: „Odložení návrhu Beaty Štýbrové do další schůze.“ Možná je to dobře, alespoň má každý možnost o návrhu delší dobu přemýšlet, případně sám iniciativně přispět ke zlepšení chovatelské evidence a jejího vyhodnocování.

Radko Loučka

Věc: Vyjádření k Návrhu na chovatelskou skupinu

Uvedený návrh předkládá možnost hodnocení a selekce zvířat v rámci chovatelského sdružení BCCCZ. Předpokládá se vyšší a pečlivější sledování předem určených vlastností. Jednou skupinou vlastností jsou dědičné choroby. Dle výčtu chorob se jedná o jednoduše (mendelisticky) dědivé vlastnosti (např. CEA), které jsou detekovatelné pomocí

DNA testů. Při dobré úrovni genotypování jednotlivých zvířat v populaci je „šlechtitelská“ práce s těmito informacemi jednoduchá a při tvorbě rodičovských párů snadno zohlednitelná. Důležité je určit genetické vady, na které by měla být populace selektována a správně pracovat s přenašeči těchto onemocnění (není nutné je ihned negativně selektovat). Základní

zásady, jak s těmito informacemi pracovat jsme shrnuli v rámci naší přednášky „Přenašeč, žádný problém“ v rámci specializovaného semináře pro BCCCZ klub. Více bylo pojednáno v semináři I a II v rámci cyklu Genetika a šlechtění psů. Pro zachování genetické diverzity plemene bych nedoporučovala selekci pouze na „negativní“ zvířata. Geny jsou ve vazbách a tyto vztahy nejsou dostatečně popsány. Jednostranná selekce (i proti heterozygotům), či zvýhodňování jednoho genotypu, mohou vést ke ztrátě dalších genů. Pokud je nemoc autosomálně recesivní s úplnou dominancí (většina nemocí se známým DNA testem), tak není třeba selektovat heterozygoty. Určitě je důležité VĚDĚT=otestovatkaždéhojedince. Pokud víme, tak se dá s úspěchem selektovat na zvířata, která nebudou danou nemocí postižená. Tvorba rodičovských párů na základě této vědomosti a znalosti dědičnosti tohoto onemocnění umožňuje vcelku „snadnou“ selekci bez nutnosti vyřazení heterozygotů z chovu. Jde o uplatnění poznatků genetiky populací (Falconer, 1960). Rozhodně se nejedná o méně cenné jedince v rámci populace. A proto by neměl být výsledek testu

kritériem pro selektivní chovnost. Další vlastnosti dědičné, ale ne založené na jednoduché dědičnosti (genetická informace je založena polygenně nebo není známa mutace, která za danou vlastnost zodpovídá), mají být sledovány plošně. Selektovat na základě fenotypu, byť opakovaně několikrát u potomků, je krokem zpátky. Existuje metoda, celosvětově uznávaná, na jejímž základě lze „rozdělit“ fenotyp na jednotlivé příčinné složky a o tyto efekty fenotyp „očistit“ tak, že zůstane hodnota jednotlivých efektů (jedním z nich je i genetická hodnota). Pro tento způsob hodnocení (smíšený model jedince, BLUP – animal model) je třeba správná podkladová databáze a správně vedené rodokmeny. V zahraničí se stalo standardem, že u zvířat jsou spočítány tzv. plemenné hodnoty – číselné vyjádření genetické hodnoty jedince pro daný znak. V praxi to znamená vyhodnocení dostupných údajů (fenotypů) pomocí 4 generačního rodokmenu předků. Např. u DKK se neuvádí pouze hodnota změřená u daného psa, ale také pravděpodobnost, že jeho potomci budou mít nález na kyčelním kloubu (viz přednáška

4 specializovaný seminář). Toto umožní vytvořit žebříček psů s nejnižší hodnotou (geneticky nejvyšší) pro selekci vhodných rodičovských párů. Plemenná hodnota samozřejmě slouží pouze jako pomocný ukazatel. Její hlavní výhoda je to, že umožní na základě rodokmenů a výsledků příbuzných jedinců eliminovat např. nevhodnou výživu psa, přílišné zatížení atd. – tedy faktory, které se nedědí a ohodnotí jedince pouze podle jeho genetické dispozice. Příkladem praktického použití této metody (BLUP – animal model) může být anglický Kennel club, který počítá plemenné hodnoty DKK a DLK (breeding values) i pro plemeno BOC.

Úplně stejný princip je i u hodnocení exteriéru. Nejvhodnější metodou je lineární popis. Ten nehodnotí jedince, jestli je dobrý nebo špatný, ale říká, jak se pohybuje na předem určené stupnici (obvykle 1-9) mezi fyziologickými extrémy. To znamená, že u každého plemene je optimální hodnota daného znaku na jiném bodovém hodnocení. Takto sebraná data by měla být opět vyhodnocena a pro zvířata by měly být k dispozici plemenné hodnoty. Pokud tedy chceme mluvit o geneticky selektovaném

zvířeti na exteriér. Touto metodou je také možno plně eliminovat vliv hodnotitele zvířete.

Každé hodnocení je zatíženo nějakou chybou. Při výpočtu plemenné hodnoty je možné určit její spolehlivost. Je tedy ihned zřejmé, s jakou chybou chovatel musí pracovat. Obecně platí, že mladá zvířata s menším počtem informací (nemají vlastní hodnocení, potomky) mají odhadnutou plemennou hodnotu jen na základě rodokmenu. Lze tedy tvořit predikce těchto hodnot. A naopak starší zvířata zapojená do reprodukce mají vysokou spolehlivost plemenných hodnot. Předkládaný návrh nabízí chovatelské selekce na základě fenotypu jednotlivých zvířat. Předkládané genetické hodnocení je nedostatečné a zastaralé. V předešlém textu se snažím nastínit možné postupy, které jsou standardem v chovu hospodářských zvířat a nejsou úplnou novinkou ani v chovu psů v zahraničí. Pokud by měla být vydána energie na změnu systému hodnocení psů v rámci BCCCCZ klubu, bylo by vhodné použít nejlepší možné nástroje.

V Praze 22.6. 2016
Alena Svitáková

Co nám poví rodokmen

Pod pojmem rodokmen většina z nás rozumí seznam všech předků nějakého jedince. Ano, to je sice pravda, ale na rodokmen se dá pohlížet i z hlediska populace celého plemene. V takovém případě jde o seznam všech jedinců daného plemene obvykle seřazených od nejstaršího po nejmladšího jedince. Jde vlastně o seřazený seznam všech jedinců a jejich rodičů. S použitím takového seznamu jedinců je možné pak hodnotit celou populaci plemene z hlediska historického jejího vývoje. A nejen to. Rodokmen je důležitý i proto, že díky němu můžeme populaci jakéhokoli hodnotit i z hlediska genetické variability. A to přes různé znaky, které jí popisují.

Z pověření vedení BCCCCZ jsme byli požádáni o vypracování podrobného rozboru rodokmenů jedinců zapsaných v databázi Border Collie Club Czech Republic. Do rozborů byla zahrnuta všechna zvířata zapsaná v databázi do dubna roku 2016, včetně. Na výpočty byly použity programy: SAS, MS Excel, Poprep, Endog a CFC.

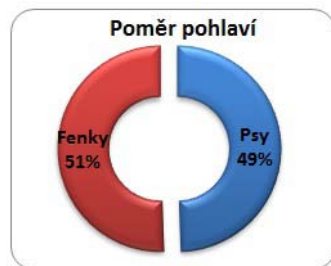
Z celkového počtu 12 109 zvířat se v databázi nachází informace o 5 990 psech a 6119 fenách. Ze všech

zvířat v rodokmenu má neznámý datum narození 1216 psů a 1547 fen. Tady bych se v krátkosti zastavil u kvality vstupních dat. Z našich dosavadních zkušeností můžeme říct, že neexistuje perfektní na sto procent bezchybná databáze rodokmenů. Vždy se najdou nějaké chybičky. I z tohoto důvodu je čas od času vhodné, a řekl bych, že až nutné provádět podobné rozboru rodokmenů. Naším cílem však není poukazovat na to, proč se to stalo, nebo kdo je za to odpovědný. Cílem by mělo být spíše snažit se o nápravu resp. zamezení vzniku chyb. Z rozborů zde provedených však můžeme rodokmenový soubor BCCCCZ zařadit k těm velmi kvalitním. Kupříkladu, velmi častý problém s daty narození se zde vyskytl jenom u 36 zvířat, což je velmi dobré. Je třeba si uvědomit, že všechny výsledky jsou věrohodné jenom do té míry, do které jsou věrohodná vstupní data (rodokmenový soubor). Často také zmiňuji tzv. GI-GO efekt, z anglického „Garbage In - Garbage Out“, což volně v překladu značí „smetí dovnitř – smetí ven“, tedy jak přesné a kvalitní data do programu vstupují, takové jsou i

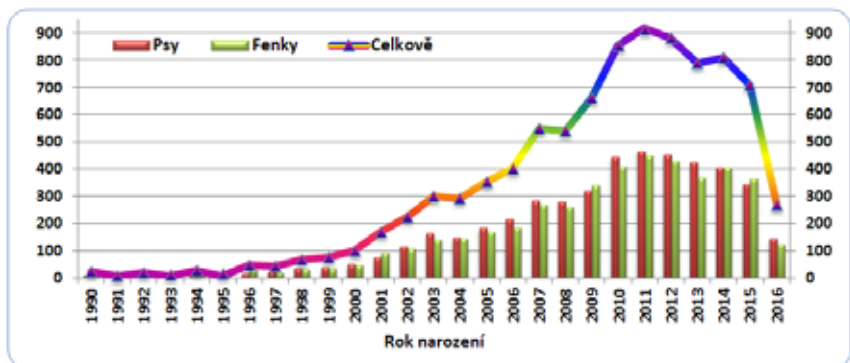

výsledky. Proto je důležité dbát na správnost a přesnost dodávaných údajů a každý by měl být zodpovědný v prvé řadě sám za sebe.

Celkový poměr pohlaví všech zvířat zapsaných v databázi je v grafu 1. Tenhle poměr se v čase výrazně nemění, stejný (téměř 50:50) jsme zjistili i pro zvířata narozená za poslední tři roky, i za roky 2000-2002. Nejstarší známý datum narození psa je z března 1955, respektive ze srpna 1958 (u feny). Celkový počet zapsaných zvířat narozených do ledna 1990 byl 182 (z toho bylo 96 psů). V tom nejsou zahrnuty zvířata s neznámým datem narození. Rozdělení počtu zvířat dle roků narození za období let 1990 – 2016 je v grafu 2.

Graf 1. Poměr pohlaví všech zvířat v databázi.

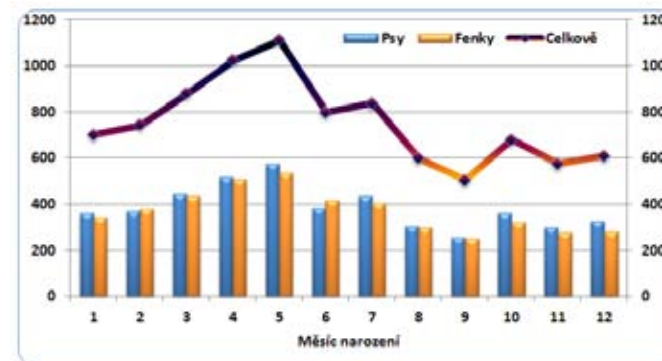

Graf 2. Počty celkově narozených (čára) zvířat, psů a fen za období leden 1990 až duben 2016

Nejvíce štěňat se narodilo v letech 2010 až 2012, s vrcholem v roce 2011 (916 zvířat). Také si zde můžeme povšimnout postupný meziroční nárůst počtu narozených zvířat od roku 1990 až do roku 2011. K rapidnějšímu nárůstu počtu zvířat docházelo zejména od přelomu tisíciletí, se dvěma obdobími stagnace resp. mírného poklesu stavů (v letech 2003-2004 a 2007-2008). Od roku 2011, vyjma let 2013-2014, dochází k poklesu počtu narozených štěňat, kdy v roce 2015 byl počet narozených štěňat podobný jako v roce 2009. Je třeba podotknout, že rok 2016 ještě není ukončen,

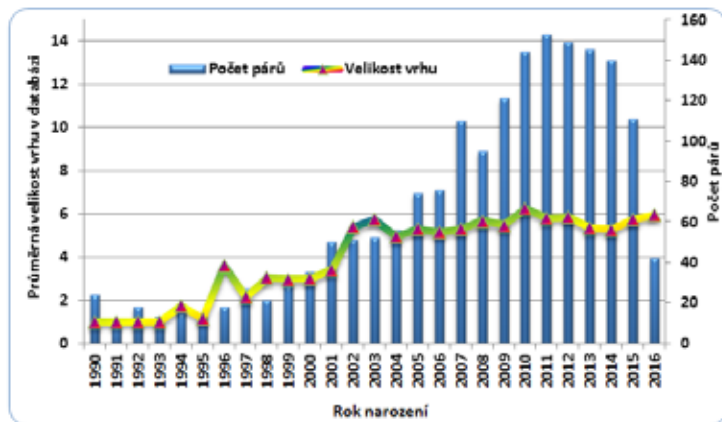
proto počet narozených zvířat v tomto roce je zatím nízký. Nicméně, v roce 2016 se v období od ledna do března narodilo o 72 štěňat víc, oproti stejnému období předchozího roku. Meziročně jde o 47% navýšení. Oproti stejnému období roku 2014 jde však o 47 štěňat méně.

Graf 3. Rozdělení sezónnosti narození dle měsíců v roce pro všechna zvířata (čára), psy a feny.

Nejvíce štěňat se v průběhu jednoho kalendářního roku rodí v měsíci květnu (graf 3). V období měsíců únor až červen se rodí tolik zvířat jako za celý zbytek roku. Nejméně štěňat je narozených v měsíci září (o polovinu méně než v měsíci květnu). Z grafu je patrná také sezónnost vrhů v průběhu roku, i když jsme ji očekávali výraznější a se dvěma vrcholy řekneme v březnu a září. Chovatelé ale výrazně upřednostňují jarní vrhy oproti podzimním.

V grafu 4 je uveden celkový počet rodičovských párů a průměrný počet štěňat zapsaných v rodokmenovém souboru po každém páru v letech 1990 až 2016. Celkově bylo v tomto období zapsáno potomstvo od 1791 rodičovských párů s průměrným počtem 5,1 štěňat. Dalším důležitým znakem je tzv. „velikost rodiny“ definovaná jako počet potomků jedince, kteří jsou zároveň rodiči další generace. Za ideálních podmínek, mají totiž oba rodiče stejnou šanci přispívat do další generace (náhodné páření, stejný počet otců a matek). V praktickém životě to ale neplatí, protože genetický příspěvek rodičů není stejný. Při nerovnoměrný příspěvek způsobuje rozdílnosti ve „velikosti rodiny“ a tím napomáhá ke zvýšení míry inbrídingu a redukci efektivní velikosti populace. Z rozboru rodokmenu vyplývá, že genetický příspěvek otců je jednou tak vyšší než příspěvek matek.

Graf 4. Počet rodičovských párů a průměrný počet štěňat z jednoho vrhu zapsaných v databázi dle let

V roce 1990 bylo v rodokmenovém souboru zapsaných celkově 24 rodičovských párů a od každého páru byl uveden jeden potomek. V roce 2000 se narodila štěňata od 35 rodičovských párů a v průměru byla po každém páru zapsaná tři štěňata (2,97). Řekněme zhruba od tohoto roku dochází postupně ke zvyšování počtu rodičovských párů až do roku 2011 (153 párů). Průměrný počet štěňat od jednoho páru se ale výrazně nemění a většinou se pohybuje v rozmezí mezi pěti až šesti štěňaty. Můžeme také říct, že v za posledních patnáct let nedošlo ke zvýšení průměrné velikosti vrhu. Věková struktura psů při narození jejich štěňat v letech 2010 až 2016 je uvedena v grafu 5.

Graf 5. Věk otců při narození jejich potomků v letech 2010 – 2016

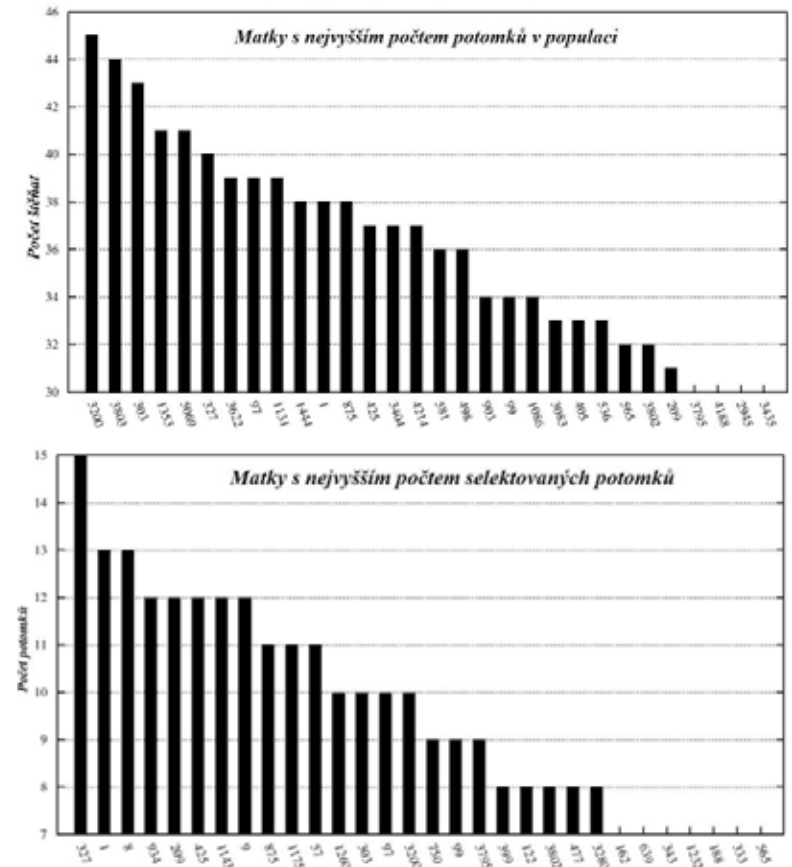
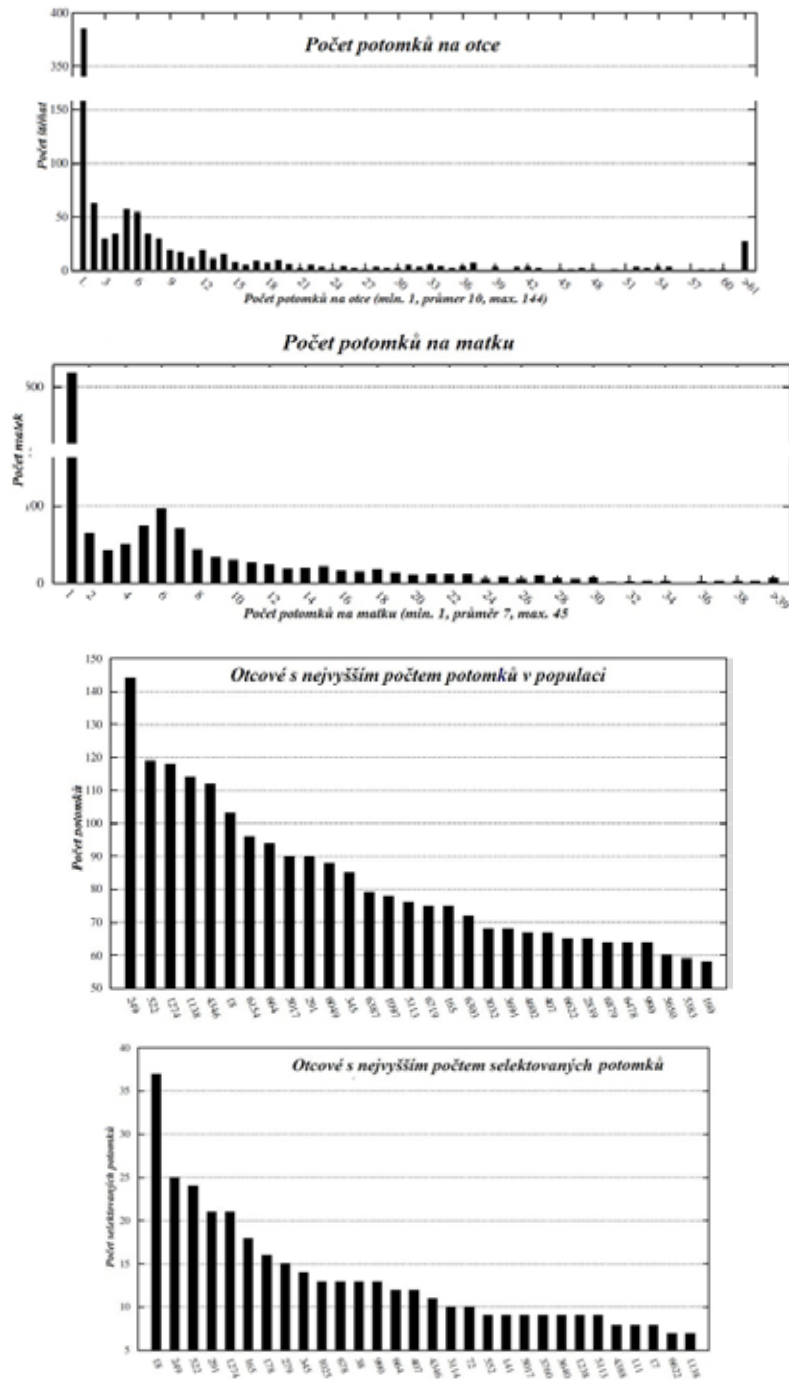

Kvůli lepší čitelnosti byli psi seskupeni dle věku následovně: dvouletý a mladší, tři až pěti letý, šest až osm letý, devět letý a starší. Průměrný věk psů při narození jejich štěňat se v letech 2010 – 2016 pohyboval od 3,8 do 4,7 let. Nejvíce štěňat se narodilo tři až pěti letým psům. Nejméně pak devět letým a starším psům. Podobně jako u psů tomu bylo i u fen. Jedním z ukazatelů rychlosti genetické obměny populace je i rozdělení matek dle pořadí vrhu v rámci jednoho roku. V tabulce 1 je uveden počet matek dle pořadí vrhu v letech 2010 až 2015. Kupříkladu v roce 2011 bylo 95 matek na prvním vrhu a 39 bylo na svém druhém vrhu.

	Pořadí vrhu						
	1	2	3	4	5	6	7
2010	94	33	15	10	7	1	0
2011	95	39	19	11	6	1	0
2012	88	42	19	7	5	3	1
2013	85	44	19	8	3	1	1
2014	84	36	24	9	7	0	0
2015	61	35	18	8	0	1	1

Tabulka 1. Distribuce matek dle pořadí vrhu.

Dalším důležitým znakem, podmiňujícím úroveň genetického progresu a tím i genetické struktury populace, je generační interval. Obecně, čím kratší je generační interval tím je genetická změna v populaci rychlejší. Generační interval definujeme jako průměrný věk rodičů při narození jejich potomků. V našem případě jde přesněji o průměrný věk rodičů při narození jejich potomků, kteří jsou sami rodiči další generace. Generační interval byl počítán samostatně pro samčí a samičí část populace. Průměrný generační interval otců i matek za posledních osm let byl stejný a dosáhl 4,24 let (128 měsíců). V následujících dvou grafech je uvedeno rozdělení otců a matek dle počtu potomků. Jednoho potomka má v populaci 385 otců, dva potomky pak 63 otců a kupříkladu 20 potomků 6 otců. 518 matek má v databázi zapsaného pouze jednoho potomka, 64 matek dva potomky, 11 matek má zapsaných 20 potomků.

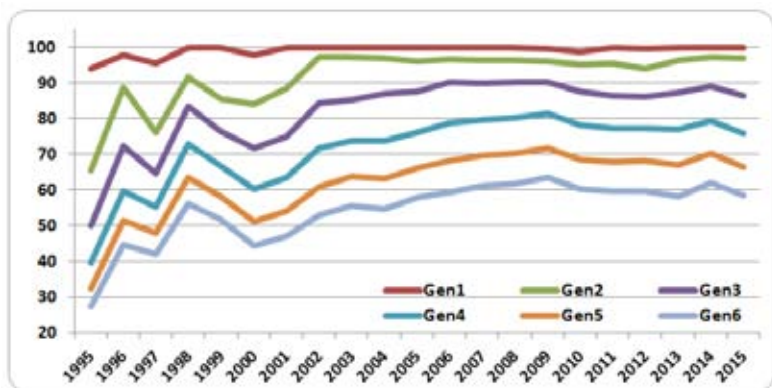

Jedním ze základních parametrů kvality rodokmenu je kompletnost neboli naplněnost rodokmenu. Od ní závisí, jak přesně budou vypočteny ostatní parametry genetické variability plemene, zejména koeficient inbrídingu a z něj odvozené další parametry. Index kompletnosti rodokmenu vyjadřuje podíl rodokmenů jedinců, který mají oba rodiče známý. V grafu 6 je uveden tento index pro šest posledních generací za období let 1995 - 2015. Dle mnohých autorů, kteří se zabývají problematikou kvality rodokmenu a vlivu na odvozené parametry, je více než padesáti procentní kompletnost rodokmenu dosažená ve třetí nebo čtvrté generaci zabezpečí dostatečně přesný výpočet příbuznosti. Kompletnost rodokmenu posuzovaného plemene je z tohoto pohledu na velmi dobré úrovni. V posledních třech generacích dosahuje zhruba od roku 2005 hodnot nad 90%. Jinak řečeno,

podíl zvířat se známými předky v posledních třech generacích byla více než 90%. I v šesté generaci pak dosahuje hodnot kolem 60%.

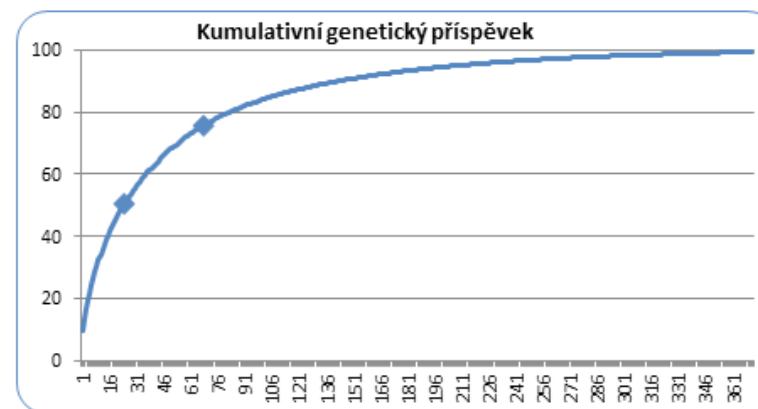
Z hlediska genetické variability populace je důležité, aby se na ní svým příspěvkem podílelo co nejvíce zvířat. To zabezpečí určitou ochranu proti

Graf 6. Index kompletnosti rodokmenu za posledních šest generací v období let 1995-2016

náhlému zvýšení příbuznosti v populaci, způsobených řekněme zejména nepředvídatelnými výkyvy ve struktuře populace. Nejvyšší celkový genetický příspěvek jednoho jedince byl 5,73% (fenka 1260, narozená v roce 1980 s deseti selektovanými potomci). Víc než jednoprocentní genetický příspěvek dosáhlo ještě 23 zvířat. Kumulativní genetický příspěvek jedinců je zobrazen v grafu 7. Z grafu je patrné, že téměř veškerou genetickou variabilitu v populaci vysvětluje příspěvek zhruba 370 zvířat. 50% veškeré genetické variability je vysvětleno příspěvkem pouze 25 zvířat a tři čtvrtiny variability pak 67 zvířaty. Při celkovém počtu 2763 zakladatelů (zvířat s neznámými předky) a v otevřené populaci (import nových zvířat ze zahraničí), jde o relativně nízké čísla. To pravděpodobně vychází jednak z již zmíněných náhodných výkyvů, ale také to může být způsobeno nerovnoměrným využíváním příspěvků předků.

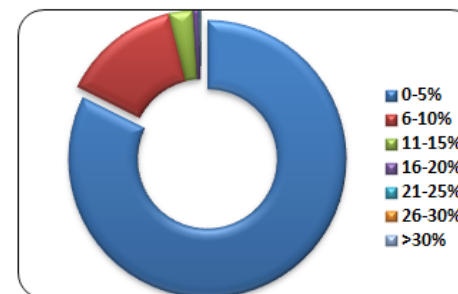
Základním parametrem genetické variability je koeficient inbrídingu, který vyjadřuje pravděpodobnost, že jedinec zdědil obě alely téhož genu od jednoho předka. Označujeme ho velkým písmenem F a můžeme ho vyjádřit v procentech, nebo v hodnotách od 0 do 1. Na inbríding se

Graf 7. Kumulativní genetický příspěvek jedinců

obecně pohlíží jako na něco negativního. Pravdou je, že při jeho výskytu se zvyšuje pravděpodobnost exprese různých vad a onemocnění. Na úrovni populace pak dochází jeho vlivem k často nezvratné ztrátě genetické diverzity. Na základě rozboru poskytnutého rodokmenu byly vypočítány koeficienty inbrídingu pro všechna zvířata.

Z celkového počtu zvířat v rodokmenu, bylo 8216 zvířat inbredních.

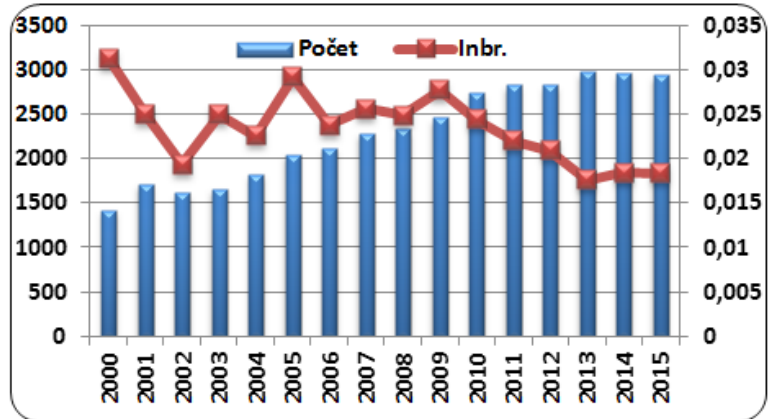
Graf 8. Rozdělení koeficientu inbrídingu do jednotlivých skupin.

Průměrný inbríding při započítání všech zvířat byl 2,06%, pro skupinu inbredních zvířat to pak bylo 3,01%. V souvislosti s příbuzností je třeba podotknout, že ve dvou případech došlo v populaci k páření úplných sourozenců, 77 krát bylo provedeno páření mezi polo sourozenci a v 24 případech byl pářen rodič s potomkem. Podíl koeficientu inbrídingu

rozdělený do skupin je znázorněn v grafu 8. Je také třeba zmínit, že i když je počet inbredních zvířat relativně vysoký, průměrný inbríding je naopak nízký. Jenom v dvou případech měli zvířata inbríding vyšší než 30%. Přes 82% všech inbredních zvířat mělo inbríding nižší než 5% a dalších 14% mezi 6-10%. Z hlediska genetické variability je důležitá taky změna inbrídingu mezi generacemi, resp. mezi lety. Když dosahuje změna inbrídingu kladných hodnot, dochází z roku na rok v populaci ke zvyšování příbuznosti. V grafu 9 je znázorněn počet inbredních zvířat a výška dosahovaného inbrídingu v letech 2000 – 2015. Přibližně do roku 2013 docházelo k postupnému zvyšování počtu inbredních zvířat. Od tohoto roku se počet mírně snižuje. Co je ovšem mnohem důležitější, od roku 2009 dochází ke snižování průměrného inbrídingu (posledních třech letech spíše ke stagnaci). Bylo by nanejvýš vhodné tuto situaci zachovat i v následujících letech.

Od dosahovaného koeficientu inbrídingu do velké míry závisí také tzv.

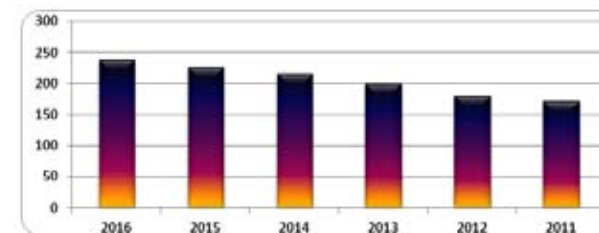
Graf 9. Počet inbredních zvířat a výška inbrídingu v letech 2000 – 2015.

efektivní velikost populace. Obecně se efektivní velikost populace (N_e) vyjadřuje jako počet pářících se neinbredních (nepříbuzných) jedinců v populaci a je hlavním kritériem pro klasifikaci populací zvířat z hlediska stupně jejich možného ohrožení. Nejčastěji se efektivní velikost počítá na základě zvýšení průměrného koeficientu inbrídingu (Δf). Alternativně se k výpočtu nepoužívá zvýšení průměrného koeficientu příbuznosti

(Δf), který je, na rozdíl od inbrídingu méně závislý na struktuře rodokmenu. V obou případech se jedná o změnu výšky inbrídingu/ příbuznosti v průměru mezi dvěma definovanými skupinami jedinců, obvykle potomků a předků, případně mezi dvěma generacemi jedinců. Základním výběrovým kritériem při výběru nevhodnější metody výpočtu by měla být schopnost metody zachytit rychlé změny v populaci, měla by být zabezpečena dostatečná kompletnost rodokmenů a stabilní výpočet efektivní velikosti populace ve dvou za sebou jdoucích letech. Rozdíl mezi hodnotami efektivní velikosti populace v dvou za sebou následujících letech by neměl přesáhnout 50 %. V našem případě, se na základě zmíněných kritérií jevila jako nevhodnější, relativně nová metoda vycházející ze změny inbrídingu jedince. Výsledek výpočtu je uveden v grafu 10. V literatuře jsou uváděny různé hraniční hodnoty pro dostatečnou efektivní velikost populací a to vzhledem k různým cílům. Někteří doporučují, aby byla efektivní velikost populace udržována nad 50 jedinců v generaci. Jiní doporučují udržet tyto hodnoty v rozmezí 31 až 250 zvířat, a to hlavně z důvodu zachování dobrého fitness populace. Nejnovější zdroje uvádějí, že udržení efektivní velikosti populace na minimálně 50 jedinců v generaci je prahovou hranicí pro zabránění negativnímu vlivu inbrídingu v populaci. Dále uvádějí, že minimálně 500 aktivních jedinců v jedné generaci je nezbytných k udržení genetické variability z dlouhodobého hlediska. V našem případě můžeme s potěšením konstatovat, že počet jedinců je z hlediska udržení genetické variability velmi dobrý, a od roku 2011 dokonce mírně stoupá.

Graf 10. Efektivní velikost populace v letech 2011 až 2016

Graf 9. Počet inbredních zvířat a výška inbrídingu v letech 2000 – 2015.

Ing. Emil Krupa, Ph.D., Ing. Alena Svitáková, VÚŽV v.v.i. Praha

Historie pasení s border koliemi v ČR

Nejstarší zmínky o ovčáckých a pasteveckých psech, jejichž povaha a exteriér byly podobné těm, co má současná pracovní border kolie, jsou v římských záznamech z roku 36 před Kristem. Popisování psi byli trochu větší a ostřejší, než jak je požadováno na moderních border koliích. Sloužily totiž nejen k pasení stád, ale i k jejich obraně. Když Římané provedli invazi do Británie, dovezli také s sebou psy, kteří pak pokračovali v hlídání stád tak, jak to dělali na kontinentě. Další dobyvatelé přišli ze Skandinávie. Ti s sebou přivezli jiný typ psa, byl menší a hodně pohyblivý, většinou černý s bílými znaky. Došlo samozřejmě ke křížení. Bílé znaky na psech se ukázaly výhodné v čase, kdy dny byly krátké a pracovalo se skoro za tmy nebo v mlze. Když pes otočil hlavu směrem k pánovi, protože očekával další povel, bílá barva zableskla. Obdobně se ovčák mohl orientovat podle bílé barvy na krku a na kořeni ocasu. Toto zbarvení se časem ustálilo, říká se mu irské. Později se různými šlechtitelskými zásahy vytvořilo velké množství různých variant zbarvení a tak už irské zbarvení není tak frekventované. První

záznamy o těchto psech jsou z roku 1576, poněkud obsáhlejší pak z roku 1617. První soutěž ovčáckých psů je evidována z roku 1873.

Border kolie údajně pochází ze středověkých anglických ovčáckých psů vyskytujících se především na pomezí mezi Skotskem a Anglií, oblasti, které se říká Border Country. Podle toho má border kolie i část svého jména „border“. Druhá část, slovo „collie“ se na území Velké Británie používalo od pradávna pro pracovního ovčáckého psa. Někteří historici se domnívají, že slovo „colley“ (kóli) pochází z keltského výrazu, který znamená užitečný.

Border kolie je plemeno, jehož selekce se prováděla podle jeho chování, tzn. podle jeho užitečnosti. Plemeno si až do dnešní doby zachovává všechny přijaté vlastnosti od svých předků, ale vzhledem se nepodobá ani jednomu z nich. Prapůvodními předky border kolie jsou pravděpodobně špringršpaněl, greyhoundský chrt, staroanglická kolie, bearded kolie a farmářští psi neznámého původu (kteří ale měli vlohy k pasení). Od špringršpaněla převzala border kolie reflex přikrčení k zemi.

Křížení s greyhoundy bylo údajně poměrně frekventované v období první a druhé světové války. Od greyhoundů převzala rychlost, vytrvalost a gen pro krátkou srst. Občas byl prý na chrtích závodech tento kříženec dokonce rychlejší a vytrvalejší než sám greyhound. Tomuto kříženci kolie a chrta angličané říkali „lurcher“. Tvar uší současné border kolie pochází nepochybně od chrta. Předkové border kolie byli později zkríženi s bearded kolií.

ISDS a FCI

O toto plemeno, určené k práci se stádem pečuje od roku 1906 International Sheepdog Society (ISDS) a od roku 1987 i FCI. V registračních dokladech ISDS se však jméno „border collie“ začalo používat až v roce 1946. Od roku 1976 je toto plemeno uznáváno také anglickou kynologickou organizací Kennel Club. Jejím prostřednictvím lze nyní border kolie z ISDS zapisovat i v plemenných knihách FCI, ale nastalo to až v roce 1987, kdy byl poprvé představen standard borderek (č. 297). FCI pak ještě standard změnilo v roce 2009, protože došlo k sjednocení popisu psů všech plemen.

Má se za to, že šlechtění border

kolií bylo v minulosti chaotické a bez pravidel. Chovatelé se údajně snažili zlepšit pouze její vlastnosti ve vztahu k pasení. I po vzniku ISDS se do její plemenné knihy zapisovali (a zapisují) i psi neznámého původu, kteří by mohli zlepšit vlastnosti tohoto plemene, což je pro ISDS důležitější než genetická čistota plemene. Není ale pravda, že by chov pod vedením ISDS byl v minulosti chaotický a bez pravidel. V plemenné knize ISDS lze za patřičnou úhradu dohledat předky psa až třeba do desátého kolena. Taková evidence, sahající hluboko do historie, není údajně u žádného plemene psa.

První border kolie v ČR

V roce 1985 se uskutečnil zájezd ovčáků do sousedního Východního Německa, kde probíhala soutěž v pasení ovcí v německém stylu se dvěma psy. Bylo to něco úžasného. Většina z nás poprvé viděla práci úplně nového typu psa podobného border koliím, byli to většinou kříženci německého ovčáka a border kolie, ale i čistokrevné border kolie, tehdy ale ještě plemene, které FCI neuznávalo (standard FCI uznala až 24.6.1987). Němcům lichotil velký zájem kolegů z Česka a na důkaz přátelství věnovali Edovi

Mlynářčikovi, úřadujícímu Mistru ČR v pasení, border kolii. Byla to pravděpodobně první border kolie v ČR. Bohužel, Eda pro ni neměl a ani nemohl mít průkaz původu. Pašovali jsme ji tenkrát přes hranice v autobuse dole v prostoru pro kufry. Když jsem pak měl vlastní borderku, jel jsem se za Edou Mlynářčkem do Netolic podívat, abych se přesvědčil, že šlo opravdu o borderku. Mohu potvrdit, že to tak bylo.

Začátky pasení s border kolii

V roce 1993 k nám byla dovezena první border kolie. Plemeno bylo zařazeno pod Klub chovatelů málopočetných plemen psů (KCHMPP). Hned od prvopočátku se ale pro chovnost začal upřednostňovat exteriér. Velmi rychle si však majitelé border kolii uvědomili, že tohle výjimečné plemeno je hlavně určeno pro práci a sport. Počátky chovu border kolii u nás byly ale spojeny více s agility, než s pasením. Díky border kolii se agility rychle rozšiřovalo. Významným přínosem pro chov byl poměrně častý import borderek převážně z Velké Británie a to ne borderek ledajakých. Importovaly se především borderky s dobrými vlohami pro pasení. Tím byl dán

dobrý základ chovu nejen pro pasení.

Tím, že byl položen dobrý základ chovu s jedinci s výbornými vlohami pro pasení, pomalu se majitelé borderek vraceli k jejich původnímu využití, i když to bylo spíše na úrovni hobby zábavy, než skutečné každodenní manipulace se stádem ovcí. Bylo to bráno i jako atrakce, takže několik z nás, co se snažilo psy k pasení vycvičit, se zúčastňovalo různých ukázek především na zemědělských výstavách u nás i na Slovensku. Dost často ukázky probíhaly s kachnami indický běžec. Bylo daleko jednodušší s nimi někde dojíždět.

Majitelé borderkolii si uvědomovali, odkud border kolie pocházejí a co bylo a je jejich prvořadou činností, a že z toho plynou všechny její úžasné vlastnosti a schopnosti. Sjížděli jsme se k lidem, kteří měli nějaké ovce a byli ochotni je „půjčit“ k výcviku psů či dokonce k testům v pasení. Zpočátku totiž nešlo ani tak o výcvik, jako spíše o poznávání vloh border kolii. V tu dobu již bylo v jiných západních evropských zemích borderek hodně a páslo se s nimi tzv. anglickým způsobem po vzoru soutěží organizace ISDS (International Sheep Dog Society).

Tento způsob práce ovčáckých psů jsme převzali i v ČR. V tu dobu (kromě řádu ISDS) neexistoval mezinárodní řád pro pořádání zkoušek a soutěží ovčáckých psů.

Založení BCCCZ a organizace, zabývající se pasením

Největším impulsem pro znovuoživení tradice používání ovčáckých psů u stád ovcí a organizování soutěží v pasení ovcí u nás bylo bezesporu založení klubu border collií (BCCCZ) v roce 1999. Jeho členové se začali více zajímat o využití border collií k účelu, ke kterému byly původně po staletí využívány. Protože ale náplní BCCCZ bylo starat se o border kolie s průkazem původu FCI a do ČR bylo importováno docela dost borderek s PP ISDS, pár nadšenců, majitelů borderek, kteří byli zároveň i členy Svazu chovatelů ovcí a koz v ČR (SCHOK), založilo v roce 2000 Českou asociaci ovčáckých psů (ČAOP), více známou pod anglickou zkratkou CSDA (Czech Sheep Dog Association). Ihned po založení vydala ČAOP řád: „Zkoušky vloh ovčáckých psů“ (ZVOP) a řád: „Zkoušky práce ovčáckých psů“ (ZPOP). Pod hlavičkou ČAOP pak bylo organizováno mnoho akcí pasení.

Předsedou byl po celou dobu trvání této organizace R. Loučka, který byl zároveň členem předsednictva SCHOK a zástupcem Kynologické jednoty ČR Brno (KJ) v ČMKU. Ano, KJ již tenkrát zastupovala pasení v ČMKU.

Postupně se začalo o pasení zajímat více a více lidí, někteří si pořídili i několik oveček a pak dalšího psa, a pak i více ovcí, a už se to docela rozjelo. Jezdili jsme na různá soustředění i přes celou republiku a zvali si školitele ze zahraničí. Hodně nám pomohli manželé Klaflovi a Marion Fuchs z Rakouska, Stephan Schmidt z Německa, Serge van der Zweep z Holandska, Magne Magnusson ze Švédska, Philippe Heintz z Francie a několik školitelů a rozhodčích z Anglie a Severního Irsku.

ČAOP byla založena 26.2.2000 v Seči jako jeden z klubů Svazu chovatelů ovcí a koz (SCHOK, založen v roce 1995), tedy bez právní subjektivity. Hlavním cílem ČAOP, podobně jako jiných asociací pro pasení ovcí v Evropě, bylo propagovat myšlenky a poslání ISDS, ale nezabývat se chovem psů. V roce 2004 však v ISDS nastala zásadní změna, otevřela se světu. Některé evropské ovčácké asociace ihned této změny využily a začaly

se zabývat chovem psů s průkazy původu ISDS. V tu dobu u nás vznikl klub KPOP a požádal ISDS o členství. ISDS ho dle dokladu UOI/1241 ze 14.10.2004 přijala. Tím KPOP začal plnit základní funkci zástupce ČR v ISDS, kterou předtím plnila ČAOP. To bylo také hlavním důvodem, proč v roce 2007 ČAOP na žádost KPOP zanikla. Vznikly ale nové spolky, které nyní pořádání akcí pasení garantují, Spolek pasení CZ (SPCZ) a Česká asociace ovčáckých a pasteveckých psů (ČAOPP), které zastřešuje Kynologická jednota ČR.

Nástup borderek

První testy vloh ovčáckých psů k pasení proběhly 18.9.1999 v Litomyšli. Posuzováno bylo 8 psů, jen polovina z nich uspěla. Akci pořádal Svaz chovatelů ovcí a koz v ČR (SCHOK) se sídlem v Brně. V Litomyšli se utkali psi, kteří prošli testem vloh, i na jakési soutěži v ovládní ovčáckého psa při manipulaci s ovci. Zúčastnili se jí však jen 3 psi a podmínky pro soutěž byly na hranici regulérnosti (soutěž probíhala v hale a s ovci, které nebyly zvyklé na psy). Soutěž tenkrát vyhrál pes Dynamit Akumulator pod vedením Milana Slunéčka, říkali jsme, že vyhrál

první a poslední halové mistrovství v pasení ovcí :-). Tenkrát ještě test vloh i pravidla soutěže nebyly oficiálně schváleny a vycházely spíše z podmínek, které v hale byly. Plnily se úkoly, které souvisely s převáděním ovcí, to znamenalo je přivést uličkou do haly, udržovat je uprostřed ringu a pak zase v klidu odvést do jejich kotců na dvoře. To je úplně jiná práce než na pastvině. Podobnou práci jsme později předváděli na ukázkách s ovci na trzích a výstavách v Přerově, Brně, Nitře, Praze Letňanech, Lysé nad Labem a na mnoha dalších místech, a to jak s ovci, tak s indickými běžci. Tenkrát to byla pro lidi úžasná atrakce a podívaná, dnes se mi zdá, že už to málokdo ocení.

Jedním z prvních úkolů ČAOP bylo nejen sepsat a nechat schválit řády pro pasení, ale také zaškolení rozhodčí. Pro ty účely jsme pozvali jednoho z nejpovolanějších, mistra světa v pasení ovcí Serge van der Zweepa. Na akci, konané 14. - 16.4. 2000 v Dobšicích u Sobotky, proběhlo nejen školení rozhodčích a psovodů, ale i ukázky výcviku border kolií v pasení pro veřejnost. O akci byl obrovský zájem, svědčí o tom i to, že jsme tenkrát měli dokonce 21 sponzorů. Ceny,

kterých bylo opravdu hodně, jsme zpeněžili v tombole při večerním setkání účastníků.

Ještě ten rok v červnu proběhlo v Rovečné (okres Žďár nad Sázavou) Mistrovství ČR.

Borderky soutěžily v obou stylech, tenkrát se ještě styly nazývaly anglický a německý. V anglickém stylu se soutěžilo podle ZPOP, v německém podle pravidel Českého svazu chovatelů (ČSCH) s názvem „Pastevecká zkouška psa“ (zkratka PZP). Soutěž v anglickém stylu posuzovala Ingrid Klaffl z Rakouska, v německém stylu se dvěma psy prof. F. Horák jako hlavní rozhodčí (pomocných rozhodčích na stanovištích bylo několik). Obě soutěže vyhrál Michal Hrdlička s půjčenými psy, v kategorii s jedním psem soutěžil se psem Mouse di Cambiano a se dvěma psy v německém stylu s Mouse di Cambiano a Britem (Clydebank Brit), psem dovezeným z Anglie přímo z farmy, kde už jako dospělý pracoval u stáda ovcí.

První Mistrovství ČR border kolií se konalo v Mladějově v Čechách v roce 2002, ovšem jen ve druhém výkonnostním stupni, protože u nás v té době ještě nebyli psi natolik vycvičení, aby výkonnostní stupeň 3 úspěšně zvládli. Posuzovala opět

Ingrid Klaffl z Rakouska a vyhrál M. Koško s Etnou Akumulator. O dva roky později, rovněž v Mladějově v Čechách a rovněž podle pravidel ZPOP2, vyhrál Frankie Akumulator s T. Petzoldem z Polska, druhá byla Etna Akumulator. Posuzovala Simona Sochorová. Po skončení akce bylo rozhodnuto, že další Mistrovství sice bude otevřené i pro cizince, avšak Mistrem ČR se může stát jen psovod s českým občanstvím a pes zapsaný v PK ČMKU.

Mistrovství ČR a zároveň i BCCCZ se v nejvyšším výkonnostním stupni (podle ZPOP3) konalo v roce 2006. To vyhrál, stejně jako v následujícím roce M. Koško s fenou Fairlea Nan (JILL). M. Koško se stal Mistrem i v letech 2009 a 2014 se psem Nick Miveko a v letech 2011 až 2013 s Glenem. Vítězné tažení M. Koška přerušil jen Milan Láník se psem Jim Miveko v roce 2010 a v roce 2015 Martin Maček se psem Aron z Krojčenu. V letech 2006 a 2007 se Mistrovství ČR konalo v Mladějově v Čechách, v letech 2009 a 2012 v Libhošti, jinak vždy v Rakousích u Turnova. Pouze v roce 2008 se nekonalo. Každý Mistr ČR získal zároveň i titul CACITR a CACT. Titul Šampion pasení BCCCZ získal M.

Koško v roce 2011 s Fairlea Nan (JILL) a v roce 2013 s Glenem.

Organizační záležitosti

V roce 2001 byly uděleny KJČR Brno první dekrety pro české rozhodčí pasení. Získali je: R. Loučka, M. Koško, S. Sochorová a dalších 5 lidí, kteří již ale rozhodčími pro pasení nejsou (M. a V. Brunlíkovi, J. Zadrobílek, M. Slunéčko a V. Procházková). V následujícím roce získali dekret ještě Š. Gavendová a J. Škůrek, v roce 2007 M. Topinková a J. Tancer, v roce 2010 I. Horská a M. Jindra, v roce 2012 D. Rájová a Z. Černá, v roce 2013 M. Vostřez, P. Kryštofová, M. Maček a v roce 2014 H. Muzikářová.

V roce 2001 byla také ustanovena mezinárodní FCI komise pasení, která měla a má v FCI na starosti pasení s ovčáckými psy. Zástupcem Slovenska v ní byl Ing. Vladimír Klas z Bratislavy a později Ing. Martin Kosa. Informace jsem tenkrát čerpal od nich, ČR svého zástupce v komisi neměla. V roce 2007 se sešli tehdejší předseda FCI Y. De Clercq, 3 členové presidia FCI, včetně presidenta FCI komise pasení Wilfrieda Schelda; za rakouský OKV se jednání zúčastnili J. Kurzbauer a M. Fuchs. Dohodla se tam spolupráce se sportovní

komisí FCI, návrh řádu CACIT a hlavně nutnost vypracovat řády pro pasení HWT (Herding working test) a IHT (International Herding Trial). Bylo navrženo, že za absolvování zkoušky HWT bude možné získat certifikát pro vstup do pracovní třídy na výstavy, a že HWT bude těžší než IHT1, alespoň pro tradiční styl. O tomto rozhodnutí se nyní vede velká diskuze a chystá se změna, IHT1 by mělo být náročnější než HWT, už právě proto, že HWT je vstupní branou pro IHT1. Na té schůzce byla prakticky odstartována novodobá historie FCI v pasení ovcí s ovčáckými psy, kterou bylo nutné postupně propracovat a hlavně prosadit do praxe.

V roce 2007 P ČMKU jmenovalo usnesením 05/43/07 zástupcem ČR v FCI komisi pasení Ing. R. Loučku. Ten se postupně od roku 2008 zúčastnil všech jejich zasedání v Rakousku, Švýcarsku, Francii, Švédsku, ČR, Německu, Finsku, Holandsku a Itálii. V Rakousku v r. 2008 byly schváleny řády pasení HWT a IHT, které platí od 1.1.2009 dodnes. V následujících letech byly v komisi řešeny většinou záležitosti, týkající se výkladu a implementace řádů do praxe, což se v některých zemích stále moc

nedaří. Při zasedání FCI komise pasení v Německu v roce 2013 bylo uspořádáno první a zatím poslední školení pro rozhodčí pasení, za ČR se zúčastnil R. Loučka. V roce 2015 FCI komise vytvořila řád pro zkoušku vloh NHAT (Natural Herding Attitude Test), která je obdobou zkoušek vloh na národní úrovni ve Francii, Itálii, Německu, ČR a v dalších státech. Od 1.1.2016 tuto zkoušku FCI oficiálně schválilo jako mezinárodní (pozn. V ČR bude platit až od 1.1.2017). Nyní FCI komise pasení pracuje na změnách řádů HWT a IHT, především pro tradiční styl.

Spolky pasení a Komise pasení při KJ-ČR

Od roku 2009 platí v FCI řád pro zkoušky pasení HWT (Herding working test) a IHT (International Herding Trial) a od roku 2017 bude v ČR platit i řád pro zkoušku vloh NHAT (Natural Herding Attitude Test). Pasení u nás bylo a je řízeno prostřednictvím Kynologické jednoty ČR (KJ-ČR). V roce 2014 byl založen Spolek pasení CZ. Protože ale v roce 2015 byl založen další spolek s názvem Česká asociace ovčáckých a pasterveckých psů (ČAOPP), KJ jmenovala Komisi pasení KJ-ČR, která má především

garantovat záležitosti kolem rozhodčích pasení. O organizaci akcí se mají starat vzniklé spolky. Poslední dobou se mi zdá, že v pasení se hlavně řeší co, kdo, kdy, kde a jak. Více probíhají diskuze v osobní rovině, než v té odborné. Vznikají nové spolky a stále se předělávají organizační pravidla. Doufám ale, že to nepotrvá dlouho a opět se budeme věnovat více našim psům a diskutovat hlavně o jejich výcviku, vlastnostech a schopnostech.

Od roku 2009 jsou záznamy o výsledcích akcí sice evidovány na několika web stránkách (www.paseni.unas.cz; www.spolekpaseni.cz; www.paseni.cz, www.paseni.kjcr.cz, www.kjcrBrno.cz), ale nikdo ještě nezpracoval databázi, ve které by se dalo třídit a nalézt vše potřebné. Takovou databázi mají např. ve Švédsku a Finsku. Snad se toho někdo ujme. V zemích, kde to mají zavedené, je o všem perfektní přehled a odpadají dohady.

Závěr

Pasení již dávno není záležitostí farmářů, pro které je ovčácký pes téměř nutností. Pasení se pomalu, ale jistě stává psím sportem, kterému se věnuje stále více a více lidí. Bez jasných a závazných

pravidel není možné soutěžit. Pravidla jsou výsledkem mnoha jednání a kompromisem různých návrhů. Bude záležet jen na nás všech, jak tato pravidla přijmeme a jak je budeme dodržovat. Cílem by měly být nejenom dosažené výsledky, ale i pohoda a dobrý pocit z dobře stráveného času se svými psími kamarády.

Bez ohledu na to, kdo pasení v ČR řídí a organizuje, majitelé border kolií se mohou s nimi zúčastňovat

zkoušek či soutěží, nebo různých školení v collecting stylu pasení dle svých časových či finančních možností. Nejsou ničím omezení, nemusí být členem žádného spolku. Dá se říci, že poměrně vysoká úroveň tohoto sportu u nás je výsledkem snažení mnoha lidí. Rád bych jim poděkoval za to, že jsem s nimi mohl svého koníčka sdílet.

Radko Loučka

Situace v pasení v ČR a zkouška NHAT

Byl jsem požádán, abych členy BCCZ informoval o situaci v pasení a o nové zkoušce vloh NHAT. Dovolte tedy, abych se pokusil v krátkosti charakterizovat, co se děje.

Změnilo se jen to, že byl založen nový spolek s názvem Česká asociace ovčáckých a pasteveckých psů (ČAOPP), kromě již fungujícího Spolku pasení ČR. Kynologická jednota ČR (KJ-ČR), která je garantem za oblast pasení v ČR, vyřešila situaci tím, že jmenovala Komisi pasení KJ-ČR, která má hlavní úkol řídit rozhodčí pasení. Předsednictvo ČMKU toto rozhodnutí schválilo.

Pro účastníky zkoušek a soutěží v pasení jsou podmínky stejné jako v minulém roce, nic se nezměnilo. Schválený kalendář akcí pasení platí, zkušební řády se nezměnily. Organizování akcí zůstalo v garanci Spolku pasení CZ (SPCZ) a některé z nich nově i v garanci ČAOPP. Pro pořadatele akcí se tedy také nic nezměnilo, jen za pořadatelskou kvalitu některých akcí zodpovídá ČAOPP a již ne SPCZ. Pro rozhodčí se změnilo to, že jim byly navraceny jejich aprobace z roku 2014 a spadají plně pod KJ-ČR (již ne pod SPCZ). Komise pasení pro rozhodčí vytvořila nový řád pro fungování rozhodčích pasení

vidovaných KJ-ČR, který byl schválen předsednictvem KJ-ČR.

Všem rozhodčím, instruktorům i pořadatelům akcí pasení byly dne 12.3. odeslány všechny potřebné informace, zápisy a řády pasení nově schválené předsednictvem KJ-ČR. Ti jsou informováni podrobně. Informace lze získat i na stránkách Komise pasení KJ-ČR: <https://paseni.kjcr.cz/>, na stránkách spolku SPCZ (<http://spolekpaseni.cz/>) nebo ČAOPP (<https://www.paseni.cz/>).

paseni.cz/).

Obdobně vzniklo dost dohadů ohledně nové zkoušky vloh k pasení NHAT. Tato zkouška sice platí v FCI již od 1.1.2016, ale na schůzi SPCZ a následně na zasedání Komise pasení KJ-ČR bylo schváleno, že bude v ČR platit až v roce 2017. Podrobnější informace o NHAT jsou v dalším článku.

Radko Loučka – předseda Komise pasení KJ-ČR

NHAT – nová zkouška FCI v pasení

Dříve než představím novou zkoušku FCI s názvem Natural Herding Aptitude Test (NHAT), která je platná od 1.1.2016, rád bych k tomu napsal několik vět.

Pro vytvoření řádu NHAT bylo zhruba tolik členů FCI komise pasení, jako jich bylo proti. Diskuse byly bouřlivé. O to větší bylo překvapení, že FCI tento řád celkem bez velkých průtahů schválila. Chtěla jen upřesnit, pro která plemena platí a dokladovat to podle FCI standardů. Proto se do seznamu dostal např. Španělský vodní pes z nomenklaturní skupiny FCI 8 a Tibetský teriér ze skupiny FCI 9.

Téměř v každé zemi FCI měli dříve vlastní řády pro tzv. zkoušky vloh pro pasení a ještě je ve spoustě zemí mají i nadále. Ve většině testů se ale více než vlohy, hodnotí socializace psů. Proto také nakonec zástupci FCI komise pasení pro název testu zvolili slovíčko „Aptitude“, což prý lépe vystihuje to, o čem v testu jde. Ukázat skutečné vlohy k pasení se v této zkoušce moc šancí nedává. K přímému kontaktu s ovci nebo se skotem může dojít až na konci zkoušky uvnitř košáru, ovce ani pes se nedostanou na volné prostranství. Cílem je tedy spíše prevence, aby se na zkoušky a soutěže v pasení nedostal pes bez

zájmu o ovce a hlavně ne ten, který je agresivní. Původní záměr byl ale negován tím, že pro účast na zkoušce HWT není absolvování NHAT nutné. Ovšem je třeba dodat, že je v kompetenci národních komisí pasení či dokonce klubů, aby si nutnost absolvování NHAT před vstupem do HWT ustanovili jako podmínku, případně aby NHAT vyžadovali pro chovnost.

Významné bylo, že zkouška je určena i border koliím, což u většiny národních instinkt testů není – ty se pořádají většinou pro plemena, pracující v tzv. tradičním stylu. U nás v ČR naopak byl instinkt test ZVOP určen hlavně pro border kolie. Rozdíl byl hlavně ve velikosti košáru. Pro border kolie je vhodnější malý košár (pes pracuje vně košáru nebo na volném prostranství), pro ostatní plemena se používá košár podstatně větší, protože pes pracuje zejména uvnitř košáru.

Zkouška bude v ČR platná až od 1.1.2017. Nejprve je totiž třeba proškolit rozhodčí. Je také nutné vysvětlit nějaké nejasnosti. Například:

1. Ano, zkoušku lze absolvovat s ovci, nebo se skotem, ale ne s drůbeží. Pokud probíhá zkouška se skotem, musí pořadatel pro handlera zajistit útočiště, neboli úkryt "typu korida". Několik lidí se mi ptalo, co to je? Jedná se o otvor v hrazení, kudy člověk proklouzne, ale zvíře ne.

2. Zkouška socializace by měla probíhat v takové vzdálenosti od košáru s ovci, aby pes na ně neviděl. Dá se totiž předpokládat, že mladý pes se bude více soustředit na ovce, než na plnění úkolů.

3. Na rozdíl od našeho dřívějšího testu vloh (ZVOP) může NHAT absolvovat již 6ti měsíční štěně. Pokud si ale nejste jisti, že třeba neprojeví agresivitu, raději počkejte, až bude starší, nebo „rozumnější“. Diskvalifikace v NHAT je konečná. Pes zkoušku již nemůže opakovat.

4. Některé části řádu NHAT se špatně překládají. Při sporném výkladu platí anglický text, který je uveden na <http://www.fci.be/en/Herding-Dogs-60.html>.

Radko Loučka – člen FCI Herding Commission a předseda Komise pasení KJ-ČR

Test přirozených vloh k pasení - Natural Herding Aptitude Test, "FCI-NHAT"

FEDERATION CYNOLOGIQUE INTERNATIONALE (FCI) (AISBL)
Place Albert 1er, 13, B - 6530 Thuin (Belgique) Tél : ++32.71.59.12.38 –
Fax : ++32.71.59.22.29, internet : www.fci.be

Úvod

FCI Test přirozených vloh k pasení (NHAT) slouží k ustanovení základních charakteristik, které mají všechna ovčácká plemena společné:

- zájem o stádo zvířat
- ochota spolupracovat s psovodem
- snaha kontrolovat pohyb stáda
- přirozená snaha hledat pozici (balance point) naproti psovodovi k získání lepší kontroly nad stádem.

V omezených podmínkách tohoto testu pes může ukázat jen tyto základní rysy. Mělo by být bráno v úvahu, že pouze trénink a zkušenosti dovolí psovi čelit těžším trialům, ve kterých nejnadanější psi budou schopni ukázat v maximální výši jejich přirozenou vlohu.

Základní podmínky

FCI Test přirozených vloh k pasení (NHAT) je otevřen pro ovčácká plemena psů (vyjmenována v Příloze). Psi musejí být registrováni v plemenné knize nebo příloze plemenné knihy, která je uznávaná FCI. Minimální věk psa pro účast je 6 měsíců.

Psi, kteří podmínky nesplňují, se nemohou testu zúčastnit. Háravé feny musejí být drženy stranou a půjdou na řadu jako poslední. Feny, které porodily štěňata méně než 8 týdnů před datem konání testu a feny, u kterých je očekávaný termín porodu do 4 týdnů musejí být z testu vyloučeny.

Pes může mít obojek. Stahovací, elektrické a ostatní obojky jsou zakázány. Během testu pes nesmí mít náhubek.

Bylo by lepší, pokud by pes neměl žádný specifický trénink na stádě zvířat,

ale základní trénink poslušnosti je oceňován (zastavení a přivolání).

FCI Test přirozených vloh k pasení (NHAT) musí být uznán všemi členy FCI a smluvními partnery.

Test může být užitečným nástrojem pro kluby jednotlivých plemen v zachování specifického chování ovčáckých plemen.

Test musí být zapsán do bodovací karty psa nebo jakéhokoli rovnocenného dokumentu.

Organizace testu

Test může být pořádán klubem nebo skupinou pasení, která má povolení od Národní organizace zastřešující psy, která musí být členem nebo smluvním partnerem FCI.

Test může být posouzen pouze kvalifikovaným rozhodčím v pasení, který musí být uznán Národní organizací zastřešující psy v zemi, která je členem FCI.

Rozhodčí musí kontrolovat chování psa. Rozhodčí může kdykoli test zastavit.

Je zodpovědností rozhodčího ověřit identitu psa kontrolou tetování nebo čísla čipu před začátkem testu.

Organizační komise je zodpovědná za vhodný areál pro test, za stádo, košár pro stádo a za nezbytné pomocníky.

Test se může provádět na ovcích a skotu.

Stádo by mělo být vybráno takovým způsobem, aby každý závodník mohl pracovat se zvířaty srovnatelné kvality. Přednostně by zvířata použitá k testu měla všechna pocházet ze stejného stáda a být podobného typu. Měla by být houževnatá a zdravá. Jehňata by měla mít dostatečný věk k odstavu. Organizační komise by se měla ujistit, že má dostatek zvířat, aby žádná skupinka nebyla stresována a nemusela být použita častěji, než je potřeba.

Areál, kde se test na zvířatech koná, musí být cca 75 metrů dlouhý a dostatečně široký, aby umožnil prostor 10 metrů mezi kruhovým košárem a okraji areálu. Ohrada pro zvířata může být cca 8-16 metrů v průměru, tj. cca 25-50 metrů v obvodu, velikost bude záležet na počtu zvířat. Plot musí být schopný udržet zvířata uvnitř ohrady a psa vně.

Pro test na skotu bude zajištěno jedno nebo dvě útočiště ("typu korida").

Pro každý test je minimální počet ovcí 10, minimální počet krav 5. Zvířata by měla být pravidelně měněna po 3-4 otestovaných psech. Počet otestovaných jedinců by

neměl překročit 30 psů za den na rozhodčího.

Průběh testování

V tomto testu budou u psa posouzeny jeho schopnosti ovčáckého psa. Test je rozdělen do dvou částí, první část má za cíl ověřit základní socializaci psa a druhá část testuje jeho vlohov ovčáckého psa.

1. část: Socializace

a) Kontakt s lidmi

Rozhodčí se snaží o kontakt se psem, aby ověřil jeho socializaci a sebekontrolu. Rozhodčí má možnost otestovat socializaci psa při kontrole tetování nebo čísla čipu.

Pes na vodítku se psovodem projde kolem skupiny lidí.

Agresivita a strach z lidí nejsou tolerovány, ale přirozená reakce ostražitosti, typická u některých plemen psů, bude tolerována.

b) Kontakt se psy

Psovod se psem na vodítku projde kolem skupiny lidí se psy na vodítkách. Psi ve skupině se musí chovat klidně. V tomto případě musí pes také ukázat normální neutrální chování vůči ostatním psům.

c) Citlivost ke zvukům

Během této části testu rozhodčí nebo pomocník způsobí hlasitý, nečekaný zvuk. Pes by měl reagovat beze strachu, přirozená reakce ostražitosti bude uznána. Zvuk může být způsoben něčím jako chrastící igelitovou taškou nebo podobnými hluky. Střelba není povolena.

d) Vztah se psovodem

Rozhodčí ocení důvěru, kterou pes v psovoda má v neznámých situacích. Není to hodnoceno jako test poslušnosti. Je to důležitý test přirozeného a nezaujatého chování psa.

Pes respektuje psovoda (pozice a povely) a spolupracuje s ním. Od psa je očekáván dobrý vztah s psovodem, který bude demonstrován během cvičení na krátké překážkové dráze se psem bez vodítka.

Překážky

Pes musí být převeden přes překážku, jako je nízké hrazení nebo rampa.

Absence psovoda

Zatímco je pes držen na vodítku pomocníkem nebo rozhodčím, psovod odchází asi 15 metrů nebo více a zastaví na pokyn rozhodčího. Pes nesmí projevovat žádný stres nebo paniku.

Přivolání

Na signál rozhodčího psovod přivolá psa, zatímco ho pomocník vypouští z vodítka.

2. část: Vlohy ovčáckého psa

V základu rozhodčí dá psovi dostatečnou možnost a čas ukázat jeho vlohy.

Rozhodčí může v průběhu testu psovoda instruovat, aby povzbudil nebo doprovázel svého psa. Psovod může povzbudit psa pochvalou, ale ne pamlskem nebo hračkou.

a) Příklad ke stádu

Při cestě na startovní pozici testu psovod se psem na vodítku obchází košář se stádem uvnitř a ujistí se, že pes si zvířat všimnul, podporuje ho ve vzbuzení jeho zájmu. Potom odchází psovod se psem na vodítku na startovní pozici testu.

Na startovní pozici ve vzdálenosti cca 50 metrů od košáru na povel rozhodčího psovod začne pomalu přicházet ke košáru a po cca 10 metrech vypustí psa z vodítka. V tomto okamžiku může být použit povel pro uvolnění psa.

Od okamžiku, kdy psovod vykročí, bude posuzován zájem psa o stádo. Na signál rozhodčího se psovod rozejde přímo ke košáru bez dávání jakýchkoli signálů nebo povelů psovi. Je vysoce ceněno, když pes projevuje zájem ve vzdálenosti od

košáru.

Rozhodčí může požádat psovoda, aby obcházel kolem košáru, otočil se nebo zastavil.

Pes, který má instinkt k obíhání a hledání "balance pointu" na druhé straně od psovoda ukazuje velmi silnou a správnou vlohu ovčáckého psa. Ke vzbuzení zájmu psa může rozhodčí požádat psovoda, aby vešel do košáru bez svého psa a ovce rozhýbal.

b) Kontakt se stádem

Rozhodčí může psovoda požádat, aby vešel do košáru se psem na vodítku. Pokud pes projevuje dobrý přístup, rozhodčí může rozhodnout vypustit psa z vodítka.

V případě, že pes projevuje agresi nebo strach, test je zastaven. V případě strachu je psovod oprávněn uklidnit svého psa, než košář opustí.

c) Zájem a iniciativa

Během testu by měl mít pes zájem o zvířata aspoň dvě minuty.

Při posouzení iniciativy psa bude rozhodčí kladně hodnotit snahu psa kontrolovat pohyb stáda bez povelů psovoda.

Hodnocení

Test přirozené socializace a test vloh k pasení bude hodnocen odděleně.

a) Test socializace

Rozhodčí si bude dělat krátké poznámky ohledně chování psa a ohodnotí ho jako Prospěl (P) nebo Neprospěl (N) nebo diskvalifikován (DIS) v případě agrese.

Pokud pes úspěšně neprojde testem socializace, nemá povoleno pokračovat k části 2.

b) Vlohy k pasení

Rozhodčí bude hodnotit jako: Velmi dobře (VG) - Dobře (G) - Nedostatečně (INS) nebo Diskvalifikován (DIS) v případě vážné agrese vůči ovcím.

Diskvalifikovaní psi nemají povoleno se testu znovu zúčastnit. V případě, že je druhá část testu hodnocena jako nedostatečná, pes může při příští příležitosti test znovu absolvovat.

Instinkt ovčáckého psa je komplex dědičných charakteristik a schopností, které dělají psa užitečným při kontrole stáda zvířat. Je to stereotypní, nutkavé a přitom cílené chování ovčáckého psa, které není výsledkem učení nebo zkušenosti.

FCI Test přirozených vloh k pasení (NHAT) byl uznán FCI General Committee v Záhřebu v listopadu 2015.

Seznam ovčáckých plemen psů, která se mohou účastnit NHAT

Standard	Název plemene	Skupina
15	Belgický ovčák	1
16	Bobtail	1
38	Welsh Corgi corgidan	1
39	Welsh Corgi pembroke	1
44	Beauceron	1
55	Puli	1
56	Pumi	1
83	Šiperka	1
87	Katalánký ovčák	1
88	Sheltie	1
93	Cao de Serra de Aires	1
113	Briard	1
138	Pyrenejský ovčák s krátkou srstí v obličejí	1
141	Pyrenejský ovčák s dlouhou srstí v obličejí	1
142	Slovenský čuvač	1
156	Kolie dlouhosrstá	1
166	Německý ovčák	1
171	Ardenský bouvier	1
176	Pikardský ovčák	1
191	Flanderský bouvier	1
194	Bergamský ovčák	1
223	Holandský ovčák	1
238	Mudi	1
251	Polský nížinný ovčák	1
271	Bearded kolie	1
277	Chorvatský ovčák	1
287	Australský honácký pes	1
293	Australská kelpie	1
296	Kolie krátkosrstá	1
297	Border kolie	1

311 Saarloosův vlčák 1	340 Chien Fila de Saint Miguel 2
313 Holandský ovčáček pudl 1	14 Švédský vallhund 5
332 Československý vlčák 1	135 Laponský pes 5
342 Australský ovčák 1	189 Lapinkoira 5
347 Bílý švýcarský ovčák 1	212 Samojed 5
45 Bernský salašnický pes 2	237 Norský buhund 5
46 Appenzelský salašnický pes 2	284 Lapinporokoira 5
47 Entlebuchský salašnický pes 2	289 Islandský pes 5
58 Velký švýcarský salašnický pes 2	336 Španělský vodní pes 8
147 Rotvajler 2	209 Tibetický teriér 9
181 Velký knírač 2	

Zpráva ze zasedání FCI komise pasení, konané 10.-12.6.2016 v Bergamu v Itálii

V pátek 10.6. proběhlo jednání užší skupiny rozhodčích FCI, které jsem členem. Upravoval se řád „General condition“ (GC), který jsme sestavovali již vloni. Bude shodný pro HWT i IHT, pro všechny styly a třídy. Některé body vloni dohodnuté, bylo nutné upřesnit. Další část jednání byla věnována úpravám řádů pro zkoušky a soutěže pasení v tradičním stylu. Nejprve proběhla široká diskuze co všechno a do jaké hloubky je třeba změnit. Nakonec bylo rozhodnuto, že původní řád bude kompletně přepracován, ale s tím, že základ zůstane stejný, jednotlivé cíle a popisy úkolů bude ale nutné lépe vysvětlit. Další část jednání byla

věnována tvorbě řádu pro zkoušku pasení HWT TS.

V sobotu probíhalo jednání v sídle Kynologického svazu v Bergamu. Podle programu nejprve zazněly zprávy předsedy komise prof. Luigi Calvalchini a jednatelky Sandry von Erlach. Následovalo představení nových členů komise z Finska a San Marina. Poté jednotliví členové referovali o situaci v pasení v jejich zemích. Následovalo schvalování dokumentů, které byly vytvořeny v pátek, tedy GC a HWT TS.

Komise konstatovala, že je nutné zlepšit informovanost veřejnosti o dění v pasení a také o činnosti FCI komise pasení. Za tím účelem budou vytvořeny WEB stránky,

kteří budou spravovat společně R. Loučka a J. Siitonen.

Následovala informace o počtu rozhodčích v jednotlivých zemích. Protože jejich evidence je téměř nulová, žádají se zástupci jednotlivých států, aby prostřednictvím jejich střešních kynologických organizací poslali oficiální seznam mezinárodních rozhodčích (po vzoru seznamu ze Švédska) jednatelce komise S. von Erlach (info@prentonlane.ch).

Dalším bodem programu bylo rozhodnutí o konání Evropského šampionátu FCI v TS, které bude ve Švýcarsku 6.-8.10.2017. Bude vytvořen speciální řád pro nominaci účastníků z jednotlivých zemí.

Příští zasedání FCI komise pasení bude v Paříži ve dnech 9.-11.6.2017.

V diskuzi zástupce Švédska K. Björn podala protest proti nově vytvořenému seznamu plemen psů, kteří se mohou zúčastnit NHAT. Předseda komise prof. Cavalchini vysvětlil, že tento dokument platí pouze pro NHAT, ale ne pro HWT a IHT. Seznam plemen psů pro HWT a IHT bude komise projednávat na některém z příštích zasedání, nicméně bylo rozhodnuto, že Australské kelpie budou přerazeny ze soutěží v CS do soutěží v TS.

V neděli se členové komise přesunuli do Suisio, kde probíhaly zkoušky a soutěže v pasení za účasti instruktorů pasení z Itálie. Cílem bylo ověření závěrů komise v praxi. Akce byla ukončena krátce po 16. hodině.

Dne 14.6.2016 zpracoval: Radko Loučka

Je v ČR možná účast kastrátů na soutěžích v pasení?

Jednoznačnou odpověď na tuto otázku nalezneme na stránkách Komise pasení: (<https://paseni.kjcr.cz/faq/>)

„Účast kastrováných psů, kryptorchidů i monorchidů je povolena, nemohou ale získat tituly CACT a CACITR.“

Poznámka: To je stav, který platí nyní. Z rozhodnutí Komise pasení KJ-ČR to může v budoucnu platit jinak. Začalo se o tom jednat.

V různých zemích mají různé požadavky. Někde mají zkoušky pasení jako podmínku chovnosti

a tak vyžadují, aby pes měl varlata. S tím se nedá nic dělat, proto je rozhodnutí ponecháno národním organizacím. Pro FCI je rozhodující, aby pes měl průkaz původu FCI. V posledním, ještě neoficiálním dokumentu FCI komise proto o kastrátech nic není:

PSI

Mezinárodní akce pasení pod hlavičkou FCI jsou otevřeny všem psům ovčáckých, honáckých a pasteveckých plemen (FCI skupiny 1,2,5). Tito psi musí být zapsáni v plemenné knize uznané FCI.

Všechny výsledky musí být zapsány do výkonnostního průkazu psa nebo obdobného dokumentu.

Identifikace psů musí být provedena

kontrolou jejich mikročipu nebo tetovacího čísla.

Feny, které jsou viditelně březí nebo kojící, jsou vyloučeny z účasti na trialech.

Nemocní, kulhající psi a psi podezřelí z přenášení nakažlivých nemocí jsou rovněž vyloučeni.

Soutěžící, jehož fena hárá, musí tuto skutečnost oznámit pořadateli před začátkem soutěže, musí soutěžit jako poslední a udržovat fenu mimo soutěžní areál až do jejich startu.

Pes, který soutěží, by neměl být opatřen ničím, dokonce ani obojkem.

V případě pochybností může být pes zkontrolován testem na doping.”

Genetický profil psů

Co je genetický profil

Genetický profil psa je soubor DNA znaků, charakteristický výhradně pro daného jedince. V angličtině se používá velmi výstižný termín DNA fingerprint vyjadřující, že se jedná o obdobně nezaměnitelný identifikační prostředek, jakým je otisk prstu. Je to tedy jednoznačná celoživotní identifikace každého jedince a díky

tomu má v chovatelské praxi celou řadu uplatnění.

K čemu určení genetického profilu slouží

1) *Ověření rodičovství*

Genetický profil je spolehlivým nástrojem k určování rodičovství. Vznikají-li jakékoliv pochybnosti o tom, zda je štěně skutečně potomkem rodičů, které uvádí

chovatel, stačí porovnat jejich profily. Případně dojde-li k nežádoucímu překrytí hárající feny dvěma psy, je možné jednoznačně určit, kdo je otcem narozených štěňat. U psů se v tomto případě velmi často stává, že vrh je smíšený a část vrhu je otce jednoho, část toho druhého.

Možnost ověření rodičovství už dnes běžně využívají i kynologické kluby předtím, než vydají průkaz původu.

2) *Nejspolehlivější identifikace*

Trend současné doby jasně směřuje k co nejjednoznačnější identifikaci. Tetování se může stát časem nečitelné a čip se může ztratit nebo prostě přestat fungovat. S pomocí genetického profilu lze totožnost psa kdykoliv znovu ověřit. V případě nalezení ztraceného nebo odcizeného psa to výrazně zvyšuje pravděpodobnost, že se šťastně vrátí ke svému majiteli. Přestane-li fungovat čip, kterým je pes označen, je velmi snadné prokázat jeho identitu ověřením genetického profilu. Přechipování se tak obejde bez zdlouhavého a problematického ověřování.

3) *Určení otce při inseminaci*

Umělé oplodnění s sebou ze své

podstaty nese zvýšené riziko, že otcem může být úplně jiný samec, než je uváděno. Právě kvůli rozšířenosti inseminací je genetické profilování již delší dobu povinné u hospodářských zvířat a ukázalo se jako velmi užitečné. Rovněž v kynologických kruzích bývá zvykem určovat genetický profil spermatu, které se uchovává a používá k inseminaci. Jeho porovnáním s profily štěňat narozených z umělého oplodnění tak můžete zkontrolovat, zda pocházejí skutečně od deklarovaného otce.

4) *Potvrzení „clear po rodičích“*

V dnešní době bohužel mnoho plemen psů trpí určitými recesivně dědičnými chorobami. Proto, aby se předešlo narození postižených jedinců, je u mnoha chorob chovatelům k dispozici testování přítomnosti zodpovědné nežádoucí mutace. Hrozí totiž nebezpečí, že ačkoliv oba rodiče jsou klinicky zdraví, mohou být skrytými přenašeči. Při křížení dvou přenašečů se projeví příznaky choroby u 25% jejich potomků. Pokud ale vyjdou testy rodičů negativně, uvádí se u štěňat, že jsou „clear po rodičích” nebo „normal po rodičích”, a je samotné už není

třeba na danou chorobu vyšetřovat. Nicméně i zde se vyplatí prověřovat. Pouhé tvrzení, že je štěně „clear po rodičích“, samo o sobě postrádá průkaznost. Je potřeba důkaz, že je chovný pár skutečně zdravý (výsledky genetických testů rodičů) a že se opravdu jedná o rodiče štěněte (potvrzení o parentitě na základě genetických profilů rodičů a potomka).

5) Výběr optimálního chovného páru

Hledání optimálního chovného páru bývá často náročným úkolem. Vhodní jedinci se vybírají na základě mnoha faktorů, mezi něž se řadí standard plemene, zdraví, temperament, pracovní schopnosti či vzhled. Přesto na konci takto náročného výběrového procesu může být hned několik shodně kvalitních kandidátů. V takovém případě pomůže rozhodnout porovnání genetických profilů, které posoudí míru příbuznosti vybraných psů a fený. Cílem je vždy vnést do chovu co nejvíc nové krve, takže je třeba, aby profily byly co nejrozdílnější.

Jak vypadá výsledek genetického profilu

Genetický profil je stanoven

odečtením hodnot STR markerů. STR markery jsou specifické opakující se motivy v DNA, které jsou velmi variabilní a právě proto jsou vhodné pro určení identity jedince. Na světě existují dva různé typy stanovení STR markerů - dle ISAG (International Society for Animal Genetics) a dle AKC (American Kennel Club). Na základě obou lze zvířata jednoznačně identifikovat, nelze je však navzájem srovnávat. V Evropě je preferováno stanovení genetického profilu dle ISAG. Na obrázku č. 1 je výsledná zpráva genetického profilu – byly určeny hodnoty u dvou alel všech 22 TR markerů dle ISAG.

Jak je to s parentitou

Určení parentity, tedy určení rodičovství, je možné právě díky porovnání jednotlivých genetických profilů matky, otce a potomků. Potomek má ve svém genetickém profilu ve všech markerech jednu alelu od otce a jednu od matky. Vždy se tedy s jedním rodičem musí shodnout v jedné hodnotě daného markeru a s druhým rodičem v druhé

hodnotě daného markeru, aby byly profily kompatibilní. Je-li profil potomka ve všech markerech současně kompatibilní s oběma rodiči, je rodičovství potvrzeno.

Jako příklad si můžeme uvést hodnoty možných zděděných alel u potomka od rodičů v jednom markeru – makeru INRA 21, viz tabulka č.1.

Je-li výsledek profilu potomka v markeru INRA 21 93/95, 93/101, 95/95 nebo 95/101 je kompatibilní současně s udanou matkou 95/101 a otcem 93/95.

K čemu genetický profil neslouží

Genetický profil neslouží k posouzení zdravotních, vizuálních nebo schopnostních předpokladů testovaných psů. Nelze z něj vyčíst informaci o přítomnosti či nepřítomnosti kauzálních mutací dědičných onemocnění.

Jak odebrat vzorek pro určení genetického profilu v laboratoři

Genomia

Analýza určení genetického profilu je velice citlivá na kvalitu DNA, proto laboratoř preferuje vzorky krve odebrané nesrážlivě do EDTA. Vzorek stěru sliznice ústní dutiny lze použít, musí být však velmi dobře provedený, dle instrukcí laboratoře.

Proto, aby byl genetický profil prokazatelný a nenapadnutelný, je vhodné na odběr zajít za veterinárním lékařem. Ten kromě odběru krve či stěru ústní dutiny provede i kontrolu identifikace zvířete – zkontroluje číslo čipu nebo tetování jedince. Kontrolu identifikace potvrdí svým podpisem a razítkem na speciální formulář, který je následně zaslán do laboratoře spolu se vzorkem. Je možné přijít se psem na odběr osobně do laboratoře – školenými pracovníky bude odebrán stěr sliznice ústní dutiny a zkontrolována identifikace jedince. Informace o potvrzeném odběru

		matka	
		95	101
otec	93	93/95	93/101
	95	95/95	95/101

Tabulka č. 1: Ukázka dědičnosti u markeru INRA 21: modré hodnoty – hodnoty v markeru INRA 21 u otce; červené hodnoty – hodnoty v markeru INRA 21 u matky; černé hodnoty – všechny možné kombinace DNA profilů, které může nést potomek těchto dvou rodičů v markeru INRA 21

Zákazník
Jan Novák
Dlouhá 1
30000 Plzeň
Czech Republic

Vyšetřovaný
Vzorek: 08-12345
Jméno: Lassie DEMO
Rasa: ---
Tetovací číslo: 1392013
Mikročip: 123456789012345
Registrační číslo: REGQ12345
Datum narození: 31.12.1909
Pohlaví: samice
Datum přijetí vzorku: 25.11.2008
Vyšetřovaný materiál: krev
Při odběru byla ověřena identita jedince.

Locus name	Value	Locus name	Value
INRA21	95/101	AHT137	149/149
REN169D01	212/216	AHT260	246/246
AHTk253	284/288	INU005	124/126
REN169O18	168/170	INU055	218/220
FH2848	238/244	AHTk211	95/97
CXX279	124/124	INU030	144/150
Amelogenin	X/X	REN54P11	226/232
AHT121	102/102	FH2054	152/152
REN162C04	202/202	AHT171	223/237
REN247M23	268/272	AHT130	119/129
REN105L03	235/237	REN64E19	147/153

Komentář k výsledku

Byly testovány STR markery zahrnuté v panelu ISAG (International Society for Animal Genetics) a výsledek byl vztážen k ISAG2014. DNA profil je kompatibilní s ISAG 2006 a všemi následujícími standardy.

Obrázek č. 1: Výřez výsledné zprávy genetického profilu stanoveného dle ISAG

je uvedena ve zprávě o výsledku genetického profilu.

Ceny vyšetření genetického profilu v laboratoři Genomia

Cena stanovení genetického profilu je 1030 Kč. V případě, že je zákazník členem klubu registrovaného v laboratoři Genomia, je cena snížena o 10 % na 927 Kč za stanovení DNA profilu - zákazník musí objednat online a do poznámky k objednávce

zapsat své členské číslo. Zákazník si může vytvořit online objednávku na webových stránkách laboratoře: www.genomia.cz/cz/test/dog-dna-profile/ nebo může vyplnit papírový formulář „Žádanka pes“, který je ke stažení: www.genomia.cz/cz/homepage/forms/ a ten odeslat do laboratoře spolu se vzorkem (zpracování papírové žádanky je zpoplatněno 35,- Kč).

Po obdržení online objednávky nebo papírové žádanky je zákazník informován o ceně testu a způsobu platby. Platit je možné bankovním převodem, kartou (prostřednictvím služby paypal), hotově v laboratoři, případně dobírkou (poplatek za dobírku a poštovné činí 140,-). Zákazník je emailem informován o přijetí vzorku laboratoří. Doba zpracování vzorku a vyhotovení výsledku genetického profilu je až 14 pracovních dnů. Zprávy jsou zákazníkovi zaslány e-mailem v českém a anglickém jazyce v pdf formátu. Poplatek za zprávy zaslané

poštou je 50,- Kč za zásilku. Platí-li zákazník dobírkou, zasíláme zprávy pouze poštou, nikoli e-mailem.

Odeslání vzorku do laboratoře

Vzorek je možné odeslat obyčejnou či doporučenou poštou na adresu laboratoře:

Genomia
Janáčkova 51
323 00 Plzeň
laborator@genomia.cz
tel: 373749999
www.genomia.cz

Křížem krážem barevnými pigmenty a genetikou základních barev BOC

Border collie patří k plemenům s velmi variabilním zbarvením. Povolena je takřka jakákoliv barevná kombinace. Nesmí však převládat bílá; ta více či méně kopíruje tzv. irský vzor.

Barvy srsti jsou tvořeny dvěma pigmenty (černým a žlutým), případně jejich absencí vzniká bílá. Platí, že světlejší barva překrývá tu tmavou - takže nejsou barevné plochy na bílém pozadí, ale bílé znaky na barevném. Podobně žlutý pigment překrývá černý.

Oba pigmenty mohou nabývat několika různých odstínů. Žlutý feomelanin zabarvuje srst od světlounce krémové (štěňata na první pohled někdy vypadají skoro bílá) přes žlutou, oranžovou až po mahagonovou (viz např. u irského setra). U border collie se intenzita žlutého pigmentu nijak neřeší ani nerozlišuje.

Černý pigment se nazývá eumelanin, ovlivňuje barvu srsti a sliznic. Působením různých genů se dá měnit jeho zbarvení na hnědou, modrou či lila. Speciálním případem "ředění" eumelaninu je merle. Tentogenzpůsobuje, že vsrsti

vznikají oblasti snížené pigmentace (pigmentu se produkuje méně). Ty se střídají se skvrnami plné pigmentace (tzv. plotny). Pokud by gen pro merle zdědil pes od obou rodičů, pak hovoříme o double merle. Na většině plochy těla by došlo k úplné ztrátě schopnosti produkovat pigment - což může způsobit celou řadu dalších potíží, nejčastěji slepotu či hluchotu. Proto je u nás křížení dvou merle jedinců zakázáno!

Jednoduché barvy

Zpátky k základním barvám. Pes může být jednobarevný anebo mít pigmenty oba. Čistě žlutý je pes, který nese dvě recesivní alely "e". Taková barva se nazývá australská červená (synonymum ee-red) a typickým představitelem této barvy je zlatý retrívr. Pokud má pes alespoň jednu dominantní alelu E, na zbarvení se bude více či méně podílet eumelanin.

Chceme-li jednobarevného psa bez příměsi žlutého pigmentu, musí nést alespoň jednu alelu dominantní černé - K. Ta blokuje produkci feomelaninu. Srst se

tedy barví pouze černým barvivem. Na něj můžou působit dva geny, B (brown, hnědá) a D (dilution, modrá). Pro oba platí, že je pes musí zdědit od obou rodičů. Má-li jenom jednu kopii, pes je pouze (genetickým) nositelem této barvy. Zbarvení lila se získá působením hnědé a modré současně. Všechny tyto čtyři "základní" barvy (černá, modrá, hnědá, lila) lze obohatit o merle gen (názvy zbarvení jsou pak blue merle, slate merle, red merle a lila merle).

Dohromady je to tedy zatím devět zbarvení, u nichž figuruje pouze jeden pigment (4x základní barva, 4x merle, 1x australská červená).

Složené barvy

Pokud pes nenese ani jednu kopii dominantní černé (K), o slovo se přihlásí i druhý pigment - feomelanin.

Existuje nepřeborné množství možností, jak se může vzájemné působení těchto dvou pigmentů projevit. V zásadě se buďto pruhovaně míchají po celém těle (brindle neboli žihání), nebo jsou od sebe víceméně oddělené (sable,

Blue merle (Absolute Winner Nica Bohemica)

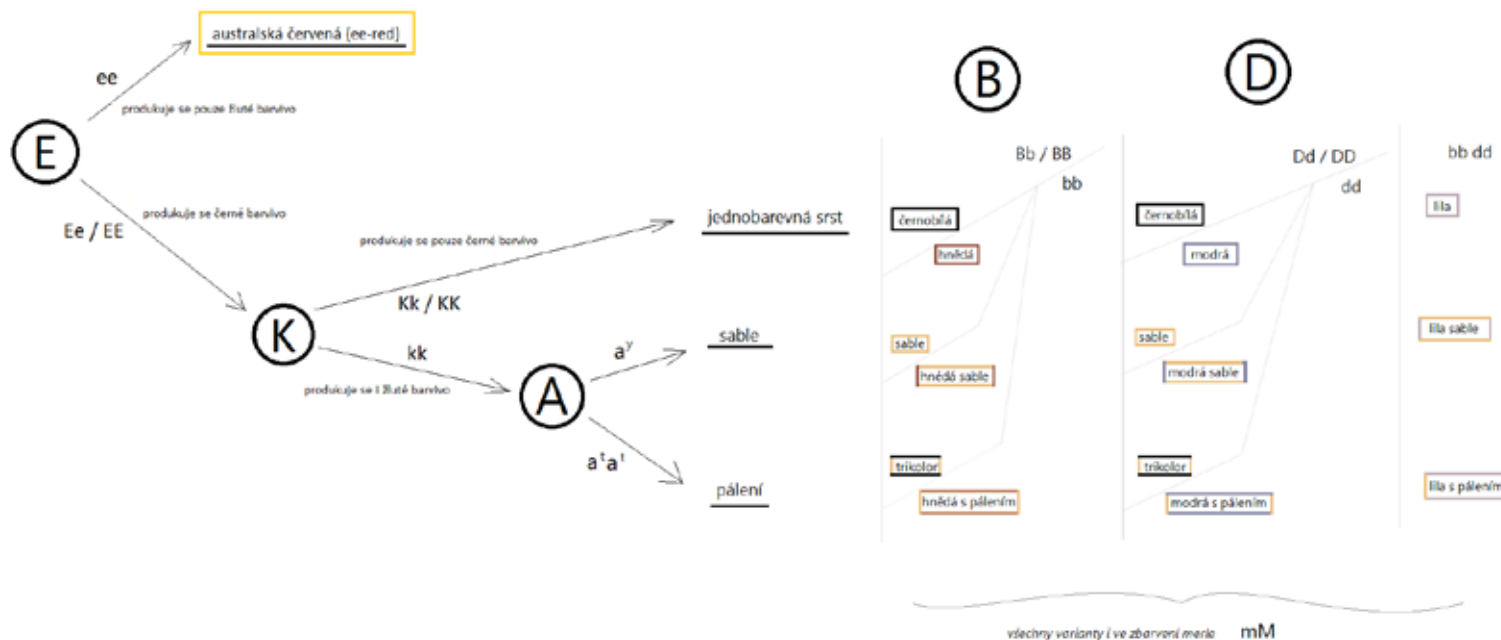
pálení) anebo se střídají i v rámci každého samostatného chlupu (vlčí zbarvení - aguti, typický třeba elkhound). U borderek se s žiháním střetneme zřídka, aguti je ještě vzácnější. Proto je můžeme z tohoto článku vynechat a zaměřit se na podstatně běžnější barvy - sable a pálení.

Jakmile jsou dveře otevřené pro produkci obou pigmentů (tedy je přítomná aspoň jedna dominantní alela E, současně není přítomná dominantní alela K), naše pozornost se může stočit na lokus A. Ten určuje, kde a jak se oba pigmenty produkují. Dohromady jsou známe minimálně čtyři základní varianty tohoto genu (označují se indexovým písmenkem), u borderek se v zásadě objevují dvě - sable a pálení. Sable "a^Y" je dominantní. Stačí zdědit ji jen od jednoho rodiče a

srst psa bude z většiny zbarvená žlutým feomelaninem. Někdy může vypadat k nerozeznání od australské červené. Rozdíl bývá na první pohled vidět na čenichu - nosní houba ee-red psů má tendenci pigment ztrácet, působí "vyrudle". Pouze sable si udrží čistě černý (modrý, hnědý, lila) nos a ve stejné barvě lze také najít aspoň sem tam nějaký chlup po těle. Jestliže pes od obou rodičů zdědí "a^t", bude pálený (anglicky tan). Žlutá srst se omezí na znaky v oblasti hlavy, tlapek, hrudníku - typickým představitelem je třeba dobrman. Narozdíl od něj se můžou borderky

lišit co do intenzity žlutého odstínu i tvarů pálených znaků, zejména na hlavě bývá značná variabilita v rozsahu žluté i do ní zasahující černé masky. Aby toho nebylo málo, existují další mezistupně. U většiny z nich ani není přesně jasné, jak jsou vlastně geneticky tvořené. Pálení se může rozlézt a z původně krásně trikolorního novorozence vyroste dospělý pes připomínající svým zbarvením německého ovčáka - tato varianta pálení se nazývá sedlová. Černá srst může postupně zesvětlat a v dospělosti ponechat světlou podsadu (často

Modrá (Ailin z Keblických stránek)

se lze setkat s označením dark sable nebo seal s pálením - ani jedno není úplně přesné, nicméně genetická podstata je zatím neznámá). V případě nejasností lze psa kdykoliv geneticky otestovat.

Závěr

Genetika umí být ošemetná a v případě tak složitého procesu, jakým je produkce pigmentu, je v podstatě nemožné obsáhnout všechny varianty a možnosti. V tomto článku jsem se zaměřila na úplný základ tvorby základních typů zbarvení dle působících genů. Dohromady jich je 25 - 4x základní barva / s pálením / sable, 4x merle / s pálením / sable, 1x ee-red. Kdo chce, může ještě dále násobit třeba přítomností tečkování v bílé srsti (platí, že heterozygot je tečkovaný mírně, homozygot rozsáhle) nebo započítat i spornější zbarvení jako seal nebo falešné pálení. To už by však přesahovalo rámec tohoto článku. Doufám, že pomůže osvětlit fungování genetiky ve zbarvení border collii.

Veronika Tvrďá

Sable (Feel Free Mintaka)

Co je to krevní linie?

Občas se můžeme setkat se nepochopením některých výrazů, zvláště u začátečníků v chovu, kteří nemají dostatek znalostí a zkušeností, a kteří někde daný výraz zaslechli, ale ne zcela rozumí jeho přesnému významu. Případně se dokonce mohli setkat s nesprávným použitím daného výrazu, a pouze v šíření tohoto omylu pokračují. Titulek tohoto článku zní „Co je to krevní linie?“, ale věnovat se budeme více souvisejícím pojmům. Když se mluví o krevní linii, můžeme mít na mysli psy, kteří mají v rodokmenu konkrétního předka, a nebo můžeme mluvit o linii jednoho chovatele. Pes je součástí chovatelské linie, pokud chovatel (nebo více spolupracujících chovatelů) vybíral chovné páry pro jednotlivé rysy po několik generací. Pokud je zapojeno více generací a chovatel se zaměřoval na specifické znaky, často zjistíme, že výsledky v dalších generacích jsou více předvídatelné. Očekávaný „typ“ psa je pak přesně stanoven a často je ostatními snadno rozpoznatelný pro svůj typický vzhled nebo pracovní metody. Pořídit si psa a fenu a chovat na nich

není linie! Výsledná štěňata jsou váš chov, ale ne vaší chovatelskou linií. Někteří psi mohou mít v sobě několik krevních linií, ale neměli by být považováni za příslušníky konkrétní linie, pokud sami nebyli součástí výběrových kritérií chovatele dané linie. Jediné křížení provedené jinak, než jak by to udělal chovatel dané linie, může zcela změnit typ „výsledného“ psa. Také bychom neměli pouze na základě pohledu do rodokmenu tvrdit, že daný pes je z konkrétní linie jen proto, že se jméno chovatele objevuje několik generací zpátky, a už vůbec ne jen proto, že se toto jméno objeví na posledním řádku! Bylo by to v lepším případě hloupé a svědčící o neinformovanosti autora výroku, v horším případě naprostá lež při inzerci vlastního psa. Podívejme se tedy do průkazu původu a proberme co tam vidíme...

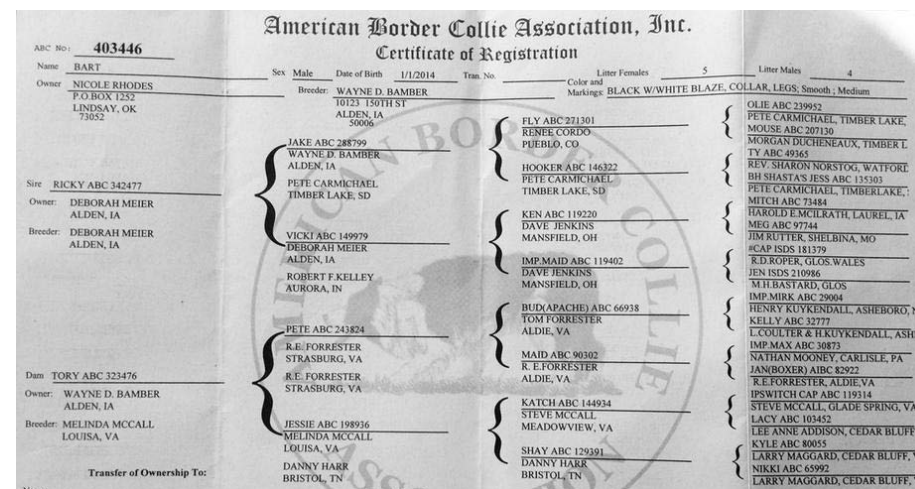
ČTENÍ RODOKMENU:

Zde je průkaz původu mého psa jménem Bart. Průkaz původu American Border Collie Association nám dává docela dost informací, dokud se nedostaneme

až za prarodiče – dále už je zde uveden pouze majitel psa v době, kdy byl ten průkaz původu vyroben, namísto jeho chovatele. Informace které z tohoto dokumentu můžeme získat jsou také omezeny tím, koho známe. Například, Deborah Meier a Wayne Bamber jsou dva lidé, kteří spolu spolupracují za účelem chovu a selekce psů. Pokud bych je neznala, mohla bych se mylně domnívat, že se jedná o dva naprosto odlišné chovatele, a ne o jednu chovatelskou stanici.

Nemůžeme říct, že to je jejich linie, protože přestože vybrali Rickyho rodiče, ani jedno ze spojení, ze kterých pochází Jake a Vicki, nebylo jejich výběrem. Následně Wayne a Deborah použili Rickyho na nakrytí Tory, a tím vznikl Bart. Bart tedy pochází z jejich chovu, ale současně už můžeme říct, že je první generací jejich krevní (chovatelské) linie. Je zde již několik generací selekce, o kterou se daný chovatel snaží. Na stanovení skutečně konzistentního typu je ale

Tento dokument nám říká, že Wayne a Deborah vlastnili psy jménem Jake a Vicki, kteří spolu měli štěně jménem Ricky. Takže bychom mohli říct, že Ricky pochází z chovu Wayne a Deborah.

potřeba ještě více generací. Abychom získali přesnou představu o Bartových předcích a jaké krevní linie nebo kritéria selekce byly vybrány, musíme použít jiný zdroj informací. Pro hledání hlouběji

v minulosti často doporučuji online databázi The International Border Collie Association (<http://cloud.easypedigreedb.com/ibca/195>). Informace zde uvedené nejsou vždy na 100% přesné, protože jsou ručně zadávané z mnoha různých zdrojů, nicméně přesto to může být užitečné. Tato databáze nám ukáže nejenom majitele, ale i chovatele každého psa (pokud je tato informace k dispozici), a někdy i datum narození a barvu.

Pokud se podíváme na Bartova otce Rickyho (Ricky ABC 342477), můžeme velmi rychle určit, že jeho otec Jake patří do linie Pete Carmichaela. Vidíme, že se podílel na nejméně čtyřech generacích, a možná i více, pokud bychom se podívali dále do minulosti. Na straně Rickyho matky Vicki nevidíme na první pohled žádnou jednoznačnou linii. Můžeme říci, že její babička Meg se zdá být součástí linie Nyle Sealea, a že rodina Kuykendallových se podílela na straně dědečka (neznám tuto rodinu tak dobře, abych dokázala říct, zda při selekci spolupracovali, vzhledem k tomu, že je zde uvedeno hned několik Kuykendallů). Je zde tedy patrná chovatelská linie na obou stranách rodokmenu Vicki, ale ona sama

není výsledkem chovatelské liniové selekce.

Podíváme-li se na Bartovu matku Tory (Tory ABC 323476), můžeme vidět, že její otec Pete je z linie Toma Forrestera. Tory sama a strana její matky je trochu komplikovanější. Můžeme zde nalézt jméno McCall v několika různých generacích, ale nestačí to k tomu, abychom to nazvali jejich linií. Tory sama pochází z McCallovic chovu, ale chovatel její matky Jessie byl někdo jiný. Otec Jessie, Katch, byl v majetku McCallových. Jessie je tedy možná „připouštěcím poplatkem“, tedy štěnětem, které majitel krycího psa dostal namísto peněz za krytí, a nikoliv konkrétním výběrem McCallových. Sám Katch je dost možná také „připouštěcím poplatkem“, protože jeho otec byl v majetku McCallových, narozdíl od jeho matky. Je možné, že McCallovi spolupracovali s ostatními chovateli na selekci těchto psů, ale s informacemi které máme můžeme dojít pouze k závěru, že Tory je z jejich chovu, nikoliv linie.

ZALOŽENÍ LINIE

Existují lidé, kteří odchovali mnoho generací psů, ale nikdy nevytvořili rozpoznatelnou linii; pouze chovali psy, ale neselektovali

typ! Rozpoznat různé znaky u psa a feny vyžaduje pečlivé zvážení a poctivost k sobě samému, stejně tak důsledná selekce těchto znaků u výsledných štěňat. Zabere to mnoho generací, mnoho štěňat, nějaké úspěchy, spoustu neúspěchů, a pravděpodobně i nějaké příbuzenské křížení (imbreeding), abychom vytvořili rozpoznatelný typ. O to obtížnější je selekce, pokud vybíráme na základě pracovních schopností – je třeba počkat, dokud štěně není dost staré, aby bylo poznat co je v něm – tedy mnohem déle než při selekci na základě fyzických rysů. Jen málo lidí má čas a prostředky, aby se tomu mohli dostatečně věnovat. Problém je, že většina chovatelů nemá za cíl vytvoření skutečné linie. Jsou jednoduše šťastní, když odchovají nějaké použitelné psy.

Pár věcí k zamyšlení, pokud byste chtěli vytvořit linii:

1. Mějte jasnou představu o tom co chcete vytvořit. Pokud nedokážete rozpoznat, co chcete, nikdy to nenaleznete.
2. Kontrolujte jednotlivé znaky daného psa. Naučte se rozpoznávat jednotlivé kousky, které tvoří celý balíček. Stejně chování nemusí mít stejnou příčinu u různých

psů! Proniknout do problematiky může pomoci knížka od autora Tully Williams s názvem „Working Sheepdogs – A Practical Guide to Breeding, Training, and Handling“. To se týká i těch, kteří chtějí chovat psy ke kravám; řeší typické pracovní metody psa a zda se hodí pro práci s ovci nebo dobytkem.

3. Buďte důslední! Spojení dvou psů kteří „dobře pracují“ vám nepřinese požadovaný výsledek, pokud oba psi „dobře pracují“ se zcela odlišnými metodami. Křížení podobných pracovních metod bude mít mnohem pravděpodobněji za následek stejné schopnosti i u štěňat. Dejte pozor na zdvojnásobení znaků, které nechcete.

4. Ponechání jednoho štěněte a prodej ostatních po odstavení vám jen málokdy dá jasný obrázek o tom, co vzniklo z daného spojení. Rozdílná prostředí a schopnosti handlera mohou přinést opravdu velmi odlišné výsledky. Dejte si také pozor na to, zda je popis majitele opravdu relevantní. Různí lidé vidí a popisují věci velmi odlišně. Pes, kterého někdo popíše jako „nejlepší na světě!“ může být někým jiným popsán jako „ten nejvíc bezcenný odpad, jaký jsem kdy viděl“.

5. Nevzdávejte se, ale nebojte se

jednou se vzdát. To si protiřečí, já vím. Někdy to musíme zkoušet dál, vybírat jiná spojení, zkoušet spojení znovu, pokračovat v generaci, i když to není přesně podle našich představ, a doufat, že další už bude blíže našemu ideálu. Tady přichází ten bod, kdy si musíme uvědomit, že něco nefunguje, a změnit směr, vrátit se zpět, nebo dokonce začít znovu.

6. Buďte k sobě upřímní. Někdy naši nejoblíbenější psi nejsou tím úplně nejlepším příkladem toho, co by mělo být v chovu. Pokud si myslíte, že váš pes něco zvládne, běžte to dokázat, nestavte chov na

domněnkách bez důkazů. Kdyby přání byly koňmi, mohli by žebráci jezdit, a tak podobně. Pokud se chystáte spojit průměrné psy, nepředstavujte štěňata jako něco, co nejsou. Nebo ještě lépe, nechte si je všechny a pozorujte, jestli mezi nimi není to, které by splnilo vaše očekávání.

autor článku v originále: Nicole Rhodes (Rhodes' Stockdogs)
překlad: Borderholic

foto: Ondřej Vacula

Import EU - vzteklna

Rozhodnutí Členských Států týkající se použití výjimky ohledně podmínky očkování proti vzteklině u mladých psů a koček

Členské Státy mají možnost zvážit, zda umožní na své území vstup „mladých psů, koček a fretek“, tzn. psů, koček a fretek, kteří jsou:

1) mladší 12 týdnů a nebyli očkováni proti vzteklině

2) ve věku 12-16 týdnů a již byli očkováni proti vzteklině, ale dosud nejsou plně chráněni (tj. nebyl splněn požadavek doby počátku platnosti u očkování proti vzteklině).

Mladí psi, kočky a fretky mohou být přesouváni:

1) do Členského Státu z jiného Členského Státu pro nekomerční účely v souladu s Článkem 7 Nařízení (EU) č. 576/2013 (viz výjimky)

2) do Členského Státu ze třetí země pro nekomerční účely v souladu s Článkem 11 Nařízení (EU) č. 576/2013 (viz výjimky)

3) za účelem obchodu v souladu s Článkem 10 Směrnice 92/65/EEC (viz výjimky)

Mladí psi, kočky a fretky nemohou být přesouváni za účelem importu.

VÝJIMKY ohledně očkování proti vzteklině:

Členské Státy mohou povolit na své

území vstup mladých psů, koček a fretek, kteří jsou mladší než 12 týdnů a nebyli dosud očkováni proti vzteklině, nebo kteří jsou ve věku 12-16 týdnů a již byli očkováni proti vzteklině, ale dosud neuplynulo 21 dní od dokončení základní vakcinace proti vzteklině.

V takovém případě musí být zvířata doprovázena:

1) prohlášením majitele (vypracovaném v souladu se vzorem stanoveným v Části 1 Přílohy I Nařízení (EU) č. 577/2013) přiloženým k cestovnímu pasu zvířete v zájmovém chovu o tom, že od narození až do doby přesunu zvířata nebyla v kontaktu s volně žijícími zvířaty druhů, které jsou náchylné na vzteklinu, nebo

2) jejich matkou, na které jsou stále závislé, z jejíhož pasu je prokazatelné, že matka byla před jejich narozením očkována platnou vakcínou proti vzteklině

Vezměte prosím na vědomí, že:

1) “ANO” znamená “Souhlasím se vstupem mladých psů a koček na území státu.”;

2) “NE” znamená “Odmítám vstup mladých psů a koček na území státu.”

překlad: Borderholic

ČLENSKÝ STÁT	Článek 7 Nařízení (EU) č. 576/2013	Článek 11 Nařízení (EU) č. 576/2013	Článek 10 Směrnice 92/65/EEC
BELGIE	NE	NE	NE
BULHARSKO	ANO	NE	ANO
ČR	ANO	ANO	ANO
DÁNSKO	ANO	ANO	ANO
ESTONSKO	ANO	ANO	ANO
FINSKO	ANO	NE	ANO
FRANCIE	NE	NE	NE
CHORVATSKO	ANO	NE	ANO
IRSKO	NE	NE	NE
ITÁLIE	NE	NE	NE
KYPR	NE	NE	NE
LITVA	ANO	ANO	ANO
LOTYŠSKO	NE	NE	NE
LUCEMBURSKO	ANO	NE	NE
MAĎARSKO	NE	NE	NE
MALTA	NE	NE	NE
NĚMECKO	NE	NE	NE
NIZOZEMÍ	NE	NE	NE
POLSKO	NE	NE	NE
PORTUGALSKO	NE	NE	NE
RAKOUSKO	ANO	ANO	ANO
RUMUNSKO	ANO	NE	ANO
ŘECKO	NE	NE	NE
SLOVENSKO	ANO	NE	ANO
SLOVINSKO	ANO	NE	ANO
UK	NE	NE	NE
ŠPANĚLSKO	NE	NE	NE
ŠVÉDSKO	NE	NE	NE
ŠVÝCARSKO	ANO	ANO	ANO
NORSKO	NE	NE	NE

Říkali jsme ji Loch Ness(ka) Příšera

Narodila u Šárky Barcalové v se specializaci na mrtvé pachy. Práze, 4. července 2000. Ten rok Hmmmmm, a zde asi tušíte jak

to dopadlo. První štěně, které jsem vzala do ruky, a už jsem v tom lítala, zamilovaná až po uši jak začátečník. Nessie (Celzi Coly Queen) si moje ruce hezky přidržela drápkama a pak se tvářila jak neviňátko. Podezíráme ji, že dobře věděla co dělá, potřebovala zvítězit

jsem plánovali zůstat v Praze nad svými konkurenty ze stejného celého podzim až do Nového Roku, vrhu a to se jí povedlo na 100%. Ale ideální čas na počáteční vychování kdo opravdu zvítězil - jsem byla já. malého štěněte. Měla jsem přesný Stala se z ní moje neúnavná,

plán nepodlehnut
n á s t r a h á m
roztomilých štěňat
- a všichni víme
jak oni to s námi
umí - ale provést
p r o f e s i o n á l n í
výběr a částečnou
zkoušku povahy
štěněte, které bude
mým partnerem a
mojí pravou rukou
v záchranářině,

hravá, chytrá a učenlivá, poctivá a veselá partnerka na příštích 15 let. Spolu jsme složily přísahu pro Santa Clara County Sheriff's Office a spolu jsme se staly členkami NASA Disaster Assistance Rescue Teamu (DART). Nessie odvedla stovky dní poctivé práce pro městskou a státní policii ve státech California, Nevada, Montana, Arizona, Colorado, Texas, Michigan, Indiana a Louisiana. A když nás FBI povolala na pomoc při vyhledání ostatků po raketo-plánu Columbia, Nessie odvedla 10 dní vyčerpávající práce v obtížných podmínkách. Její vycvičený nos musel denně rozhodovat jestli "věci" spadlé na zem jsou lidské nebo ne. Nespletla se ani jednou. I v Čechách po sobě nechala Nessie kus poctivé práce, když

pomohla antropologům označit starý hrob v místě, kde prý by to oni nečekali. Ale věřili jí, místo odkryli a k jejich překvapení našli zachovalý hrob datovaný na rok 450 n.l. A v něm vedle nebožtíka také našli neporušenou skleněnou vázu Románského původu. S Nessie jsme se rozloučili letos v lednu 2016, bylo jí 15 a 1/2 roku, zemřela na stáří. Její duše je tu s námi a stále bude - dokud my budeme.

Eva Cecil

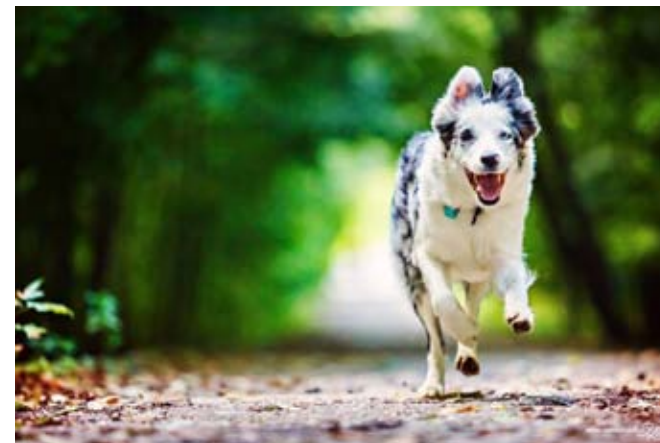
Popelnicová Ennie

Byl hezký teplý den a já si užívala na zahradě. Šla jsem si na chvíli lehnout do měkké trávy, která byla ve stínu. Z ničeho nic jsem cítila, jak mě někdo uchopil a někam mě vedl. Říkala jsem si super, jdeme asi na procházku, ale nastoupili jsme do nějakého vozu. Bylo to tam velmi zvláštní, pořád se to nějak hýbalo, doleva, doprava a najednou se zastavilo. Otevřeli se dveře a já viděla, jak zachází slunce. Bylo už šero a my jsme došli k nějakým velkým krabicím, kde to hrozně smrdělo a nikdo tam nebyl. Ta vysoká postava, která chodila po dvou, mě tam nechala uvázanou.

Ze začátku jsem si říkala, že jde asi do obchodu. Jenomže pak už byla tma a já už ani nevěděla co se děje. Usnula jsem a probudila se k ránu. Otevřela jsem oči a stáli nade mnou zase ti dvounozí, ale ti samí to nebyli.

Cítila jsem v nich úplně něco jiného, uchopili mě a zase vzali do

auta. Přijeli jsme k nějaké bráně, kde jsem cítila samé ostatní pejsky. Hned jak jsme vystoupili tak mě zase odložili do nějakého kotce. Usnula jsem a k večeru si pro mě zase přišli. Vzali mě do nějaké místnosti, kde byla samá světla. Tam mi píchli velikou injekci a dali mi nějaký prášek. Celých 13 dní jsem byla v tom kotci, kde byli i

ostatní pejsci.

Ale co se stalo, přišla pro mě slečna, která mě krmila a vzala mě s sebou do náruče. Přešli jsme venek a přišli zase do nějaké místnosti, kde byla jedna menší dvounožka. Ta si mě vzala hned do náruče a začala pusinkovat, tohle jsem snad nikdy nezažila, bylo to

neuvěřitelně krásné. Položila mě na zem a zavolala něco jako „pocem“. Vůbec jsem tomu nerozuměla, ale vynořil se takový veliký hnědý pes. Byl obrovský a jmenoval se canisterapeutický pes. Měl to takhle napsané na vestičce.

Doufám, že jí nebude vadit, že jsem hluchá, protože kvůli tomu mě přeci vyhodili. Ta slečna mě vzala ven na trávu, kde jsem běhala s tím velikým psem. Najednou si podaly ty dvě dvounožky ruku a řekly si nashledanou. Šli jsme zase do velikého vozu a jeli pryč. Ten den byl pro mě velice náročný, přešla

Jelikož se mě hodně lidi ptá, jaké to je žít s hluchým psem a jaký je normální den takto hendikepovaného psa, ráda bych na to odpověděla zkrácenou verzí. Začnu tedy u normálního pracovního dne. Ráno, když Ennie vstane, leží se mnou v koupelně, dokud neudělám ranní hygienu. Následuje ranní venčení v podobě vypuštění divé zvěře. Sejdeme schody, já otevřu dveře a oba moji psi vyběhnou ven a konají. Když odejdeme za barák, tak se začnou honit po celém dvoře a Ennie u toho začne štěkat. Po vyvenčení se odebereme domů, kde musím

jsem z místa na místo, kde jsem to vůbec neznala. Uviděla jsem takový obří dům, kde se otevřely dveře. Těm dveřím se říkalo domov.

Doufám, že jste si tenhle příběh přečetli a už víte, proč jsem Popelnicová kráska Ennie. Jinak teď se mám dobře. Maminka o mě pečuje a pořád děláme nějaké blbosti. Jsem hrozný skokan, prý jsem ta nejlepší fenečka, kterou kdy měla.

Proto říkám, jestli chceš udělat radost někomu, ale i sobě, tak NEKUPUJ ale ADOPTUJ.

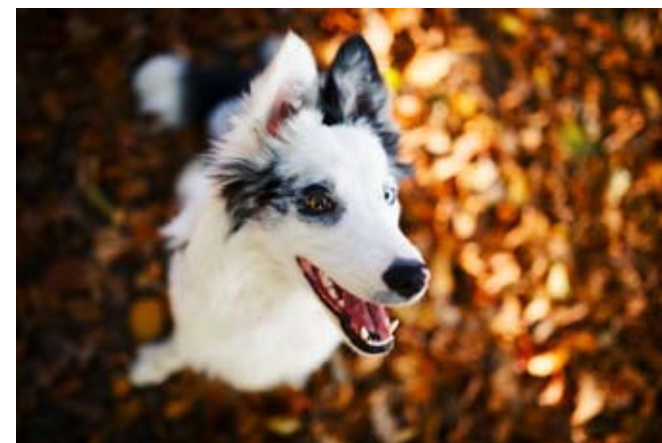
En osprchovat podvozek, protože ho má špinavý. Zavírám vchodové dveře s tím, že jim říkám „Za pár hodin se vrátím“. Ennie jen ručně ukazují a hladím. Po cca 6ti hodinách přijdu domů. Otevřu dveře a vylítne na mně hnědá velká příšera jménem Gary. Při přivítání Garyho hledám malou Ennie, když jí najdu, nechám jí stále spát, ať se mě nelekne. Jakmile se Ennie vzbudí, hledá mě po bytě a skáče mi do náruče, jakoby mě neviděla celý život. Nejhezčí na přivítání je Ennin úsměv, při kterém je to to nejroztomilejší stvoření na světě. Jakmile odhodím batoh ze školy,

beru do ruky obojek, který jim přetáhnu přes hlavu. Celí natěšení utíkají ze schodů dolů a stojí u schránek.

Když otevřu dveře od baráku a psi zjistí, že jsou na vodítkách, chovají se jako tažní koni. Po tomhle dostanou vyhubováno a už se chovají jako mladé celebrity. Krásně chodí u nohy a ani si neodběhnou na malou. Dojdeme k louce, kde nás většinou čeká nějaký psí kamarád a já psy vypouštím z vodítka. Ennie se rozběhne všechny pozdravit a při vracení má klacek v hubě. Projdeme krásnou louku a vyrážíme do lesa. V lese se chová jako normální pes. Občas se v půlce zastavíme a něco pocvičíme. Cca po 2 hodinách vyjdeme opět na louku, kterou jen rychle přeběhneme domů. Při příchodu domů vykoupu Ennie a ta si jde na chvíli schrupnout, bohužel to netrvá dlouho a ona mi donese tenisák ve stylu „vezmi ten balon a hoď mi ho daleko“. Po opakovaném vyhození z pokoje, když se učím a nemám čas jí házet

balonek, jdu pro ni a vezmu si ji na klín. Zavírám sešit a říkám „jdeme ven?“. Když dojdeme z malé procházky domů, sedí u stěny a chtějí večeri. Jdu k vaně a беру maso. Dávám ho do misek a krájím zeleninu, kterou tam přidávám. Vezmu misky a pokládám na zem - když se na mě psi dívají, zda už můžou, mávnu rukou a oni se vrhají rovnou do misky plné masa. Potom co dojí, vezmu jim misky a položím je na kuchyňskou linku. Ennie leží na posteli a už chrápe. Kolem desáté jdeme ještě naposledy ven a pak se ukládáme ke spánku. Život s hluchým psem, je úplně stejný jako s normálním psem. Občas je to těžší, občas lehčí. Má to svá pro a proti, která jsou u každého psa. Největší riziko je vběhnutí do cesty a ztracení se. Kdyby mi Ennie vběhla do cesty, myslím, že

Sedni

by ji hned srazilo auto, protože ona neslyší odkud které auto jede. Při ztracení už takový strach nemám, jelikož má výborně vyvinutý čich a

došla by domů, pokud by jí nikdo neukradl. U nějakých triků to je občas těžké, protože mi dochází nápady na nějaké znaky, ale to se

Lehni

vždy nějak zvládne. Nejlepší to je asi u agilit a u coursingu, kde díky svému hendikepu neslyší okolní zvuky a je tak na rozdíl od spousty jiných psů v klidu.

K noze

Treibball: Sport pro každého

Treibball je poměrně nový sport, který vznikl v Holansku původně pro pasoucí borderky, které zrovna neměly práci, tak aby se nenudily. Později se rozšířil i mezi ostatní plemena a dnes najdeme mezi míči všechny – od papillonů přes různé voříšky až po brazilskou filu.

Borderky ale stále patří mezi nejlepší. V treibballu zúročí svoji mrštnost, ohebnost, rychlost, schopnost pracovat na dálku a soustředění se na práci delší dobu bez odměny. Pro borderku je totiž odměnou samotná hra s míči a s vámi! Oč v treibballu jde? Je to týmová hra, tým tvoříte vy a váš pes. Vy stojíte

dořukat jeden míč ze vzdálenosti 8 m do brány. Můžete psa libovolně doprovázet po hřišti a průběžně ho motivovat a odměňovat.

Až pejsek trochu pochopí směrování a samostatnou práci, přestoupíte do třídy TRB 1. Tam je úkolem dopravit 3 míče na vzdálenost 10 m, ale už bez doprovodu a průběžných odměn.

v bráně a pes musí pod vaším vedením dopravit/dořukat určitý počet gymnastických míčů k vám do brány. Vzdálenost a počet míčů se řídí pokročilostí pejska. Máme jednu přípravnou a 3 výkonnostní třídy. Do přípravné TRB Z můžete hned, jakmile se pejsek naučí ťukat. Jeho úkolem bude

Třída TRB 2 je pak o 6 míčích a 15 m, v TRB 3 je úkolem dopravit do brány 8 míčů na vzdálenost 20m. Kromě času se hodnotí i další aspekty spolupráce týmu – tedy psa a psovoda.

Hlavní výkonnostní třídy bývají na závodech doplněny treibballovými hrami, které jsou pro diváky velmi

atraktivní a psy to také hodně baví. Hra záleží na fantazii pořadatele, jedinou podmínkou je bezpečnost psa i páníčka. Například pes přeskočí nízké překážky směrem od psovoda a pak doťuká míč uličkou zpět. Nebo pes shazuje pomocí míče kuželky. Také bývají šafetové hry, kde se soutěží v družstvech. Jak říkám, fantazii se meze nekladou a nápadů stále přibývá. A v tom je tenhle sport krásný a jedinečný.

Většinu borderek tahle hra moc baví. Je to akční, je to s balónem a je to s páníčkem. Často se stává, že pejska musíme na začátku nejprve učit klid vedle míčů a pak teprve samotné ťukání.

Treibball klub

V České republice sdružuje zájemce o treibball Treibball-klub.

Byl založený partou nadšenců na přelomu roku 2014-2015 a postupně se roz-růstá a rozšiřuje svoji působnost.

Členy klubu můžete potkat na různých předváděcích akcích, kde se snaží ostatním pejskařům treibball ukázat, nebo na soustředěních, intenzivkách a závodech pořádaných pod záštitou klubu.

Přehled všech akcí najdete na klubových stránkách.

www.treibball-klub.cz

Jak začít?

Ideálně přijet na nějaký kurz nebo seminář. Dnes máme výcviková střediska v řadě míst v republice. Například Škola pracovní a zábavné kynologie v Herolticích u Tišnova, psí škola Koira v Ostravě, Pesopark v Praze Uhříněvsi a další (více na

treibball-klub.cz).

Další možnost je přihlásit se na facebookový webinar k trenérce Monice Kalábové. Můžete tak cvičit doma v klidu a nechat se vést „na dálku“.

Pokud to chcete opravdu vyzkoušet sami, tak se nechte vést a inspirovat radami a videonávody na klubových stránkách. Ale věřte mi, že efektivnější a zábavnější je učit se a hrát si s partou stejných nadšenců a pod odborným vedením.

Neváhejte a zkuste to. Je to zábava pro jakkoli zdatného psa i páníčka. Treibball není náročný na fyzickou kondici, klouby psa ani psovoda. Začít se dá v každém věku! Je to ideální sport například pro vysloužilé agilitáky nebo flyballisty, kdy dáte psovi náhradní zábavu do dalších let. Totéž platí i pro psovody. Máme v našich řadách děti i důchodce. Mezi psy na čerstvém vzduchu rozdíl mezi věkem a kondicí mizí.

Za Treibball-klub ČR
Magdalena Novotná

Flyball

Když jsem byla požádána, abych napsala co je flyball, myslela jsem si, že je to vtip. Vždyť ho všichni znáte. Jak mám psát o něčem, o čem každý ví a bylo toho napsáno tolik? Půlka z vás ho bude milovat a chválit a půlka z vás nesnášet a kritizovat. Tak budu psát z mého pohledu – aneb z pohledu člověka, který flyball miluje. Kritikové můžou rovnou otočit na další článek, za pravdu vám totiž nedám.

Zpět tedy k tomu, co je flyball...

Flyball je sport.

Flyball je týmový sport.

Flyball je adrenalinový týmový sport.

A to vysvětluje vše. Prostě je to sport. S krásami i riziky, jaká sporty obnáší.

Naším cílem není mít vystresované, nemocné psy, jak často od neznalců slyším.

Vše je o přístupu majitelů! Naše borderka ve dvanácti letech úspěšně závodila na Mistrovství Evropy, nemá vylámané zuby z boxu, nemá zničené klouby a ani není labilní, přestože se flyballu věnuje aktivně více než deset let.

Ano, zranění se v flyballu objevují. Jak jsem psala na začátku – je to sport. Ale cílem nás všech je tato zranění eliminovat. Stále pro nás je pes náš parťák a nebýt jeho, tak ani my se flyballu věnovat nemůžeme. Oproti některým majitelům psů máme jednu výhodu. Uvědomujeme si, že se psem sportujeme a proto se snažíme zraněním předcházet. Ne, je vytvářet.

Pro nezasvěcené naši psi vlastně nic neumí. Ale kde je pravda? Je flyball jen o tom, aby pes přeskákal překážky a přinesl míček? Je nejlepší ten pes, který míčky miluje, aneb (jak se o flyballácích říká) má místo mozku tenisák? Proč nám vadí, když někteří flyball shazují a kritizují?

Na startu stojí čtyři psi, které flyball baví a chtějí běžet. Samozřejmě, že tam můžete mít čtyři uštěkané, uskákané nerváky. My ale takové psy nechceme. (On k tomu člověk postupně dojde sám, že držet takového psa na startu je o jeho psychické i fyzické zdraví.) My chceme psy, kteří se i přes svůj chtíč a touhu běžet dokáží soustředit a být v klidu. Kterí svojí energii neplýtvají zbytečně, kteří se nerozptylují. Jen klidný, soustředěný a vyrovnaný pes dokáže podat maximální vyrovnaný výkon. (Dám ruku do ohně, že opravdoví flyballáci dokáží být ve větším klidu než psi těch, kteří nás kritizují.)

Následuje zdolání čtyř překážek. Pro neznalce – prostě snadná rovinka. Pro nás sledování odrazu, výšky a dopadu skoku. K čemu mi je pes, který skáče zbytečně brzy či zbytečně vysoko a díky tomu ztrácí rychlost? I to my psy učíme.

Samotný box je něco, co všichni chápou, že se pes musel naučit. (Dle našich kritiků je to totiž jediné, co se na flyballu pes učí.) Principem není, aby pes vzal míček bezhlavě, ale naopak, aby si neublížil. Aby i v maximální rychlosti dokázal své pacičky ovládat. V případě, že pes míček nechytí a ten se mu zakutálí, potřebujete psa, kterého dokážete

presvědčit, aby míček nechal být a běžel za vámi. Nebo naopak aby si ho našel i třeba za boxem a následně se vrátil na dráhu. Stále potřebujete, abyste to byli vy, kdo rozhoduje, co je v dané situaci nejlepší.

Flyball je prý velmi snadný, protože psa odměňujeme míčkem téměř okamžitě. Pro laika to tak asi působí. Ale my nechceme, aby získání míčků bylo pro psa tou pravou odměnou. Nastává pak totiž problém, že pes pro míček běží rychle, ale k psovodovi se fláká. My ale chceme, aby běžel plnou rychlostí od nás, i plnou rychlostí k nám. Pes, pro kterého je míček vším, se nechce vracet zpět. Pes, který je nesebevědomý a závislý na páníčkově, nechce běžet pro změnu od něj.

Konečnou fází je samotné střídání psů. Pes běží od boxu a proti němu plnou rychlostí běží druhý pes, který je navíc následovaný svým psovododem. Naopak první pes má v tlamě hračku a svého psovoda několik, v tuto chvíli přibližně deset, metrů před sebou. Opět je potřeba zdravé sebevědomí. A to zvláště ve chvíli, kdy druhý psovod svého psa pustí dříve a psi se míjí ne v bráně, ale na překážkách širokých 61cm. (Což je pro představu polovina překážek na agility.)

Takže ano, máte pravdu – flyball je velmi snadný, pokud jej neděláte pořádně. Stejně jako agility již dávno není o tom překonat 20 jednotlivých překážek. Stejně jako stopařina již není o tom, zda pes dojde do cíle. Stejně jako vrcholem dogdancingu není to, že pes umí couvaný slalom. Flyball dávno není o tom vypustit a přivolat psa. Ano, dá se tak dělat, stejně jako se dají dělat ostatní sporty „jen tak“.

A jak je to vlastně s tou fyzickou lidí a psů? Ve čtyřčlenném družstvu v sobotu, kdy je obvykle méně běhů, pes běží 12x 50 metrů plného sprintu. Navíc ještě běhá tréninky, na kterých si zaběhne dalších přibližně 4x 25 metrů a 4x 50 metrů. Během pěti minut tedy pes běží 1x 25 metrů a 4x 50 metrů. Psovod se fláká, ten běží pouze 12x 25 metrů, plus opět přípravu. K tomuto si ještě přidejte druhý den a zjistíte, že zase taková flákárna to není.

Tak toto byl výpis pro ty kritiky, kteří se nevrhli na následující článek s přesvědčením, že prostě budu psát hlouposti, protože flyball prostě je nebezpečný, psi nic neumí a my ze psů děláme labilní jedince.

A info pro ty ostatní. Co to flyball je? Je to hlavně týmový sport, ve kterém jde o to užít si zábavu společně. Nezačíná a nekončí na dráze. Tým jsme i mimo parkur. Nejdůležitější je bezpečnost psů, jestli běhají za 4 sekundy nebo za 5 sekund roli nehraje. I v té nejposlednější divizi člověk zažívá stejný adrenalin jako ti v té první. Každý pes je jiný, každý člověk je jiný. Popis zde byl psán pro ideálního psa, ke kterému všichni směřujeme. Ale každý nějak začínal. A i když váš pes bude na startu šílet, neznamená to, že je špatný. Jen s ním budete mít více práce a z parkuru budete chodit ještě více unaveni.

Každý sport má svá pro a proti. Nikdy nebude sport, který osloví všechny. Ale hlavní je, aby vše, co jsme dělali, dělali všichni hlavně s rozmyslem a s ohledem na to, že nejde o nás, ale o naše psí parťáky. Že těm je jedno, jestli mají doma jeden pohár nebo deset. Bude-li daný sport bavit nás, bude bavit i naše psy.

autor: Sabina Koubková

foto: Zdeněk Korint

Dogfrisbee – závody 2. díl

Freestyle

Vault, over, flip, ... že vám ta slova nic neříkají? Závodníci v kategoriích freestyle už je berou jako běžnou součást slovníku. Tréninky či závody se bez těchto pojmů neobejdou a vy se v následujících řádcích dočtete nejen, co ty pojmy znamenají, ale co přesně si představit pod pojmem dogfrisbee freestyle.

Freestyle je závodní disciplína, při které má tým složený z psovoda a psa 1,5 - 2 minuty na předvedení vlastní sestavy s využitím maximálně 10 disků a v doprovodu hudby. Čas se odvíjí podle pokročilostní kategorie, ve které tým závodí. Disků mají všichni k dispozici maximálně 10, hodů však mohou naházet libovolný počet. A sestavu? Tu si tvoří každý sám, podobně jako je tomu u dogdancingu, stejně tak i výběr hudby je na samotném hráči. Při disciplíně freestyle máme porotu rozhodčích složenou ze 4 lidí, kdy každý má na starost jinou kategorii (psa, hráče, tým a úspěšnost). Aby jeden člověk stihl sledovat vše, bylo by pro něj hodnocení týmu moc náročné,

proto si každý rozhodčí hodnotí jen svou kategorii a následně se sečtou body.

U psa hodnotíme motivaci, zaujetí, schopnosti aportovat, pouštět disk na dálku či přinést do ruky a schopnost kontrolovat své tělo. U hráče pak rozhodčí hodnotí využití plochy, rozmanitost hodů, různé délky, úchopy a typy hodů, organizaci disků, tedy zda mám pořád čím házet a propojitelnost jednotlivých prvků v sestavě. Na to pak navazuje další kategorie hodnocení, která hodnotí tým jako celek. Rozhodčí se zaměřuje na jednotlivé prvky a právě zde se dostáváme k pojmům, které byly zmíněné na úvod článku. V sestavách jednotlivých týmů můžete vidět overy, neboli přeskoky psa přes tělo hráče, a vaulty, tedy odrazy psa od hráče. Hodnoceny jsou i prvky, kdy pes chytá disky na větší vzdálenost od hráče, jde např. o tzv. passing, kdy pes mezi jednotlivými hody proběhne kolem vás. A flip? To je vlastně takové salto, při kterém pes chytá disk. A ještě nám zbývá poslední rozhodčí, ten hodnotí úspěšnost týmu, tedy poměr vyhozených a

psem chycených disků.

Ve výsledku nám vznikají zajímavé sestavy a to nejen pro jiné hráče dogfrisbee, ale i pro diváky. Pokud tedy budete mít ve vaší blízkosti závody, určitě se vyražte podívat a věřte, že nebudete litovat. A pokud byste chtěli vidět špičku českého a evropského dogfrisbee, pak vás

rádi přivítáme v Roudnici nad Labem, kde se 27.-28.8. bude konat 10. Mistrovství ČR a jen o pár týdnů později, 9.-11.9. Mistrovství Evropy v dogfrisbee.

Autor: Zuzana Novotná

Foto: Lukáš Skalický

Crufts 2016 aneb byl jsem při tom

Crufts – slovo vyznačující jednu z nejprestižnějších a nejznámějších akcí psích nadšenců, ať už z řad vystavovatelů nebo těch, kteří provozují nějaký psí sport. Letošní ročník byl jubilejní, konal se již po stopěťadvacáté a to v době od 10. do 13. března ve výstavním areálu NEC na okraji anglického Birminghamu.

Nejzajímavějším bodem celé události byla z mého pohledu mezinárodní soutěž v dogdancingu - Heelwork to Music - Freestyle International Competition. Tento rok měla tu čest reprezentovat Českou republiku Irena Ištvanková a borderka Mystic Layla Aibara, tzv. Mystic Layla Team. Irena získala možnost reprezentovat ČR na základě získaného titulu Mistra republiky 2015 ve Freestylu. Zajímavostí pro české nadšence dogdancingu bylo i to, že na Crufts se objeví další Češka, Lucie Plevová, reprezentující poprvé v historii Japonsko se svým psem Power Jump Aibara pocházející ze stejné chovatelské stanice jako Layla. Již od začátku, co holky věděly, že

jedou do Anglie, jsme se domluvili, že jak cestu, tak i pobyt v UK strávíme všichni společně. A navíc nás na místě doplní nejen

japonští přátelé včetně manžela Lucky, Shauna, ale i sympatická a humorem sršící Pam z USA.

Po vyřízení veškerých formalit týkajících se přihlášení na soutěž, veterinárních požadavků, získání certifikátu ATC, zaslání hudby a nalezení ubytování jsme se mohli soustředit na téměř 1200 km dlouhý trip, který nás čeká, a také doladění sestavy. V rámci reprezentace obdržela Irena na cestu od společnosti Goddog.cz "reprezentační dres" a pro závod „rockové tričko“ a Layla šátek ve stejném stylu. Laylu vybavil i český klub dogdancingu, a to reprezentačním oblečkem a

vodítkem v trikolorních barvách. Datum našeho odjezdu se pomalu, ale jistě blížilo a tím víc vzrůstala nervozita z cesty. Projdou psi Vet kontrolou v Calais před vjezdem do tunelu, bude ubytování v pohodě, nepřekvapí nás něco, s čím nepočítáme...atd..?

10. března jsme naše celá smečka s plně naloženým Transporterem vyrazili směr Anglie s malou plánovanou odbočkou do Roztok u Prahy, abychom naložili japonský tým - Lucku a Jumpa.

Nyní byla tedy posádka Volkswagenu v kompletním obsazení a nic nám nebránilo nabrat správný směr.

Cesta vedla přes celé Německo a Belgie, kde jsme v noci na dálničním odpočívadle strávili pár hodin spánkem, protože druhý den na šestou hodinu ranní jsme měli ve francouzském Calais zabookovanou jízdenku do tunelu spojující starý kontinent s Anglií.

Ještě než nás naložili na vlak, musely holky se psy na povinnou veterinární kontrolu, která našťástí proběhla bez problémů a tak po „nalodění“ na vlak jsme i díky časovému posunu o hodinu zpět opouštěli tunel v anglickém Folkestone po sedmé hodině ranní. Cesta pro nás po nezvyklé levé

straně dálnice probíhala i nadále hladce. Jediný fakt, který nám cestu trochu zkazil, byla ošklivá autonehoda kamionu na dálnici před Birminghamem a s tím související kolona, ve které jsme uvízli téměř na dvě hodiny. Ale i tak nás čekání nerozhodilo, protože již od začátku naší cesty vládla ve voze skvělá nálada, plná vtipu a povídání o všem možném. Po vymotání z kolony jsme ještě na letišti vyzvedli zbytek osazenstva našeho domu v Sutton Coldfieldu vzdáleném cca 20 minut od výstaviště NEC, který se měl stát na těch pár nocí domem mezinárodním. Po převzetí klíčů od paní domácí jsme se všichni ubytovali a udělali si decentní seznamovací večírek, protože druhý den v sedm hodin ráno čekal holky trénink na závodní ploše.

Na druhý den jsme zavčas dorazili do NEC Birmingham, kde již panoval čilý ruch. Auto jsme museli zanechat na parkovišti a odnést si potřebné rekvizity do cca deset minut vzdálené arény. Část výpravy se vydala vlastním směrem a já s Irenou a Luckou šli přímo k místu, které bylo určeno pro závodníky v psích sportech. Prostor byl tvořen železnými kójemi, kde si každý závodník mohl odložit kenely pro psy a rekvizity. Po sedmé

hodině stewardi otevřeli zákulisní dveře a holky přes zahřívací prostor vstoupily do místa pokrytého pověstným zeleným kobercem, do hlavní soutěžní arény.

Po tréninku si závodníci vyměnili tradiční přáníčka a drobné dárky a prohodili pár slov. Vždyť většina závodníků se již znala z jiných předchozích závodů, ať už MS, ME či dalších. Zatímco se holky vnitřně připravovaly na svá vystoupení, měl jsem čas si projít celý komplex, kde si vystavovatelé připravovali své psy na výstavy a kde mezi tím byla nepřeborná spousta stánků

s potřebami pro psy či jejich páníky. Protože soutěž v dogdancingu měla začít ve 13 hodin, tak jsem se po přání holkám všeho nejlepšího do soutěže s předstihem odebral do arény, kde mi již drželo místo české osazenstvo, které přijelo povzbudit české holky. Do začátku závodu se celá hala zaplnila téměř šesti tisíci diváky a atmosféra byla úžasná. Hlediště ponořené do šera, nasvícený zelený koberec, profesionální moderátor a mé mrazení z toho, až se holky objeví na place.

Původně měla závod zahajovat

Startovní listina

1	Česká republika - Irena Ištvančková&MysticLaylaAibara, BOC
2	Švýcarsko - Monika Gehrig&Chiara My Fairy, Retriever-Mix
3	Francie - MoniaGuignard&Edelweiss, BorderCollie
4	Švédsko - Frida Binett&Coupe De VentJuliette, Berger Des Pyrenees A Face Rase
5	Wales - Emily High&HerumanMountainImp, Papillon
6	Belgie - HerlindeJans&SharilinKiki, BorderCollie
7	Holandsko - GrietjeWagenaar&FjurdyhoeveFloyd, BorderCollie
8	Dánsko - EmmyMarieSimonsen&DKFSCHLittlethornFeetofFlames, BorderCollie
9	Japonsko - Lucie Plevová&PowerJumpAibara, BorderCollie
10	Německo - Anja Jakob &Merlin, BorderCollie
11	Skotsko - Heather Smith & Dare To Be Daniel, BeardedCollie
12	Anglie - Lucy Creek &Harriot Skiffle King, BorderCollie
13	Rakousko - Lukas Pratschker&FalcoOutoftheDark, BorderCollie

Italka Angela Rampazzo s Parson Russell Terrierem Anggunem, ale ta nakonec ze závodu odstoupila a tudíž na Irenu s Laylou připadla nevděčná úloha zahajovatelů soutěže. Ale této úlohy se zhostily naprosto skvěle.

Po ohlášení jejich jmen moderátorem a vstupu holek na plochu mi v tu chvíli proběhl hlavou celý náš dosavadní život s Laylou. Od její první noci u nás doma, první výchovné krůčky, její vzdor během puberty, který nám dal hodně zabrat a my museli s výchovou začít prakticky od začátku, prvotní začátky dogdancingu a různých triků a samozřejmě první úspěchy jak v DD zkouškách, tak i v závodech DD, díky kterým se Irena s Laylou postupně vypracovaly až sem a mohly reprezentovat naši republiku na této akci.

Z mého pohledu je Layla úžasný, inteligentní tvoreček, který dokáže dát spoustu lásky, citu a legrace a sama i to samé od nás s radostí přijímá, jakákoliv práce s námi ji neskutečně baví. A proto každý okamžik s ní si člověk dokáže a musí vychutnat. Ale to zná určitě každý zapálený pejskař.

Pro své vystoupení si Irena připravila osvědčenou a závody

prověřenou rockovou sestavu na píseň Highway To Hell od australské skupiny AC/DC. S touto sestavou již sklidily úspěchy nejen v ČR, ale i v Německu či na Slovensku. A protože je to skladba co má drive, což Laylu baví, bylo jasné, že se na Crufts musí objevit.

Po znamení, že technická obsluha může spustit skladbu, začaly holky svůj rockový koncert. Bylo vidět, jak si obě užívají a vychutnávají každý tón syrové kytary Anguse Younga. Zejména na Layle bylo vidět, že jak tuto sestavu delší dobu nedělala celou, těší se na jakýkoliv povel, co má následovat. Během čtyřminutového nářezu, kdy český tým strhl obecenstvo na svou stranu a byl několikrát během skladby odměněn potleskem, jsem ze svého pohledu neviděl žádné větší chyby. Layla jela na 100 %, takový výkon jsem od ní snad ještě nezažil, jako by si to všechno schovávala pro tento den. Po závěrečném výskoku Layly na záda, který znamená konec sestavy se ozval obrovský potlesk během kterého holky opouštěly závodní plochu a v zákulisí, stejně jako já s dalšími fanoušky, očekávaly bodové ohodnocení. Body od anglických rozhodčích nás všechny příjemně překvapily. Objevilo se i pár devítek a celkově

holky obdržely 27,33 bodů a tím nastavily ostatním týmům vysokou latku.

I přes fakt, že český tým to má již za sebou, tak moje nervozita neustoupila, protože jsem teď sledoval s napětím další týmy a hlavně očekával jejich bodové hodnocení.

Z ostatních týmů, které mě během probíhajícího závodu zaujaly, mohu zmínit např. Švýcarku Moniku Gehrig vystupující jako Elf, Belgičanku Herlinde Jens, která předvedla se svým psem fitness sestavu nebo Holanďanku Grietje Wagenaar se svým mírovým poselstvím.

Po předvedení sestav osmi týmy si ten český držel i nadále první příčku a to už slibovalo pěkný konečný výsledek. Vždyť v tuto chvíli mohl skončit nejhůře pátý a to jsme ani ve skrytu duše nečekali!

Jako devátá v pořadí nastoupila

Lucka Plevová za Japonsko se svým Jumpem a svou rychlou, rytmickou a pěkně načasovanou taneční sestavou, která také sklidila obrovský aplaus obecenstva, a svým bodovým ohodnocením 27,53 o dvě desetiny bodu odsunula Irču na druhé místo. Ale to vůbec nevadilo, vždyť dvě Češky na prvních dvou místech po půlce závodu, kdo by to čekal!? Asi málokdo.

Nyní zbývali již jen čtyři závodníci, z nichž jsem měl největší obavy z Angličanky Lucy Creek a mladého Rakušana Lukase Pratschkera, který vloni oslnil na Cruftu třetím místem.

Mé obavy se potvrdily jen částečně. Lucy Creek svou sestavou ztvárňující Paddington bear story mne sice tolik neoslnila jako vystoupení Ireny a Lucky, ale u rozhodčích získala největší známky, a to 28,37 a tím holky posunula na druhé a třetí místo.

V tuto chvíli moje, po celou dobu potlačovaná nervozita dosáhla vrcholu, na koberec se totiž chystal „černý Petr“, rakouský tým, od kterého nikdo nemohl čekat, s čím přijde. Protože pokud by získal více bodů než český tým, tak by na holky zbyla nepopulární bramborová medaile, a to už by v tuto chvíli byla smůla. Lukas si pro tento rok se svou borderkou Falcem připravil funky sestavu ve stylu Bruno Marse a jako rekvizitu použil skateboard. I když tato sestava měla švih, tak přesto na stupně vítězů nedosáhl, protože jeho sestava obdržela 26,5 bodů. Což v tu chvíli znamenalo, že český dogdancing zažívá dvojnásobný úspěch díky Lucce na druhém a Irče na třetím místě. Neuvěřitelné!!

Bezprostředně po skončení soutěže došlo na vyhlášení tří nejlepších, takže holky měly tu čest si zelený koberec užít ještě jednou. Každá oceněná obdržela kokardu, skleněnou plaketu a potlesk od diváků. Nakonec došlo i na čestné kolo za aplausu diváků. Za zmínku stojí i to, že jásající český „kotel“ si našla i televizní kamera přenášející obraz na TV kostku a internet, takže rozzářené české tváře obléty prakticky celý svět. Po gratulacích, které zahrnují jak český, tak i

japonský tým jsme se všichni domluvili, že to trošku oslavíme a to večer v nedaleké pizzerii. Večeře probíhala v uvolněném duchu a vypadalo to jak při stavbě babylonské věže, protože se u stolu míchaly všelijaké rodné i naučené jazyky. Po večeři se osazenstvo našeho mezinárodního domu odebralo zpět na základnu, kde ještě chvíli probíhala oslava a pak šli všichni s únavou spát.

Abychom z té Anglie něco i měli, tak na neděli jsme si naplánovali výlet a to rodiště Williama Shakespeara – Stratford Upon Avon a cestou zpátky jsme navštívili město Worcester.

Po podvečerním návratu z výletu si všichni začali pomalu balit, protože nadcházející pondělní ráno nás japonská a americká část výpravy opustila ještě časně ráno a vydala

se letecky směr USA, Japonsko a Francie. My tři zbylí jsme v poledne odevzdali klíče od našeho dočasného útočiště a vydali se na dlouhou cestu zpět. Cesta domů proběhla hladce a bez problémů, a to učitě i také díky stálé euforii z úspěchů a povedeného tripu.

Co říci závěrem?

Crufts a všechny věci s tím

spojené byla úžasná příležitost a jsem opravdu rád, že jsem u toho mohl být a doporučuji každému zapálenému pejskaři atmosféru celého dění zažít na vlastní kůži.

A touto cestou ještě jednou Mystic Layla Teamu gratuluji k velkému úspěchu a věřím že přijdou ještě další. Layla to v sobě má!

Ivo Ištváněk

Konečné výsledky

1	Anglie - Lucy Creek & Harriot Skiffle King, BorderCollie	28,37
2	Japonsko - Lucie Plevová & Power Jump Aibara, BorderCollie	27,53
3	Česká republika - Irena Ištvánková & Mystic Layla Aibara, BOC	27,33
4	Rakousko - Lukas Pratschker & Falco Out of the Dark, BorderCollie	26,50
5	Švédsko - Frida Binett & Coup De Vent Juliette, Berger Des Pyrenees A Face Rase	26,23
6	Holandsko - Grietje Wagenaar & Fjurdyhoeve Floyd, BorderCollie	26,13
7	Francie - Monia Guignard & Edelweiss, BorderCollie	25,73
8	Belgie - Herlinde Jans & Sharilin Kiki, BorderCollie	25,00
9	Německo - Anja Jakob & Merlin, BorderCollie	24,90
10	Wales - Emily High & Heruman Mountain Imp, Papillon	24,83
11	Švýcarsko - Monika Gehrig & Chiara My Fairy, Retriever-Mix	24,83
12	Skotsko - Heather Smith & Dare To Be Daniel, BeardedCollie	24,50
13	Dánsko - Emmy Marie Simonsen & DKFSCH Littlethorn Feet of Flames, BorderCollie	23,97

CRUFT'S 2016: VÝSTAVY

Cruft's 2016 pro nás nebyl prvním výletem na tuto prestižní výstavu. S naší fenkou Brendy Ganden Monge, Roxy, jsme se zúčastnili již v roce 2013, kde se ve třídě open, v konkurenci dalších 40ti fen, neumístila. Hlavním důvodem pro účast v letošním roce byl náš přírůstek z Ameriky, pejsek Wedgewood's Dark Lord - Tex. Jeho chovatelka Debra DeGidio se kvalifikovala se svou fenou Wedgewood's Abracadabra a my chtěli poznat Deb, Abby i jejich další přátelé osobně. Přeci jen Anglie je pro nás blíže než USA. Texovi se povedlo kvalifikovat hned na druhé kvalifikační výstavě, které se zúčastnil, takže nic nebránilo tomu, abychom začali plánovat výlet.

Každý pes, který se nenarodil v UK, si musí zařídít „ATC“ číslo, které mu umožní vystavovat se na anglických výstavách. Bez něj se nelze přihlásit. Žádost o toto číslo naleznete na stránkách anglického kennel clubu. 23.11.2015 jsem o něj elektronicky zažádala a 8.12. už na mě čekalo ve schránce. I přesto, že mi v lednu Deb napsala, že se Abby připravuje na štěňátka a proto do Anglie nepřiletí, rozhodli jsme se naše psy přihlásit přes anglický systém fossedata.co.uk (něco jako náš dogoffice). Zaplatila jsem kartou online, přišla mi potvrzení o přijetí přihlášek a zbývalo už jen čekat.

Pracovní a ovčácká plemena se měla vystavovat 12. března, náš odjezd byl naplánován na osmého. Když

jsem ještě třetího neměla vstupní listy, poslala jsem několik e-mailů do Anglie, abych následně zjistila, že se v systému stala chyba. Platba se strhla, mně přišlo potvrzení, ale už nebyl odeslán záznam pořadatelům, tudíž s námi na Cruft's nikdo nepočítal! Vzhledem k tomu, že jsem vše udělala poctivě a byla to chyba pořadatelů, máme prý přijet a ráno před výstavou zajít do kanceláře, kde nám dají vstupní listy.

S ne moc dobrým pocitem vyrazíme dle plánu v sestavě já, můj přítel Honza, Roxy, Tex a naše Oktávinka. Dostat se do Birminghamu se psy letecky není možné (nebo alespoň v roce 2013 nebylo), navíc tahat spoustu věci městskou hromadnou dopravou a mít vše do puntíku naplánované není nic pro nás. Cestou stavíme po různých městech a kocháme se památkami. Na trajekt do Anglie nastupujeme ve francouzském městě Dunkirk. Cesta trvá přibližně dvě hodiny, hafani musí zůstat dole, lidé musí nahoru na palubu. Po vylodění jedeme prozkoumat doverské bílé útesy zespoda i ze shora, kolem je nádherná příroda a my i psi si výlet moc užíváme. Do našeho hotelu v Birminghamu dorážíme ve čtvrtek desátého před

osmou večerní, abychom si v pátek ještě prošli město a vyřádili hafany v našem oblíbeném parku. Než si jdu na dvě hodiny před úpravou psů na výstavu lehnout, snažím se zjistit, v kolik máme být na výstavišti. Hledám na oficiálním webu, na letáčcích, téměř všude, ale jediná věta, kterou jsem našla, byla, že „posuzování plemen začíná v devět, pokud není uvedeno jinak“. Hmm, tak tam prostě musíme být brzy kvůli vstupákům a u kruhu před devátou, protože Roxy bude posuzovaná jako první. Borderek je na Cruft's spousta, proto mají zvlášť kruh psi a feny. První nastupuje třída veteránů, do které byla přihlášená naše Roxy. Tak plán vymyšlen a můžu mít chvíli klidu.

V sobotu kolem druhé ráno vstávám a jdu se psy do parku. Poté je koupu, fenuji, češu a připravuji na výstavu. Když jsou krásní, balíme kufry a hurá na výstaviště. Po příjezdu necháváme psy čekat v autě a jdeme si pro ty vstupáky. Vzhledem k tomu, že o nás ví, čekala jsem, že nám je dají do ruky a nazdar, ale bohužel. Nejdřív nás posílali mimo halu od jednoho stánku k druhému, potom nás pustili přímo do hal (bez vstupáků, identifikace pouze na základě našeho tvrzení,

že nás tam poslali z jiného stanoviště) kde jsme opět lítali od stánku ke stánku, z kanceláře do jiné kanceláře a nikdo nevěděl, co s námi a posílal nás dál a dál. Pokud se totiž stane, že se vstupáky ztratí kvůli poště, dostanete nové hned na tom prvním stanovišti. Ale když vám nebyly vytištěny vůbec, je to evidentně problém. Zhruba po hodině, kdy jsme chodili tam a zpět se konečně našel člověk, který nás vzal do správné kanceláře, kde byli velmi našťvaní, kdo si dovolil nás pustit dovnitř „jen tak“. Ale vstupáky nám dali. Připomněla jsem se, že jsem si zaplatila i katalog a parkoviště, dostala jsem tedy další dva kupony.

Třešničkou na dortu bylo to, že se nikdo dopředu nepostaral o zapsání poznámky vedoucím kruhů, že nastoupí dva psi navíc a dostala jsem do ruky vytištěné papíry, ať to laskavě předám sama. Letěli jsme zpátky k autu pro psy a věci a hurá do naší haly. Po cestě Texáč zatáhnul za vodítko a povedlo se mu strhnout mi nehet, který jsme

měla poškozený po tom, co jsem si na DUO Brnu přibouchla ruku do dveří auta. Ke kruhu jsme se přiřítili za deset minut devět. Já ve stresu, že nestihnu Roxy připravit a s obrovskou bolestí ruky. Málem mi vypadly oči z důlků, když jsem spatřila, že feny se už začaly posuzovat a veteránky jsou v kruhu. Na místě jsem se dozvěděla, že feny se začaly posuzovat dřív,

někteří lidé to věděli, někteří koukali jako já. Možná kdybych měla doma ty vstupáky, věděla bych to také. Možná jsem jen špatně hledala na webu a možná jsem v tom nevinně, nevím. Psi začnou až za hodinu. Rozhodla jsem se nejdřív najít náš bench, protože do rozposuzované třídy se cpát nebudu. Určitě už hodně lidí

ví, že bench je taková kóje, kterou přiřadí každému pejskovi. Tam může dát majitel boudičku, odložit věci a třeba i nějaké propagační materiály ke svým psům. Bohužel zjišťuji, že nám žádný bench přidělen nebyl. Honza se vydal přes celou halu zpět do kanceláře, jestli nám tedy řeknou, kam si máme ty psy dát. Já stála u kruhu obklopená všemi našimi věci a společně se psy jsme čekali, co bude. Když se Honza vrátil, řekl mi, že mu bylo přikázáno „počkat u kruhu border a někdo si pro nás přijde“. Jenže kruhy border jsou dva a obří. Chvíli jsme čekali, jestli se neobjeví někdo v uniformě, koho bychom třeba i poznali... Neobjevil. Já jsem byla rozhodnutá jet okamžitě pryč, protože nervy mám jen jedny a tohle už na mě bylo moc, byla jsem rozmrzelá, pořád mě strašně bolela ruka a neměla jsem si kde odložit věci. Honza mi odjezd zakázal, našel dva prázdné benche a prostě nám tam věci dal. Ubytovali jsme pejsky, já se převlékla a čekali jsme na posuzování třídy junior dog. Psy posuzoval pan Jeff Luscott, feny Penny Forster-Cooper. Tex nastoupil do třídy s dalšími 16ti pejsky. Kruh byl krásný – veliký, přesně takový, ve kterém Tex umí

ukázat svůj nádherný pohyb. Pan rozhodčí posuzoval pečlivě, v kruhu jsme byli dlouho, běhali jsme, stáli jsme a potom, během pár okamžiků, se najednou stalo, že Texáč bral první místo (a s ním i kvalifikaci na další rok)! Náš malinký černý Texík vyhrál svou třídu! Tajně jsem doufala, že by se v první pětce mohl umístit, ale s prvním místem jsem opravdu nepočítala, takže to bylo báječné překvapení, velká radost, hrdost a veškeré ranní útrapy byly najednou zapomenuty. Velmi vtipné bylo pozorovat přihlížející, protože mí psi nebyli v katalogu, takže téměř nikdo nevěděl, který pes to vlastně vyhrál. :D Tex měl hlášené i další třídy, do jedné cvičně nastoupil a pak už měl klid, jedno vítězství nám stačí. :o) Soustředila jsem se na Roxynku, která byla nahlášená i do třídy otevřené. Ne že bych si myslela, že má šanci vyhrát, ale chtěla jsem si to s ní užít. Spolu s ní tam bylo dalších 29 borderek. Jak jsem předpokládala, Roxy se neumístila, ale spolu s námi v kruhu byla další česká reprezentantka, Lenka Svobodová se svou Rori - Arrodare Moody Blue, které vybojovaly 3. místo! Gratulujeme. Také se zúčastnila Una Astra z

Černobílých – český odchov žijící v Rusku nebo pejsek Gees Vry Wagons Ho Boy Supra Star, jehož maminka Galia Supra Star Tender Flash je taktéž český odchov, žijící ale ve Francii.

Challenge certifikát vyhrála fenka Laceway Wish Upon a Star a pes Simaro Cold as Ice. Tito dva poté nastoupili do společného kruhu bojovat o BOBa. Vzhledem k tomu, že se pan a paní rozhodčí neshodli, kdo by měl titul BOB dostat, byl přizván třetí rozhodčí, který rozhodl ve prospěch psa. Když trošku předběhnu, tak Simaro Cold as Ice nedostal jen titul BOB, ale večer v boji o BIG vyhrál i tento titul! Ale vraťme se zpátky ke kruhu borderek, kde se ještě bojovalo o titul nejlepší štěně. Ani zde se rozhodčí neshodli a situace se opakovala. I zde třetí rozhodčí

vybral pejska - Borderfame Line Well Travelled.

Pomalu jsme se začali rozcházet, rozloučili jsme se se všemi známými a ještě jsme se pokusili projít stánky. Většina z nich už byla zavřená a zbyl všude jen velký nepořádek, hlavně u benchů. Uklízeči pak asi měli dlouhou noc.

Unavení ale spokojení jsme nasedli do auta a vyrazili do Londýna, kde jsme ten den měli spát. Cesta zpátky probíhala ve stejném duchu jako cesta tam. Stavěli jsme v různých městech, navštívili pláž v Anglii i Belgii, prohlídli si památky v Antwerpách a trošku nakoupili v Drážďanech.

Celý výlet jsme si užili a už se začínáme těšit na příští rok.

Karolína Pincová

<http://www.unbordered.cz/>

FCI MISTROVSTVÍ SVĚTA OBEDIENCE 2016, MOSKVA

Vrchol letošní obedience sezóny připadl na přelom června a července. Světová špička ve „vysoké škole psí poslušnosti“ se sešla v Moskvě, aby poměřila své síly a zúročila svou píli.

Mistrovství světa Obedience 2016 (MS) bylo tento rok hned v několika ohledech jedinečné. Od 1. 1. 2016 nastala změna pravidel. Do třídy OB3 byl přidán nový cvik (pes je vyslán na 20m ke kuželu mezi překážkami a aporty, po oběhnutí kuželu zastaven a velen vlevo nebo vpravo pro aport, s kterým musí přeskočit překážku). Další cvik prošel zásadní změnou (vyslání psa vpřed na neoznačené místo, zastavení a velení do čtverce). Několik cviků

zaznamenalo drobnější změny. Všichni tedy byli napjatí, jak se závodníkům v nových cvicích bude dařit. Heslem letošního MS bylo „najít kruh“ - souvisí s vysláním psa vpřed na neoznačené místo, kde se pes musí trefit do pomyslného kruhu o průměru 4 m.

Další z novinek letošního ročníku byl písčité povrch závodistiště. Počáteční obavy byly překonány a všichni byli, s takto pro psy příjemným povrchem, spokojeni. Psi neměli problém vyhledávat (čuchat) dřívka v písku a ani se neošivali při držení aportu a dřívka s případným pískem v tlamě.

Český reprezentační tým byl také jiný než obvykle. Letošní rok byl zájem o reprezentaci ČR nižší než

v předchozích letech. Nikomu se nepodařilo splnit kvalifikační podmínky. Výbor Klubu Obedience CZ obdržel celkem tři žádosti o divokou kartu. Všechny tři žádosti byly schváleny a tedy se do Ruska vypravil tým ve složení: Júlia Bukovinská a Apogee Free Redrob Fenix, Jana Grešová a Hummer Mintaka, Ivana Šimůnková a Daisa.

Ruští kolegové vybrali pro tuto jedinečnou akci jedinečné místo. Jednalo se o jezdecký

areál v Moskvě, jehož součástí kromě několika stovek míst k ustájení, několika venkovních i krytých jízdáren, oválu a například venkovního crossového parku, byl hotel i restaurace. Samotný závod se odehrál v prostorné kryté jízdárně s tribunami. Závodníci dostali k dispozici halu pro zázemí i tréninky z níž byl vstup do závodní haly. Organizace byla perfektní! Rozhodčí se během meetingu teamleaderů ukázali jako milí a vtipní lidé, nicméně přes noc se z nich stali nekompromisní soudci. Stewardé byli závodníkům

na place velkou oporou. Pomocníci byli pohotoví a pozorní. Mezi závodníky panovala klidná a přátelská atmosféra, kterou jsme utvrdili společným tancem během sobotního galavečera.

Vzhledem k tomu, že všech šest

reprezentantů patří mezi nováčky v Obedience, byla jejich příprava napínavá a náročná. Týmy se scházely na společné tréninky, vytěžovaly své kynologické i laické okolí, pronajímaly si jezdecké haly, aby byli psi s povrchem co nejvíce sžiti. Administrativa cesty do Ruska byla trochu komplikovaná, nicméně vše proběhlo hladce. Část týmu cestovala autem, část letecky. Vše proběhlo bez komplikací a česká obedience reprezentace se shledala v Moskvě.

Letošního MS se účastnilo celkem 80 týmů z 15ti zemí. Nebylo jen

„černobílo“. Kromě border kolíí bylo možné vidět další, z vrcholové obedience více či méně známé, zástupce: belgický ovčák malinois a groenendael, kelpie a beauceron, malý německý špic, dobrman, erdelteriér, stafordšírský bulteriér a zástupci 4 retrívříích plemen - labrador, zlaťák, flat a toller. Posuzovali celkem 4 rozhodčí. Závodní plac byl rozdělen na dvě části, závodili tedy vždy dva týmy současně, což umožnilo zajímavý a rychlý průběh.

Český tým se s celou akcí popral velice statečně. Nervozita před nástupem byla obrovská! Na place jsme bojovali naplno, statečně a s úsměvem na tváři. Úleva a radost po závěrečném potřesení rukou rozhodčím a opuštění placu byla

místa. Titul Mistr světa Obedience 2016 získala Oili Huotari s fenou Tending Occult. Za zmínku stojí, že třetí se umístil pes border kolie s kořeny v ČR.

První velký závod přinesl našim obedience nováčkům mnoho

Výsledky českých závodníků na FCI Mistrovství světa Obedience 2016

42.místo	Ivana Šimůnková a Daisa	234,75 bodů
46.místo	Júlia Bukovinská a Apogee Free Redrob Fenix	229 bodů
74.místo	Jana Grešová a Hummer Mintaka	161,25 bodů

skvělá. Někomu štěstí přálo, na jiného čeká příště!

Černobíle nebylo ani finále 20 nejlepších, kam se probjovali 2 BO malinois a 3 retrívři - labrador, zlaťák a flat. Stafordovi uteklo finále o jedno místo. Nejlépe si již tradičně vedli Finové, kteří obsadili první tři

nových zážitků a zkušeností. Takové zkušenosti člověku otevírají obzory a dodávají jistotu. Zároveň jsme se přesvědčily, že je Obedience v Čechách na dobré cestě. Doufáme, že se tento mladý sport bude postupně rozvíjet a české výkony budou stabilnější a silnější. Kéž by

Vám naše výsledky byly tak velkou motivací, jako jsou nám!

Velké poděkování patří všem našim sponzorům, kteří nám naši cestu do Ruska umožnili a zpřijemnili! Děkujeme: Klub Obedience CZ, BCC CZ, I+P VLČKOVI OB POMŮCKY, Moorია, FitDog, Mutt & Go, Jubix, GodDog, Hilarem a Jana Krátká Photography.

Medailonky českých reprezentantů

Júlia Bukovinská, „Kairos“ Apogee Free Redrob Fenix

Obedience som sa začala aktívne venovať zhruba od roku 2011 s mojou kríženkou Amáľkou v jej 5 rokoch, s Kairosom už pracujem na cvikoch obedience od šteniatka. Okrem obedience robíme i záchranarinu a nosework, začíname s mondioringom. Kynológia je mojím koníčkom i prácou, profesne sa venujem výcviku psov. S Kairosom sú toto naše prvé majstrovstvá sveta, čo považujem za dosť veľký úspech keďže naše prvé OB3 sme zložili iba koncom minulého roku a Kairos je relatívne mladý pes. Kvalifikovali sme sa i za Slovenskú republiku ale keďže žijem prakticky už iba v ČR, tak som sa rozhodla využiť divokú

kartu (získali sme 499,5b miesto pre kvalifikáciu nutných 500b) a nastúpiť za Česko.

Úspechy: OBZ (1. miesto na MČR BOC 2014), OB1 (1. miesto na MČR 2014, Mistr Slovenska 2014 v kat. OB1), OB2 (Mistr Slovenska 2015 v kat. OB2), OB3 (2x titul CACT), účasť na MS 2016 v Moskve
Ostatné zložené skúšky: RH-FLE, ZOP, NW-UZ, NW-DZ, NW-NZ, NW-WZ

Jana Grešová, „Pitrísek“ Hummer Mintaka

Pitrísek nar. 11.5.2010 - divoká karta
Obedienci se věnuji necelé dva roky. S Pitřískem se věnujeme

hlavně sportovní kynologii. K obedience jsme se dostali víceméně náhodou a během půl roku jsme začali závodit na poli třídy OB3. Úspěchy: OB-Z, OB1, OB2, OB3, LA1, LA2, FPr1, FPr2, FPr3, ZVV1, ZVV2, IPO1, IPO2, IPO3 (splněn

jaře 2014, kdy jsme se zúčastnily prvního OB závodu v kategorii OB-Z. O pár měsíců později jsme vyhrály Mistrovství republiky BCC CZ v kategorii OB1. V roce 2015 jsme přestoupily do kategorie OB2 a vyhrály Mistrovství republiky BCC CZ v kategorii OB2. Od přelomu roku 2015 a 2016 závodíme v nejvyšší třídě-OB3. Kromě obedience sbíráme zkušenosti i z jiných psích sportů, což rozvíjí mou metodiku interakce se psy do mnohem širších a hlavně hlubších sfér. Z běžného života po boku psa se stal životní styl.

limit pro účast na VS IPO 2014, 2016), Šampion výkonu BCC CZ.

Ivana Šimůnková, „Daisa“

Mé kynologické počátky jsou v roce 2012, kdy jsem se svým prvním psem, dvou letou Daisou, začala chodit na cvičák a začala běhat agility. Obedience mánie začala na

Sponzoři

Klub Obedience CZ
Finanční podpora reprezentace.
<http://klub.obedience.cz/>

Border Collie Club Czech Republic
Finanční podpora členů klubu
BCC CZ (Jana Grešová, Ivana Šimůnková).
<http://www.bcccz.cz/>

Jana Krátká Photography
Foto dokumentace kvalifikačních
závodů, příprava plakátků české
reprezentace, správa facebookové
funpage, fotky pro sponzory.
[http://janakratkaphotography.
weebly.com/](http://janakratkaphotography.weebly.com/)

Jana Krátká
Photography

I+P VLČKOVI OB POMŮCKY
Vybavení pro reprezentanty- sada
aportů v národních barvách.
<http://ob-vlcek.webnode.cz/>

I+P VLČKOVI
OB POMŮCKY

JUBIX

Sleva na oblečení pro reprezentaci.

<http://www.jubix.cz/>

*saházková šití a prodej
x elastické bavlny*
Jubix

GodDog

Návrh a výroba triček pro reprezentaci, sleva na druhý kus.

<http://goddog.cz/>

**god
dog**

MOORIA

Návrh a výroba obojků a vodítek pro reprezentaci.

<http://www.mooria.eu/cz>

M **RIA**
UNIQUE DOG STYLE

Mutt & Go

Vesty pro psy v národních barvách.

<http://muttandgo.cz/>

Mutt & Go

Hilarem
Hračky pro psí část reprezentačního
týmu v národních barvách.
<http://hilarem.cz/index.php>

FitDog
Poskytnutí energetických a
rekonvalescenčních nápojů pro
psy.
<http://www.fitdog.cz/>

2.MR BCCCZ v dogdancingu

V sobotu 7. 11. 2015 se v Horních Počernicích v hale Školy Psích Sportů konalo 2.MR BCCCZ v dogdancingu a rozhodně bylo na co se koukat.

Jako rozhodčí byly přizvané Vanda Gregorová (hlavní rozhodčí), Anna Říhová a Petra Malá.

Jak už to je u této akce zvykem, nechyběl jak slavnostní nástup, který závodům dodává úžasnou atmosféru, tak ani doprovodný program v podobě vystoupení dívčích tanečních skupin.

Soutěžilo se v divizích Heelwork to Music a Freestyle.

V první divizi (tedy Heelwork to

Music) se dbá především na práci v tzv. heel pozicích, tedy na práci u nohou psovoda. Startující se s tímto úkolem ale poprali s grácií a diváci se mohli ponořit mezi komiksové hrdiny Flashe Gordona v podání týmu Irena Ištvánková a Mystic Layla Aibara nebo protančit dopoledne se čtveřicí dalších týmů. V druhé divizi (tedy Freestyle) mají týmy mnohem více volnosti a fantazii se zde meze nekladou (samozřejmě s ohledem na bezpečnost psa). Představilo se celkem 11 týmů a spolu s nimi a jejich propracovanými sestavami jste se mohli ponořit do víru rock

Foto Martina Irglová

‘n’ rollu a bitev, tance, zaletět si na slet čarodějnic nebo strávit noc na Karlštejně.

Závěrem účastníky čekal opět slavnostní nástup a vyhlašování těch nejlepších z nejlepších.

Nejmladším účastníkem se stala Eliška Štencová a Jackpot Aibara.

Velké poděkování patří partnerům a sponzorům této akce: DDCCR, BCCCZ, God Dog, Dance and Jump, Health for Dog, Brit

Heelwork to Music

Mistr BCCCZ - Lucie Smolíková a A White Head Tender Flash

Vicemistr BCCCZ - Petra Pražáková a Elliana Devon Exe

II.Vicemistr BCCCZ - Daniela Šišková a Aurora Piranha Rainy Love

Freestyle

Mistr BCCCZ - Irena Ištvančková a Mystic Layla Aibara

Vicemistr BCCCZ - Daniela Šišková a Aurora Piranha Rainy Love

II.Vicemistr BCCCZ - Lucie Smolíková a A White Head Tender Flash

3. ročník MR BCCCZ se bude konat opět v Horních Počernicích v sobotu 5. 11. 2016

Vyhlášení fotosoutěže: Pasení

Již podruhé vyhlásil klubový zpravodaj fotosoutěž, tentokrát otevřenou i pro nečleny. Téma fotosoutěže bylo “PASENÍ”, a zaslané soutěžní fotografie se mohou objevit v připravované knížce R.Loučky “Pasení se psem”. Sešla se nám spousta opravdu

povedených a kvalitních fotografií, z nichž porota vybrala prvních pět tak, aby každá byla od jiného autora. Přestože se jednalo o úkol opravdu nelehký, porota se s ním odvážně poprala a vybrala tyto vítěze - všem moc gratulujeme!

1. místo

Veronika Tvrdá

Na fotce: Cacao In Unis Kynopolis

2. místo

Denisa Smigová

Na fotce: Creamy Nimzi Royal Fellow

3. místo

Monika Švarcová

Na fotce: Etual Enigma z Černobílých

4. místo

Daniel Jeleň

Na fotce: Toberoi Polar Night

5. místo

Pavla Čížková

Na fotce: Ginger Geree Hafkins

Sponzorem soutěže jsou Spolek BCCCZ, společnost Dibaq a.s. (značka Fitmin) a Ing. Radko Loučka, CSc.. Předání cen proběhne individuálně po domluvě s oceněnými.

Úrazy u psů

Jako úraz označujeme náhlé narušení zdravotního stavu v důsledku nejčastěji mechanického podnětu. Může však jít i o podnět chemický či fyzikální.

Majitelé psů se s méně či více závažnými úrazy setkávají poměrně často. Mezi nejčastější příčiny patří autonehody, pády z výšky a kousné, tržné a řezné rány. Zvýšenému riziku jsou také vystaveni pracovní a sportující psi.

První ošetření většinou provádí majitel nebo nálezce zvířete. Na něm tedy závisí rozhodnutí, zda je potřebné ošetření veterinárním lékařem.

Při poskytování první pomoci můžeme použít zásadu 5T (tekutiny, teplo, transport, ticho, tišící prostředky) známou z humánní medicíny. V případě prostředků proti bolesti však musíme mít na paměti, že u zvířat platí některá omezení. Prvním je absolutní kontraindikace při poranění páteře. Bolest je jedním z obranných mechanismů a při jejím vyblokování může dojít k nepřiměřenému pohybu a často nevratnému poškození míchy. Dalším omezením je nevhodnost

některých humánních preparátů pro psy. U závažnějších traumat a v případě, že se stav zvířete nezlepšuje, nebo se zhoršuje, je na místě transport k veterinárnímu lékaři.

Rozhodnutí o transportu by měly uspišit následující příznaky:

- Zhoršující se stupeň vědomí, bezvědomí, prohlubující se apatie, dezorientace, krvácení z nosu a uší, nestejně velké zorničky. Příznaky poškození mozku se mohou vyvinout i několik hodin po úrazu.
- Podezření na poranění páteře, kdy by měl transport probíhat na pevné podložce.

- Poranění hrudníku.

- Poranění břicha.

- Zlomeniny dlouhých kostí končetin, poranění kloubů, vazů a šlach.

Velmi často se také majitelé setkávají s kulháním, které může vzniknout v důsledku onemocnění nebo úrazu a může se projevovat s různou intenzitou. Za kulhání považujeme jakékoliv zhoršení schopnosti zvířete volně končetinou pohybovat nebo na ní udržet váhu těla.

Všímat bychom si u svých psů měli neschopnosti normálně jít

nebo běžet, neochotě k běžné aktivitě (např. chůze po schodech) a odmítání zatěžovat končetinu. U mírných poškození (natažení šlach nebo svalů) je nejjednodušší léčbou několikadenní klid. Pokud se stav nezlepšuje, je třeba provést podrobnější vyšetření. Jestliže kulhání postupně mizí, zvyšujte zátěž postupně, nikdy ne najednou. Vyhnout se problémům s kulháním není vždy možné. V některých případech však lze správnou péčí či dohledem zranění předejít. U psů, kteří aktivně sportují, je vhodné zvážit podávání kloubní výživy. Důležitá je ale i správná příprava na samotný fyzický výkon, kdy

platí to samé co u lidí: pro snížení rizika úrazu je třeba se protáhnout a zahřát. Stejně tak je ale důležité nepřeceňovat síly psa, průběžně trénovat a nepožadovat velké výkony nárazově.

Zdroje:

<http://www.vetonline.cz/kulhani>
http://www.02.working-dogs.eu/_dok_kynologie/pp_pri_zraneni_psa.pdf
<http://dogsmagazin.cz/vse-o-psech/zdravi/pece-o-pohybovy-aparat>

Rozhovor: Fyzioterapie u psů

Řekněte nám něco o sobě.

Věnuji se péči o pohybový aparát zvířat a jejich lidí :-). Miluju psy, momentálně mám čtyři a to rozhodně není konečné číslo. Z toho dvě border collie a popravdě bych už jiné plemeno asi ani nechtěla. Věnuji se hlavně agility a pasení, cítím tedy velkou odpovědnost, za fyzickou stránku své smečky.

Jak jste se k fyzioterapii dostala?

Vlastně nešťastnou náhodou, kdy si moje Karamelka zlomila nohu při tréninku agility. Vyhledala jsem špičkového ortopeda, nechala ji operovat, nastal těžký klidový režim a spousta času na přemýšlení. Po necelých dvou měsících se dělал kontrolní rentgen, který dopadl na výbornou. Veterinář byl nadšen z rychlé rekonvalescence a doslova mi řekl, že už můžeme dělat i to naše agility. Byla jsem najednou nejšťastnější člověk, že moje holčička už je zase zdravá. Bylo mi však jasné, že k návratu do sportu musíme udělat ještě spoustu kroků. Od kamarádky jsem věděla něco málo o tom, že existuje rehabilitace pro psy a já byla ochotná pro Karamelku

udělat cokoli, aby na ní zranění nenechalo žádné následky. Dostala jsem se tedy do péče naší úžasné Katky, zamilovala jsem se do práce, kterou dělala, jak dokázala pejskům pomoci. Staly se z nás kamarádky a já se s jejími cennými radami a pomocí, začala v oboru vzdělávat a postupně získávat zkušenosti. Tedy i taková hrozná věc jako zranění, kterou si nikdy neodpustím, mě dostala k této nádherné práci a nyní i já mohu pomáhat.

Jaké metody a techniky při fyzioterapii používáte a při jakých problémech jsou indikovány?

Při své práci využívám různorodé kombinace technik. Je to velmi individuální a záleží na specifických potřebách každého klienta. Praktikuji bodovou myofasciální techniku podle Bowena, Dornovu metodu, mobilizace, masáže, kineziotapeing, cvičení na balančních pomůckách

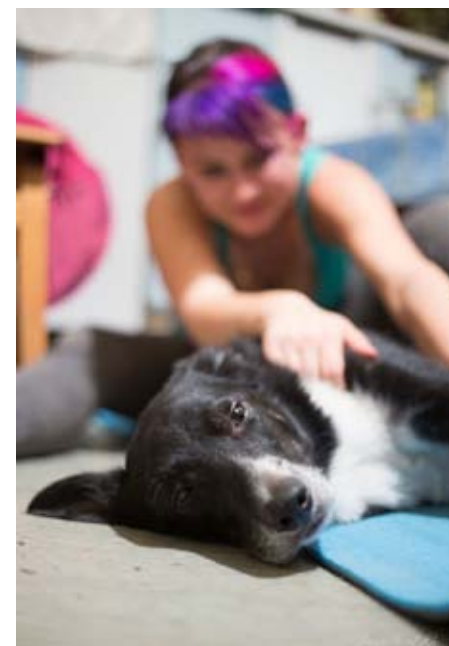
a v neposlední řadě Reiki. V krátkosti bych představila tolik populární Dornovu a Bowenovu techniku. Jedná se o moje dvě velmi oblíbené, které ve své praxi denně používám, hlavně v jejich kombinaci. Dornova metoda je o provádění mobilizace kloubů, kostí a obratlů s aktivní účastí svalových skupin. Pracuje se s mírným tlakem do středu kloubu, tím se navrátí do své fyziologické polohy. Zabývá se tedy prací s kosterní soustavou. Oproti tomu Bowenova technika se zabývá měkkými tkáněmi a kontrakcemi v nich - ve svalech, šlachách a fasciích. Pracuje se s body, které jsou křížovatkami krevních a lymfatických cév s nervovými vlákny a meridiány. Touto stimulací pomáháme nastolit v těle homeostázu, vymazat místa bolesti a nastavit tělo k aktivaci vlastních hojivých procesů. Obě techniky jsou o jemné a plynulé práci s tělem, které vyžaduje naladění se na tělo a mysl klienta. Dochází k odblokování energetických bariér a pomáhají tělu navrátit se k harmonickému celku.

Tyto metody naleznou své uplatnění jako prevence u sportujících a pracovních psů, při blokáдах páteře, rehabilitacích

po úrazech, bolestivých stavech pohybového aparátu, dysplazii, kulhání bez zjištěného lékařského nálezu, nervozitě, agresi a spoustě dalších problémů.

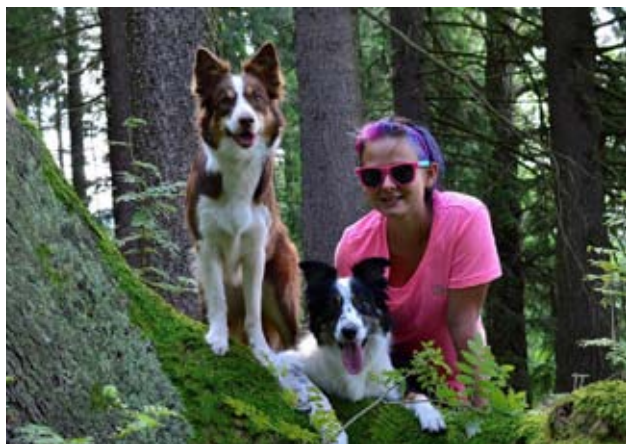
Vyhledávají Vás majitelé spíše preventivně nebo se věnujete i poúrazovým rehabilitacím?

Více než z poloviny chodí majitelé sportovních a pracovních psů na preventivní ošetření. Lidé si již začali uvědomovat, jak je důležité se věnovat pohybovému aparátu svého psa. Opakovaně po nich žádáme výkony s důrazem na rychlost, přesnost, drive. Na oplátku je tato preventivní péče

maličkostí, kterou my jim můžeme poskytnout. Tato prevence probíhá individuálně v závislosti na psovi a sportu, který provozuje. Většinou se vždy odhalí nějaká drobnost, která zatím nepůsobí viditelné obtíže, ale za čas se problémy mohou začít řetězit a z drobného problému je najednou problém, který psa omezuje nebo mu způsobuje bolest. V každém případě uvolníme ztuhlé svaly a úpony, zmobilizujeme kloubní spojení a psa připravíme do další zátěže. Také cvičíme na balančních pomůckách, čímž posilujeme svaly, zlepšujeme propriocepci, koordinaci, uvědomění si vlastního těla. To vše přispívá k lepším výkonům. Věnuji si i pourazovým terapiím, které vždy probíhají pod lékařskou péčí. A nejlépe na doporučení veterináře. Spolupráce a komunikace je v

tomto ohledu nedocenitelná. Terapie poté probíhá velmi individuálně, dle potřeb klienta.

Jaký je rozdíl mezi preventivní a léčebnou (pourazovou) terapií? Co vyžadujete od majitelů psů, kteří chtějí řešit konkrétní, již viditelný problém? Je nutné předchozí vyšetření u veterinárního lékaře?

Jak při preventivní, tak při pourazové terapii vždy ošetřuji celé tělo. Při preventivních je například rozdíl péče takový, podle toho jaký sport pes vykonává. Tím pádem zatěžuje některé svalové skupiny více. Při pourazových terapiích velmi záleží na konkrétním druhu úrazu, společně s majitelem vypracujeme společný plán a postup práce, čeho chceme dosáhnout a jakými metodami budeme pracovat. Ideální je aktivní zapojení majitele, který podle instrukcí cvičí a pracuje s pejskem i doma. Při zjevných potížích je třeba úzká spolupráce s veterinářem.

S jakými úrazy či následky úrazů se při své práci setkáváte? Vyhledávají Vás častěji majitelé sportujících psů?

Naštěstí vážných úrazů nebo pourazových komplikací není mnoho, ale když, tak nejčastěji se jedná o podvrtnuté klouby prstů, natažené nebo přetížené svaly, funkční blokády obratlů, rekonvalescence po zlomeninách. Z těch nejvážnějších případů jsou to neurologické problémy. Ano, co se týče úrazů, vyhledávají mne častěji psi sportáři, protože se kvůli provozování sportů zraní častěji.

Co byste doporučila jako prevenci úrazů vzniklých při sportu? Na co by majitelé psů neměli zapomenout před tréninky a závody?

Rozhodně nezapomínat na preventivní ošetření u svého

terapeuta. U zdravého psa v kondici, který je bez problémů záleží na míře sportovního vytížení. Ideální frekvence je v rozmezí jednoho až tří měsíců. Dbát na to, abychom psa jen jednostranně nezatěžovali a k tréninkům přidat i jiný druh zátěže. Ideální je plavání, cvičení na balančních pomůckách, procházky přírodou a běh. Při samotném výkonu je třeba před začátkem psa na výkon připravit, zahřát svaly. Po výkonu vždy vychodit a provést strečink. Toto je úplný základ, co pro svého psa můžeme udělat. A musím říci, že na svých klientech pozoruji znatelné rozdíly, kdo opravdu tuto péči psům věnuje a na přípravu těla na výkon a po výkonu dbá.

Přeji Vám hodně aktivně strávených chvil se svými borderkami a bez žádných úrazů!

Výlet se psem: Lipno a národní park Šumava

Když se řekne Lipno, Lipenská přehrada, většina si vybaví samotné jezero. Vodáci sem často zavítají při sjezdu Vltavy. Rodiny s dětmi zamíří do kempů a tráví zde dovolenou u vody. Ale místní příroda poskytuje krásná místa i k návštěvám při procházkách či cyklistice.

Plešné jezero, Plechý

Jedno z nejnámějších a nejčastěji navštěvovaných míst je Plešné jezero. Jezero je krásné a tajemné a podle pověsti bezedné (ve skutečnosti je největší hloubka jezera kolem 18 m). V jezeře prý žijí divoženky s rozcuchanými vlasy a červenou čepicí na hlavě. Nad jezerem je 14,5 metrů vysoký pomník šumavského básníka Adalberta Stiftera postavený v

letech 1876-1877 a samotné jezero je vlastně památník na dobu ledovou na Šumavě.

V blízkosti Plešného jezera se nachází vrch Plechý. Je to nejvyšší vrchol české části Šumavy (1378 m). Na Plechý se od jezera dostanete po žluté turistické značce.

Básník Adalbert Stifter

Výše jsme se zmínili o pomníku Adalberta Stiftera, ale kdo to vlastně byl a proč tu má pomník? Jde o známého šumavského básníka, spisovatele a malíře, který svůj život prožil právě v okolí lipenské přehrady. Jeho rodný dům můžete navštívit v Horní Plané, kde také začíná i končí naučná stezka A. Stiftera. Stezka je dlouhá asi 5 km a díky své nenáročnosti je možné ji absolvovat i s menšími dětmi.

V rodném domě je možné navštívit i muzeum Stiftera.

Medvědí stezka

Další naučnou stezkou na Lipensku je Medvědí stezka. Ta je již svým terénem a převýšením náročnější. Celá trasa je dlouhá kolem 14km, ale je možné projít jen některou její část. Její název má souvislost s historií zastřelení posledního šumavského medvěda v listopadu 1856. Na stezce je k vidění několik skalních útvarů, které nesou různá jména, jako např. Skalní hrad, Dračí tlama, Kazatelna, Medvědí vyhlídka a mnoho dalších.

Schwarzenberský kanál

Napříč velkou částí národního parku Šumava vede Schwarzenberský plavební kanál. Při toulkách přírodou v okolí Lipna na něj určitě nejednou narazíte. Tento kanál sloužil jako významná dopravní cesta pro dřevo z šumavských lesů. Stavba byla zahájena r. 1789 a první plavba dřeva se uskutečnila o dva roky později. Tehdy byl kanál dlouhý 39,9 km. Na začátku 19. století byl kanál rozšířen na délku

až 52 km, z čehož 37 km vedlo na území České republiky. Kanál byl využíván zhruba 100 let a za tu dobu se na něm splavilo téměř 8 milionů m³ dříví. Podél části Schwarzenberského kanálu vede naučná stezka. Začíná u Jeleních vrchů a míří na Raškov nad Novou Pecí. Dlouhá je 9 km a spojuje mnoho atraktivních částí kanálu. Chcete-li si zažít trochu historie na plavebním kanálu, naplánujte si výlet v čase termínu ukázkového plavení.

Rozhledny

Pokud máte chuť navštívit nějaká místa s rozhledem na krajinu národního šumavského parku, i pro vás máme pár tipů. Jedním z nich je výlet na Vítkův kámen, který se nachází poblíž přívozu mezi městy Frymburk a Frýdava. Z Vítkova Hrádku je vidět téměř celé Lipno

od Horní Plané po Frymburk, ale i horu Kleť a České Budějovice.

Na naučné stezce Adalberta Stiftera se vám naskytne hned několik příležitostí k vyhlídce - u Vodárny (poznáte podle cedule „Alpská vyhlídka“), u bývalého stifterova smrku a zhruba v půli cesty budete mít asi nejlepší vyhlídku i s informační cedulí, abyste věděli, na co se díváte.

Krásný rozhled je i z rozhledny Moldaublick. Ta se však nachází až za rakouskými hranicemi. Rozhledna byla postavena r. 1968 na hoře Sulzberg. Z rozhledny je krásný pohled na Horní Planou, Černou v Pošumaví a Smrčinu. Na Moldaublick se dostanete nejlépe převozem z Horní Plané, dále do Zadní Zvonkové a v rakouském městečku Schoneben první odbočkou doleva. Krásným

smíšeným lesem dojedete až přímo pod rozhlednu.

Chcete-li projít národní park Šumava, je potřeba sem vyrazit na několik dní. Výletování bude určitě příjemnější v létě, ale i v zimě zde najdete spoustu vyžití, ať už lyžařské areály nebo trasy pro běžkaře. V létě můžete naopak navštívit ne jeden kemp s pláží a zaplavat si ve vodní nádrži Lipno. V okolí přehrady je množství turistických tras, po kterých je možné vyrazit jak na kratší, tak celodenní výlety. Pokud se potřebujete dostat přes vodu, pak jsou možnosti v Nové Peci, kde hned u kempu vede přes Lipno most. Druhou variantou je přívoz mezi Horní Planou a Bližší Lhotou nebo Frymburkem a Frýdovou.

autor: Zuzana Novotná

(foto: Radek Grulich)

Brownie Bella Calista Paradise (foto: Helena Votavová)

